



รายงานประจำปี ๒๕๕๗
มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ





ขอให้ประชาชนชาวไทยตั้งใจให้เที่ยงตรงแน่วแน่
ไม่ว่าจะกระทำการสิ่งใด ให้คิดให้ดี ให้รอบคอบและรอบด้าน
เพื่อให้การกระทำนั้นบังเกิดผลเป็นความสุขความเจริญที่แท้จริงและยั่งยืน
ทั้งแก่ตนเองและประเทศชาติ.

พระราชดำรัสพระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๘



ตราสัญลักษณ์เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

อักษรพระนามาภิไธย ส.ธ. ภายในกรอบสุพรรณเบญจเพชรรัตน์ อักษร ส. สีม่วงชาดแก่ อักษร ธ. สีขาว บนพื้นสีม่วงครามอ่อน เป็นสีวันพระราชสมภพ ดวงเพชรรัตน์ ๕ ดวง หมายถึง ทรงเจริญพระชนมายุ ๕ รอบ อักษรนามาภิไธย ส.ธ. อยู่ภายใต้พระขรรค์พระกลีบปักพระยี่ง่าทอง ไม่ประกอบพระกรรเจียกจร

เบื้องหลังพระนามี**พระบวรเศวตฉัตร (พระสัตตปฎลเศวตฉัตร)** คือ ฉัตรขาว ๗ ชั้น แต่ละชั้นมีระบายนชิลทองแผ่ลวด ๓ ชั้น ชั้นล่างสุด ห้อยอุบะจำปาทอง เป็นเครื่องประกอบพระราชอิสริยยศสมเด็จพระบรมราชกุมารี ทั้งสองข้างกรอบพระนามาภิไธยมีรูปเทพยดา พระกรหนึ่งประคองเชิญพระสัตตปฎลเศวตฉัตร พระกรหนึ่งกระชับเถาว์บัวทองไว้ ขัดพระขรรค์ ทรงเศวตพัสดราภรณ์เขียนทอง เทพยดาข้างเลข ๖ (ด้านซ้าย) ทรงพระขรรค์เดินหน ปักพระยี่ง่าดอกไม้ทอง ทัดพระกรรเจียกจร และเทพยดาข้างเลข ๐ (ด้านขวา) ทรงพระขรรค์มหากฐิน (พระขรรค์ห้ายอด) ปักพระยี่ง่าดอกไม้ทอง ทัดพระกรรเจียกจร หมายถึง เทพยดาทรงมาบริรักษ์เฉลิมฉลองในมหามงคลกาลนี้ ให้ทรงเจริญพระสิริสวัสดิ์ ภูผาพัฒนาพระเกียรติยศยิ่ง พันสิ่งสรรพทุกข์โรคนตรายทั้งปวง

เถาว์บัวทอง หมายถึง ทรงนาวินเวศน์ นามว่า “สระปทุม” ได้กรอบพระนามาภิไธย มีเลขมหามงคลว่า ทรงพระเจริญ พระชนมายุ ๖๐ พรรษา บนพื้นสีหงสบาท (ส้มอ่อนหรือสีเทาหงส์) เป็นสีวันพฤหัสบดี ในคัมภีร์พระโศภิตศาสตร์ ว่าเป็นมงคลอายุของวันพระราชสมภพ ถัดลงมา มีเชิงลายถมสีหงชาด (ชมพู) เขียนอักษรไทย ยอดสีทองว่า “ฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ” และ “๒ เมษายน ๒๕๕๘” บนท้องลาย พื้นสีขาวถัดลงมา สะท้อนถึงทรงเชี่ยวชาญด้านอักษรโบราณและการโบราณคดีทั้งปวง

ออกแบบโดย สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม



“...ก็จะอายุ ๖๐ ไม่ปรารถนาให้สร้างอนุสรณ์ใดๆ แต่อยากให้ช่วยกัน
ปลูกป่า ปลูกต้นไม้ และช่วยพื้ยากไร้ให้เขามีรายได้เพิ่มขึ้น...”

พระราชดำรัสพระราชทานแก่ผู้ที่ได้ถวายงาน ในการเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมโครงการสวนพระองค์
ณ จังหวัดน่าน เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

สรุปผู้บริหาร

๕

ความเป็นมา มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

๑๖

และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

คณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

๑๙

หลักการดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติงาน

๒๑

กรอบการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการ

๒๓

สรุปการดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ

๒๘

งบการเงิน ปี ๒๕๕๗

๓๐

แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘

๔๘





สรุปผู้บริหาร



มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ร่วมกับหน่วยงานภาคี เช่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองท้องถิ่น ภาคประชาคม ภาคธุรกิจเอกชน สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน ในการน้อมนำแนวพระราชดำริแปรสู่การปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในพื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ ๕ โครงการ ใน ๕ จังหวัด คือ โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน โครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี โครงการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริบ้านโป่งลึก-บางกลอย จังหวัดเพชรบุรี โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเลิงเปือยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาฬสินธุ์ และโครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ตามแนวพระราชดำริ





การดำเนินงานในปี ๒๕๕๗ อันเป็นที่ ๕ นับแต่มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เริ่มดำเนินงานพัฒนาเป็นต้นมา มีความต่อเนื่องและก้าวหน้าเป็นอันมาก สามารถสร้าง **“ความอยู่รอด”** ให้กับประชาชนในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างชัดเจน ทุกพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ซึ่งประชาชนเคยอยู่อย่างอดอยาก ยากไร้ ไม่มีแม้แต่อาหารเพียงพอจะประทังชีวิต การพัฒนาในช่วงที่ผ่านมา ทำให้มีอาหารเพียงพอต่อการบริโภค มีผลผลิตทางการเกษตรเหลือจากการบริโภคที่สามารถจำหน่ายสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นได้อย่างสม่ำเสมอ

โครงการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริบ้านโป่งลึก-บางกลอย จังหวัดเพชรบุรี และโครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ตามแนวพระราชดำริ เป็นการพัฒนาที่ทำให้ชาวปกากะญอที่อาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทั้งสองจังหวัด ทั้งอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี และรอยต่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี มีระบบน้ำที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถทำการเกษตร ทั้งปลูกข้าว ปลูกพืชผักสวนครัว พืชหลังนา รวมทั้งพืชเศรษฐกิจ ทั้งไม้ผลระยะสั้นและระยะยาว ที่สามารถจำหน่ายเป็นรายได้เกิดใหม่ได้อย่างสม่ำเสมอ

โดยเฉพาะชาวปกากะญอในพื้นที่บ้านโป่งลึก-บางกลอย ซึ่งก่อนหน้านี้ที่ปิดทองหลังพระฯ จะเข้าไปดำเนินงานพัฒนาร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ต้องดำรงชีพด้วยการรับจ้าง เพื่อหาเงินมาซื้อข้าว การพัฒนาระบบน้ำ ดิน และ



การทำเกษตร ทำให้ปัจจุบันชาวบ้านได้ผลผลิตข้าวจากนาขั้นบันได ๑๕๘.๑๓ กิโลกรัมต่อไร่ และมีแนวโน้มที่จะได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อดินมีความสมบูรณ์มากขึ้น

การพัฒนารูปแบบการเกษตรในสภาพพื้นที่ลาดเอียง ทำให้มีการปลูกไม้ผลทั้งทุเรียน เงาะ มังคุด ลำไย ลองกอง ส้มโอ มะขาม ละมุด ฯลฯ และไม้ผลระยะสั้น คือ กล้วยน้ำว่า ปืแรกมีผลผลิตเกือบ ๔๙,๐๐๐ ทวี และยังมีอาหารประเภทเนื้อสัตว์ไว้บริโภคและจำหน่ายเป็นรายได้เพิ่มขึ้นจากการเลี้ยงหมู เป็ด และไก่

ขณะที่ชาวปกาเกอะญอในพื้นที่โครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ตามแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมกันของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จังหวัดอุทัยธานี และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ สาขานครสวรรค์ เพื่อให้ **“คนกับป่า”** อยู่ร่วมกันได้โดยไม่เบียดเบียนกัน ช่วยกันดูแล รักษา ป่าปลูก ควบคู่กับการแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น สร้างงาน และอาชีพให้กับราษฎร การดำเนินงานในช่วงเวลาปีเศษ มีการสำรวจแนวเขตที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์เป็นรายแปลงแล้วเสร็จ ๑,๐๘๗ แปลง ของราษฎร ๗๔๐ ราย พื้นที่ ๑๔,๘๗๕ ไร่

การพัฒนาระบบน้ำ ด้วยการซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ดินน้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ก่อสร้างฝายเพื่อการเกษตรและฝายเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยหลักประชาอาสา คือ ใช้แรงงานชาวบ้าน หน่วยราชการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เสร็จแล้ว ๕ ตัว พัฒนาด้านการเกษตรและส่งเสริมอาชีพ ด้วยการเสนอรูปแบบการเกษตรทางเลือก ๓ รูปแบบ ๑๐ ทางเลือก ให้เกษตรกรตัดสินใจเอง ซึ่งหลังจากพิจารณารูปแบบการเกษตรทางเลือกแล้ว เกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ ตัดสินใจปลูกพืชเมืองหนาว เช่น สตรอว์เบอร์รี อโวคาโด ฯลฯ เริ่มด้วยเกษตรกร ๑๘ คน กล้าสตรอว์เบอร์รี ๔๑,๐๐๐ กล้า พื้นที่ปลูกรวม ๕ ไร่ ผลผลิตที่ได้ในปีแรกได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ราคาขายหน้าบ้านอยู่ที่กิโลกรัมละ ๒๐๐ บาท และประมาณการว่าจะมีผลผลิตต่อไร่อยู่ที่ ๑-๑.๘ ตัน

ในพื้นที่โครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนอ่างเก็บน้ำห้วยคล้าย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี และโครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเลิงเปือยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถก้าวผ่านขั้นตอน **“อยู่รอด”** เข้าสู่ขั้นตอน **“พอเพียง”** แล้ว จากการที่สามารถสร้างรายได้เสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างรายได้อื่นๆ ลดหนี้ได้ มีเงินออม และมีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เข้มแข็ง



การรวมกลุ่มของชาวบ้านโคกล่ามและบ้านแสงอร่าม จัดตั้งเป็นกองทุนต่างๆ ที่ชาวบ้านร่วมคิด ร่วมทำ และบริหารจัดการกันเอง นอกจากจะทำให้ชุมชนเข้มแข็ง สามัคคีและรู้จักแบ่งปันแล้ว ยังทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น เช่น การบริหารจัดการน้ำร่วมกันของ ๕ กลุ่ม คือ กลุ่มแนวท่อห้วยคำเข กลุ่มแนวท่อห้วยอ่าง กลุ่มแนวท่อห้วยขี้เกีย กลุ่มแนวท่อห้วยคล้าย กลุ่มฝายพวง ทำให้ผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้นเป็น ๔๓๗ กิโลกรัมต่อไร่ จากเดิม ๓๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีเป้าหมายให้สามารถเพิ่มผลผลิตข้าวได้เป็น ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ รวมทั้งจะพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวอินทรีย์แบบครบวงจร

การปลูกพืชหลังนา ในปี ๒๕๕๗ นอกจากช่วยลดรายจ่ายค่าอาหารแล้ว ชาวบ้านยังมีรายได้จากการจำหน่ายพืชหลังนา หลังหักต้นทุน ๑๖๐,๒๔๙ บาท เหลือ ๓,๐๐๙ บาทต่อไร่ มีการแปรรูปหมูหมอยาน ที่ได้รับการสนับสนุนให้เลี้ยงเป็นหมูหัน ได้กรอกอีสาน แหนม ไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริม มีการจัดตั้งกองทุนโรงเรียน ซึ่งระดมทุนโดยการขายหุ้นให้แก่สมาชิกในหมู่บ้าน ปัจจุบันมีสมาชิก ๘๓ คน

นอกจากนี้ ยังมีโครงการความร่วมมือกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษาอีกมากมาย เช่น ร่วมกับโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และสำนักงานพัฒนาที่ดินอุดรธานี ปรับปรุงบำรุงดิน สำนักงานเกษตรจังหวัด ถ่ายทอดความรู้ในการทำเชื้อราไตรโคเดอร์มา วิทยาลัยสารพัดช่าง แผนกอาหารและขนม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สาขาเทคโนโลยีอาหาร ถ่ายทอดการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ถ่ายทอดความรู้การตรวจวิเคราะห์ดิน เป็นต้น

ในพื้นที่โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเลิงเปือยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาฬสินธุ์ ความร่วมมือระหว่างปิดทองหลังพระฯ กับกองทัพบก เพื่อจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นแก้มลิง ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ผลการดำเนินงานทำให้เกิดพื้นที่ถมดินและพื้นที่รับน้ำ ในอำเภอมลาลาย ๘ หมู่บ้าน ในตำบลโพนงาม ๑,๐๑๑ ไร่ และอำเภอร่องคำ ๙ หมู่บ้าน ๗๗๕ ไร่ ในตำบลสามัคคี ๓ หมู่บ้าน ๑๙๙ ไร่ ในตำบลเหล่าอ้อย ๖ หมู่บ้าน ๖๓๕ ไร่ ในตำบลร่องคำ และสร้างครัวเรือนต้นแบบ ๔ ตำบล ๕๓๒ ครัวเรือน

การพัฒนาระบบน้ำ มีการกระจายน้ำโดยสถานีสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้า ๓ สถานี ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร ๕,๙๓๔ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา ของชาวบ้าน ๕๓๐ ราย ดินจากการขุดลอกหนองเลิงเปือยมีการนำไปถมในแปลงนา



ของชาวบ้านรอบหนองเลิงเปือย ๑,๗๒๕ ไร่ และจะทำการขุดลอกแก้มลิงหนองเลิงเปือยฯ เพิ่มอีกประมาณ ๑๔๐ ไร่ หลังสิ้นสุดฤดูกาลเก็บเกี่ยวเดือนมกราคม

ด้านเกษตร มีการส่งเสริมการปลูกผักในโรงเรียน มีกองทุนกล้วย กองทุนโรงงานหลวง ส่งเสริมการปลูกพืชเพื่อส่งผลผลิตให้กับโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย) เช่น มะเขือเทศ หม่อน เสาวรส ฝรั่งสีชมพู กระเจี๊ยบแดง มะม่วงแก้ว ปัจจุบันมีชาวบ้านสมัครใจปลูกมะเขือเทศแล้ว ๔๒ ราย พื้นที่ ๖๐ ไร่ ส่งเสริมการทำข้าวอินทรีย์ การปลูกพืชหลังนาปี เช่น ถั่วลิสง พักทอง ข้าวโพดหวาน มะเขือ ถั่วฝักยาว พริกหัวเรือ มะละกอ ผักบุ้งจีน ตะไคร้

ส่งเสริมอาชีพประมง เลี้ยงปลา และเลี้ยงกบ เป็นแหล่งอาหารและรายได้ ในรูปแบบกองทุน เช่นเดียวกับการเลี้ยงหมูหลุม การเลี้ยงไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ และเปิด กองทุนโค-กระบือ กองทุนหญ้าแพงโกล่า เพื่ออัดฟ่อนขายเป็นอาหารสัตว์

ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่งมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ปฏิบัติการในพื้นที่มากกว่า ๕ ปี นับตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๒ ปรากฏผลการพัฒนาที่ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ต้นแบบ ๒๑ หมู่บ้าน ๓ อำเภอ พ้นจากกระยะ “อยู่รอด” “พอเพียง” และกำลังก้าวเข้าสู่ “ความยั่งยืน” โดยจังหวัดน่านได้กำหนดนโยบายที่จะขยายผล



การดำเนินงานตามแนวทางของปิดทองหลังพระฯ ออกไปอย่างกว้างขวางทั่วทั้งจังหวัด ซึ่งมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในกระบวนการเข้าใจ เข้าถึง แก่ทีมปฏิบัติงานระดับจังหวัดและอำเภอ

การพัฒนาระบบน้ำในปี ๒๕๕๗ สามารถดำเนินการได้ครบตามเป้าหมายพื้นที่รับน้ำ ๑,๑๗๐ ไร่ มีผู้ได้รับประโยชน์ ๒๑๔ ราย ใน ๑๐ หมู่บ้าน ๓ อำเภอ ประกอบด้วยการสร้างฝายเกษตร ๙ ตัว ซ่อมแซมฝายเดิม ๑ ตัว บ่อพวงสันเขา พร้อมระบบกักน้ำ ๘ บ่อ ระบบส่งน้ำรวมระยะทาง ๓,๕๑๐ เมตร ซ่อมแซมระบบเก็บกักน้ำ (บ่อพวงและถังเก็บน้ำ) และท่อส่งน้ำ ๒ หมู่บ้าน ระยะทาง ๒๐๐ เมตร ในเวลา ๕ ปี ทำให้เกิดพื้นที่รับน้ำที่สามารถทำการเกษตรได้รวม ๑๐,๒๘๒ ไร่ ใน ๓ อำเภอ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖ ของพื้นที่ทำกินทั้งหมด

ยังมีการพัฒนาระบบน้ำในพื้นที่บ้านกิวจันทร์และบ้านบวกลูกตาบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ที่เพิ่งเข้าร่วมโครงการในปี ๒๕๕๗ ประกอบด้วย การก่อสร้างฝายเกษตร ๑๒ ตัว บ่อพวงสันเขา ๑๑ บ่อ และท่อส่งน้ำ ๑๕,๙๒๐ เมตร อยู่ระหว่างการดำเนินการ

การขุดนาขั้นบันได จนถึงปัจจุบันดำเนินการได้รวม ๔,๓๒๙ ไร่ นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาและพืชผักสวนครัวที่มีตลาดรองรับ ในพื้นที่ ๒๐ หมู่บ้าน ๓ อำเภอ มีเกษตรกรเข้าร่วม ๑๐๑ ราย พืชส่งเสริม ๓ ชนิด ได้แก่ พริกซูปเปอร์ฮอท ตะไคร้ ข้าวขาว ที่มีตลาดรองรับ สร้างรายได้ให้เกษตรกรในปีที่ผ่านมา ๓๔๔,๙๗๓ บาท หรือเฉลี่ยรายละ ๓,๔๑๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๗ ของรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน การดำเนินงานของกองทุนต่างๆ ที่ชาวบ้านบริหารจัดการเอง ๑๐ กองทุน มีเงินในกองทุน ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๗ รวม ๑,๘๓๖,๓๒๘ บาท

สนับสนุนองค์ความรู้ให้พื้นที่ขยายผลในจังหวัด รวม ๑๑๒ หมู่บ้าน ด้วย ๓ โครงการ คือ

๑. โครงการต่อยอดการพัฒนาแก้ปัญหาชุมชนกับจังหวัด คณะสงฆ์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อุทยานแห่งชาติ หน่วยจัดการต้นน้ำป่าไม้ จังหวัดน่าน ในยุทธศาสตร์จังหวัด “สร้างเมื่อน่านน่าอยู่ คู่ป่าต้นน้ำ” ราษฎร-รัฐ-เอกชน ๓ ประสานการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ พื้นที่เป้าหมาย ๓๖ หมู่บ้าน

๒. โครงการขยายแนวคิดปิดทองหลังพระฯ โดยภาคประชาคมน่านฯ ๑๒ โครงการ ๕๔ หมู่บ้าน

๓. วาระน่าน “สร้างเมื่อน่านน่าอยู่คู่ป่าต้นน้ำ ภายใต้โครงการ ๑ อำเภอ ๑ กลุ่มน้ำ ๑ ธนาคารต้นไม้” เป้าหมาย ๓๕ หมู่บ้าน ควบคู่กับการสร้างความรู้ ความชำนาญ ความคิด และทักษะใหม่ๆ ให้เกษตรกร เพื่อให้ได้ผลผลิตสูง ลดต้นทุน รวมทั้งบูรณาการแผนงบประมาณกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางการพัฒนาในพื้นที่ต่อไป

สารประธานกรรมการ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ



การดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้ก้าวเข้าสู่ปีที่ ๖ แล้ว โดยมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้นำแนวพระราชดำริมาแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำ ปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทผ่านพื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ ๕ พื้นที่ และพื้นที่ขยายผลที่กระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ ผลจากการดำเนินงานได้พิสูจน์ให้เห็นว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาปรับใช้แก้ไขปัญหให้กับประชาชนได้จริง ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีโอกาสในการได้รับความรู้เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชนของตนได้ต่อไป

การทำงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จึงยังคงมุ่งมั่นในการนำแนวพระราชดำริโดยเฉพาะหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ ดังที่เห็นได้จากผลการดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ในปี ๒๕๕๗ ที่มีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้เข้าไปช่วยเหลือรัฐบาลในฐานะเป็นหน่วยงานให้คำปรึกษาหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบูรณาการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบทของการพัฒนาประเทศในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๗-๒๕๖๐

ในนามมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ผมจึงขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่าน ทุกหน่วยงาน ที่ร่วมกันสนับสนุนการทำงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ มีกำลังใจในการทำงาน ก้าวผ่านปัญหาต่างๆ ไปได้ด้วยดี เพื่อนำความอยู่ดีมีสุขมาสู่ประชาชน และเป็นการสืบสานแนวพระราชดำริตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงอุตสาหะทรงงานเพื่อประโยชน์สุขของชาวไทยมาเป็นเวลานานจนถึงปัจจุบัน

(นาย วรณชัย)

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย)

ประธานกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ





สารประธานกรรมการ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจการ ปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ

มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และสถาบันฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติให้แก่ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้นำแนวพระราชดำริแปรสู่การปฏิบัติเพื่อสร้าง การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนให้แก่ชุมชนต่างๆ มาตั้งแต่จัดตั้งสถาบันส่งเสริม และพัฒนากิจการปิดทองหลังพระฯ ในปี ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบันเป็นระยะ เวลา ๕ ปี สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจการปิดทองหลังพระฯ ได้สร้างพื้นที่ ดันแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ในพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัด น่าน จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งขยายการดำเนินงานไปสู่ระบบราชการ ในการนำปรัชญาและวิธีการ ของปิดทองหลังพระฯ ไปดำเนินการในพื้นที่ขยายผล ๑๐ จังหวัด ตามแผนพัฒนา ชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ซึ่งบรรจุเป็นแผนบริหารราชการ แผ่นดินปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘ และดำเนินการโดย ๔ หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ ของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ในอันที่จะส่งเสริมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ อย่างกว้างขวางจนเป็นแนวทางหลักของประเทศ

สำหรับในปี ๒๕๕๗ การดำเนินงานของปิดทองหลังพระฯ ได้ดำเนินการ ต่อเนื่องและก้าวหน้ามากขึ้นเป็นลำดับ ดังที่ท่านจะได้รับทราบจากรายงาน ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการปิดทองหลังพระฯ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ปิดทองหลังพระฯ ร่วมกับหน่วยงานภาคี ๗ หน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ ๒ อำเภอ ๕๓ หมู่บ้าน วางแผนและพัฒนาพื้นที่แก้มลิงหนองเลิงเปือยอันเนื่อง มาจากพระราชดำริร่วมกันอย่างเป็นระบบ และโครงการปิดทองหลังพระฯ จังหวัด อุทัยธานี ที่ร่วมกับหน่วยงานภาคีต่างๆ โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัด อุทัยธานี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านไร่ วางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการระบบน้ำและการส่งเสริมอาชีพด้าน การเกษตรกรรมเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน โดยการส่งเสริมการปลูกพืช ระยะสั้นและระยะยาว เป็นต้น นอกจากนี้ปิดทองหลังพระฯ ยังให้ความสำคัญ กับการพัฒนาบุคลากรในทุกระดับเพื่อสืบสานแนวพระราชดำริ โดยการร่วมมือ กับที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย มูลนิธิรากแก้ว และสื่อมวลชนจัดทำ

โครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์ทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนและพัฒนาพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ

ความก้าวหน้าดังกล่าว ทำให้รัฐบาลรับเอารูปแบบการดำเนินงานของ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ มาเป็นแบบอย่างในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ การบูรณาการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน ภาคการเกษตรและชนบทของการพัฒนาประเทศ ในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๗-๒๕๖๐ ซึ่งมีพื้นที่เป้าหมายจำนวน ๑๘,๕๙๔ หมู่บ้านหรือประมาณร้อยละ ๒๕ ของ หมู่บ้านทั้งหมดของประเทศ

การทำงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้รับความร่วมมือด้วยดี จากภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่ สื่อมวลชน และชุมชน ซึ่งมีแนวทางร่วมกันในการนำแนวพระราชดำริไป แก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชน และประชาชนยอมรับว่าแนวทาง พระราชดำริสามารถช่วยแก้ปัญหาและความต้องการของประชาชนได้จริง ผมจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ และหวังว่าจะได้สร้างความมั่นคงและยั่งยืนให้แก่ ประเทศชาติต่อไป



(หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล)

ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ
สืบสานแนวพระราชดำริ





สารปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เพื่อให้บริการวิชาการกิจด้านการจัดการความรู้ และการส่งเสริมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริออกไปสู่ชุมชนอย่างเป็นระบบกว้างขวาง เพื่อให้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการพัฒนาหลักของประเทศ

การดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ในปี ๒๕๕๗ ได้ร่วมกับหน่วยราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ และชุมชนในหลายพื้นที่ พัฒนาพื้นที่ชนบท ตลอดจนมีการนำกระบวนการพัฒนาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้พัฒนาชุมชนในต้นแบบโครงการปิดทองหลังพระฯ ทั้ง ๕ พื้นที่ ได้แก่

๑. โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน
๒. โครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนอ่างเก็บน้ำห้วยคล้าย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี
๓. โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเปื้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาฬสินธุ์
๔. แผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ บ้านโป่งลึกบ้านบางกลอย ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
๕. โครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาพัฒนาพื้นที่ ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ตามแนวพระราชดำริ

จะมีการนำรูปแบบการดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ มาเพิ่มประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบทของการพัฒนาประเทศ ในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๗-๒๕๖๐ ซึ่งมีพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๑๘,๕๙๔ หมู่บ้าน หรือประมาณร้อยละ ๒๕ ของหมู่บ้านทั้งหมดของประเทศ ใน ๔ กลุ่มคือ พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๖ แห่ง หมู่บ้านนำร่องของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ หมู่บ้านนำร่องในโครงการ

บูรณาการจังหวัดเพื่อแก้ปัญหาความยากจนและโครงการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแบบ ABC (Area Based Collaborative Research) หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของกรมการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านที่รับประโยชน์จากโครงการแหล่งน้ำขนาดเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น

การดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ในปี ๒๕๕๗ และในอนาคต จึงเน้นการถ่ายทอดตัวอย่างการดำเนินงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ไปสู่ประชาชน หมู่บ้านและชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนา กิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

ผมขอขอบพระคุณทุกหน่วยงาน ที่นำแนวทางของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีความพร้อมและยินดีที่จะสนับสนุนงานสืบสาน แนวพระราชดำริอย่างเต็มกำลังความสามารถ



(หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี



๓

ความเป็นมา

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ
สืบสานแนวพระราชดำริ



มติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เห็นชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ดำเนินการจัดตั้ง “มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” และ “สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” มีการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓

พันธกิจ

จัดการความรู้และส่งเสริมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้และบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานสืบสานแนวพระราชดำริต่างๆ ภาครัฐ เอกชน วิชาการ ท้องถิ่น ชุมชน และประชาสังคม เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนา จนเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

๑. จัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนา
กิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติของมูลนิธิ
ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่ง
การจัดตั้ง

๒. ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิสนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์
ดังนี้

- ๒.๑) สนับสนุนส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือในการแก้ไข
ปัญหาและการพัฒนาองค์กร ชุมชน ประชาสังคม
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กร
ทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจในการดำเนินงาน
ที่สอดคล้องกับมิติการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้
ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงส่งผลต่อ
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๒.๒) สนับสนุนการจัดการความรู้ตามแนวพระราชดำริ โดยประสาน
ความร่วมมือกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาโครงการส่วนพระองค์
โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์กร ชุมชน ประชาสังคม
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทาง
สังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้เกิดคลังความรู้
การยกระดับความรู้ การต่อยอดชุดความรู้ใหม่ การพัฒนา
หลักสูตรการศึกษาในและนอกระบบ ตลอดจนการขยายผล
เชื่อมโยงสู่การนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง
- ๒.๓) ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ ภารกิจและกิจกรรมของสถาบัน
กับแผนชุมชน แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนา
จังหวัด แผนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และนโยบายรัฐบาล
- ๒.๔) สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำ และช่วยเหลือ องค์กร ชุมชน
ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ
องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการภาคธุรกิจ เพื่อให้ให้น้อมนำ
แนวพระราชดำริไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทาง
หลักในการพัฒนาทุกระดับของประเทศ



๒.๕) สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือดำเนินการตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้และขยายผลสู่ชุมชน

๔. เพื่อส่งเสริมการประสานการดำเนินงานร่วมกับองค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อกิจกรรมพัฒนาและกิจกรรมสาธารณประโยชน์

๕. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

พลผลิจากการดำเนินงาน

๑. เกิดแนวทางที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศตามภูมิสังคมอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ

๒. เกิดการมีส่วนร่วมจากภาคีทุกภาคส่วนในการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์สาขาตามแนวพระราชดำริ

๓. เกิดการรับรู้ เข้าใจ และความร่วมมือสนับสนุนจากภาครัฐ วิชาการ เอกชน ท้องถิ่น ชุมชน ประชาสังคม และนานาชาติ ในการร่วมสร้างภูมิคุ้มกัน และร่วมแก้ไขปัญหาพื้นฐานที่สำคัญของประเทศตามแนวพระราชดำริ



๓

คณะกรรมการ

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ในการประชุมคณะผู้ก่อตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๓ ได้มีการพิจารณาผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ตั้งกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดังมีรายนามของกรรมการ ดังนี้



ศ.เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย
องคมนตรี
ประธานกรรมการ



ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล
เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา
กรรมการ



ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
กรรมการ



ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ
รองราชเลขาธิการ
กรรมการ



ท่านผู้หญิงจรงจิตต์ ทีชะระ
รองราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
กรรมการ



นายจตุรงค์ ปัญญาติลก
กรรมการ



หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล
เลขาธิการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์
กรรมการและเลขาธิการ



ดร.วิโรท สันติประภาพ
กรรมการและเหรัญญิก



คณะกรรมการ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ ได้มีการพิจารณาแต่งตั้งกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จำนวน ๑๖ คน และคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เห็นชอบให้แต่งตั้งกรรมการสถาบันฯ เพิ่มอีกจำนวน ๒ คน ดังมีรายนามคณะกรรมการฯ ดังนี้

๑. หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล	ประธานกรรมการ
๒. ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ	รองประธานกรรมการ
๓. นายสุเมธ ตันติเวชกุล	กรรมการ
๔. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการ
๕. ท่านผู้หญิงจรงจิตต์ ทิษะระ	กรรมการ
๖. นายวิโรไท สันติประภพ	กรรมการ
๗. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๘. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๙. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๑. ประธานคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๑๒. เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)	กรรมการ
๑๓. ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
๑๔. นายกรัฐมนตรีการบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๕. นายกรัฐมนตรีสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๖. นายกรัฐมนตรีการบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๗. นายกรัฐมนตรีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ	กรรมการ





หลักการดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติงาน



มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มีหลักในการดำเนินงาน และแนวทางการปฏิบัติงาน โดยการน้อมนำเอาองค์ความรู้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาปฏิบัติ ยึดหลักการทรงงานของพระองค์ท่าน ดังนี้

๑. หลักการองค์ความรู้ ๖ มิติ

คือ มิติด้านน้ำ ด้านดิน ด้านเกษตร ด้านพลังงานทดแทน ด้านป่า และด้านสิ่งแวดล้อม โดยปรับให้สอดคล้องเป็นไปตามสภาพของภูมิสังคมและพื้นที่ที่มีปัญหาความยากจน เชื่อมโยงความรู้ไปสู่การแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาให้เป็นไปได้อย่างยั่งยืน

๒. หลักการพัฒนา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

ต้องมีการทำความเข้าใจในชุมชน เข้าใจในสภาพพื้นที่และภูมิสังคม การเข้าถึงข้อมูล การเก็บข้อมูลที่เป็นจริงและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ แล้วจึงเริ่มการพัฒนาโดยการนำองค์ความรู้ให้ชาวบ้านลงมือทำด้วยตนเอง ปิดทองหลังพระฯ เป็นผู้เชื่อมความรู้จากหน่วยงานที่มีองค์ความรู้ จากครูภูมิปัญญา ไปให้กับชาวบ้าน



๓. หลักการทรงงานและหลักการโครงการ ๒๓ ข้อ

หลักการโครงการ	หลักการทรงงาน
๑. ระเบิดจากภายใน	๑. จะทำอะไรต้องศึกษาข้อมูลให้เป็นระบบ
๒. แก้ปัญหาจากจุดเล็ก	๒. ทำงานแบบองค์รวม
๓. ทำตามลำดับขั้น	๓. ไม่ติดตำรา
๔. ภูมิสังคม	๔. ประหยัด
๕. บริการที่จุดเดียว	๕. ทำให้ง่าย
๖. ใช้ธรรมชาติปราบธรรมชาติ	๖. การมีส่วนร่วม
๗. การพึ่งตนเอง	๗. ต้องยึดประโยชน์ส่วนรวม
๘. พอยู่พอกิน	๘. ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ
๙. ความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจต่อกัน	๙. ปลุกป่าในใจคน
๑๐. ขาดทุนคือกำไร	
๑๑. เศรษฐกิจพอเพียง	
๑๒. ทำงานอย่างมีความสุข	
๑๓. ความเพียร	
๑๔. รู้ รัก สามัคคี	





กรอบการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการ



คณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้วางกรอบการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ไว้ดังนี้

๑. นำเสนอแผนดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการแก้ไข ปัญหาความยากจน การส่งผลผลิต จำแนกกลุ่มเป้าหมายเป็น ๒ ระดับ ระดับ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา โครงการส่วนพระองค์ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และระดับองค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ

๒. แผนงบประมาณจะจำแนกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับแผนงาน ระดับโครงการ และระดับกิจกรรม โดยระดับแผนงานจะสอดคล้องกับผลผลิตที่กำหนดไว้

๓. จำแนกแผนงานออกเป็น ๔ แผนงาน คือ

๓.๑ งานจัดการความรู้ ประกอบด้วย การรวบรวมองค์ความรู้ตาม แนวพระราชดำริเป็นคลังความรู้ การนำองค์ความรู้จากโครงการพระราชดำริ ไปช่วยแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน การจัดทำคู่มือ ขั้นตอนการพัฒนาและการบริหาร โครงการ การติดตามประเมินผล เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับโครงการขยายผล ในพื้นที่อื่นๆ การจัดทำความรู้พร้อมใช้ที่ประชาชนสามารถนำไปปรับใช้กับ ภูมิสังคมได้ การเชื่อมโยงองค์ความรู้โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้เชี่ยวชาญ การเชื่อมความรู้ จากสถาบันการศึกษาสู่ชุมชน โดยมีความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ กับสถาบัน อุดมศึกษา





๓.๒ งานส่งเสริมการพัฒนา ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมการบูรณาการระดับพื้นที่ และโครงการพัฒนาระบบความร่วมมือภาคีเครือข่ายสืบสานแนวพระราชดำริ มุ่งส่งเสริมความร่วมมือกับภาคีพัฒนาทุกภาคส่วน ในการแก้ไขปัญหาความยากจน พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยต้องนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ สนับสนุนให้ชุมชน ท้องถิ่นร่วมเป็นกลไกขับเคลื่อนหลัก และเป็นเจ้าของการพัฒนา ทั้งนี้การพัฒนานั้นต้องสอดคล้องกับภูมิสังคมและสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคีพัฒนา ทั้งหน่วยงานพื้นที่ หน่วยงานภารกิจ หน่วยงานนโยบาย และท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางสังคม เพื่อให้มีโครงการต้นแบบการพัฒนาอย่างเหมาะสม และสนับสนุนให้มีโครงการขยายผลในระดับจังหวัด โดยมีแนวทางหลักคือ ควรเป็นพื้นที่ที่มีการต่อยอดโครงการที่ชุมชนได้ดำเนินการตามแนวพระราชดำริอยู่แล้ว หรือชุมชนมีความเข้มแข็งและต้องการดำเนินการตามแนวพระราชดำริ และควรกระจายตัวตามภูมิภาคต่างๆ ไม่ซ้ำพื้นที่เดิม

๓.๓ งานสื่อสารและภาคีสัมพันธ์ ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมการรับรู้และเข้าใจแนวพระราชดำริของประชาชน สื่อมวลชน ส่งเสริมการสื่อสารเพื่อการรับรู้เข้าใจ การปรับตัวทัศนคติ ทั้งในระดับส่วนกลาง ระดับจังหวัด และชุมชน ตลอดจนบทบาทในการเชื่อมโยงสื่อมวลชนเรียนรู้ชนบท นำสื่อมวลชนลงพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ขยายผลปิดทองหลังพระฯ การเผยแพร่กิจกรรมของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ให้เป็นที่รับรู้ของสาธารณชน

๓.๔ งานบริหารจัดการสำนักงาน ประกอบด้วย การติดตามสนับสนุนงานฝ่ายต่างๆและงานโครงการอย่างต่อเนื่อง การบริหารการเงิน ควบคุมดูแลค่าใช้จ่าย จัดทำงบการเงินประจำปี การบริหารสำนักงาน อำนวยความสะดวกต่อการทำงาน การติดตามประเมินผลโดยการพัฒนากระบวนการเทศ การจัดประชุมคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ งานธุรการต่างๆ คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เห็นชอบกับการทำยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้



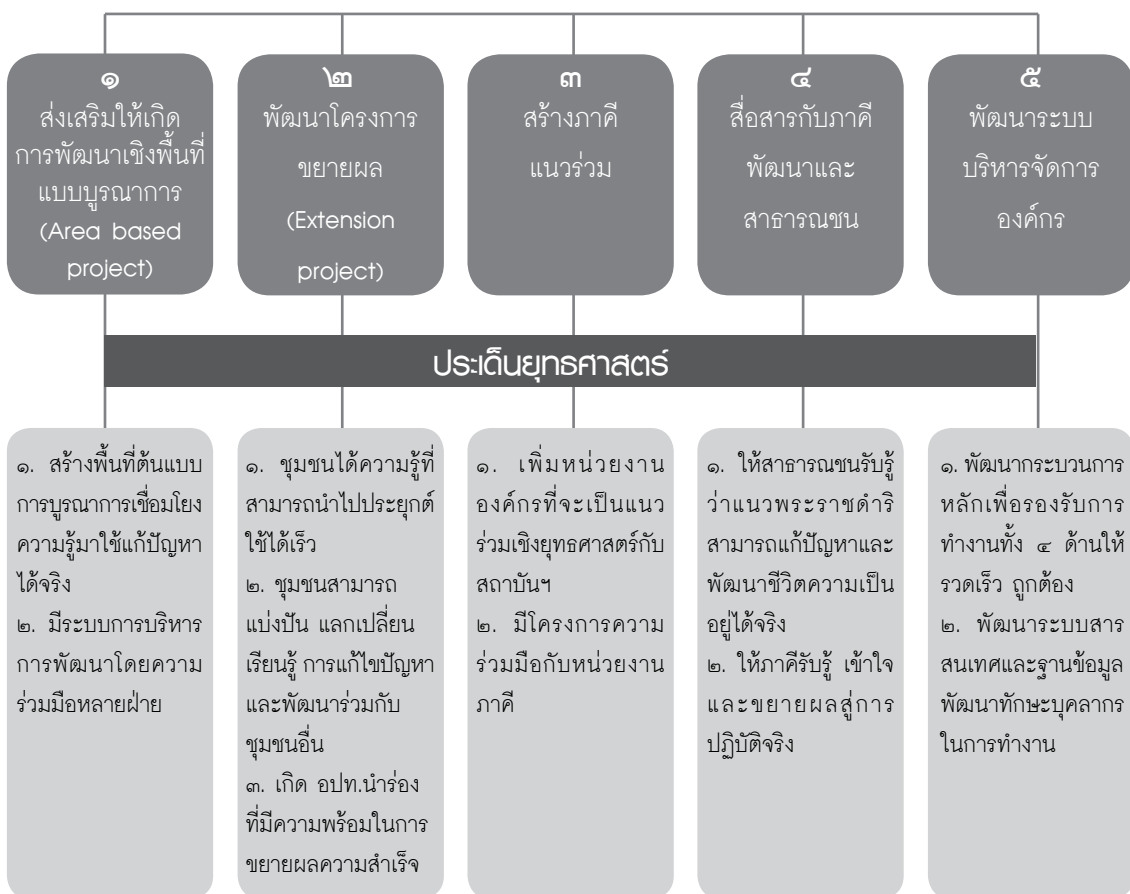
วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยขยายผลแนวพระราชดำริให้เกิดประโยชน์แก่
ประชาชนอย่างกว้างขวาง

กลยุทธ์หลัก

“เชื่อมโยง และ ร่วมเรียนรู้” (Link & Learn)

ยุทธศาสตร์



ค่านิยมร่วม (shared value)

- ๑) ศรัทธาในแนวพระราชดำริ
- ๒) เชื้อในพลังของการเรียนรู้
- ๓) ขับเคลื่อนด้วยความร่วมมือของท้องถิ่น/ชุมชน
- ๔) ประชาชนต้องได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานขององค์กร



โครงสร้างของสถาบัน

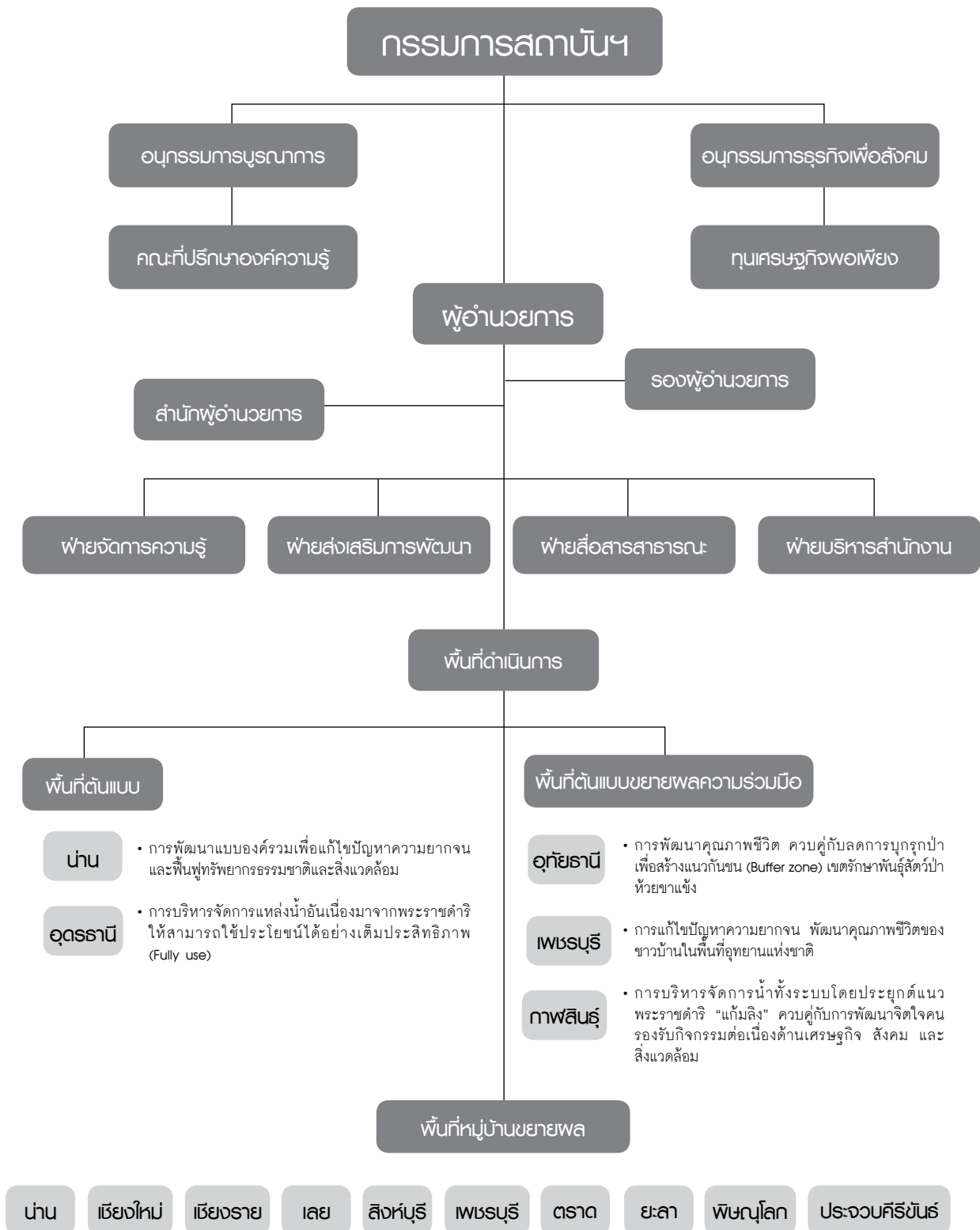
ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ เห็นควรให้แบ่งกลุ่มภารกิจการทำงานของสถาบัน ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ออกเป็นดังนี้

- ภารกิจหลัก คือ กลุ่มภารกิจจัดการความรู้ กับกลุ่มภารกิจส่งเสริมการพัฒนา
- ภารกิจสนับสนุน คือ กลุ่มภารกิจสื่อสารสาธารณะ กับงานบริหารสำนักงาน
- สำนักผู้อำนวยการ ดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์คู่ขนานไป กับคณะกรรมการและหรืออนุกรรมการ
- สำหรับกลุ่มภารกิจภาคีเครือข่ายนั้น ด้วยเหตุที่เป็นงานสำคัญ จึงเห็นควรให้กระจายอยู่ในทุกกลุ่มภารกิจ ไม่ต้องตั้งเป็นกลุ่มภารกิจเฉพาะ

ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เห็นชอบโครงสร้างสถาบันฯ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถาบันฯ คณะที่ปรึกษาด้านองค์ความรู้ ผู้อำนวยการสถาบันฯ รองผู้อำนวยการสถาบันฯ ๑ ตำแหน่ง สำนักผู้อำนวยการ และกลุ่มภารกิจ ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภารกิจที่ประกอบด้วยฝ่ายจัดการความรู้และฝ่ายส่งเสริมการพัฒนา และกลุ่มภารกิจที่ ๒ ที่ประกอบด้วยฝ่ายสื่อสารสาธารณะ



โครงสร้างสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ





สรุปการดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ



มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ร่วมกับหน่วยงานภาคี เช่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองท้องถิ่น ภาคประชาคม ภาคธุรกิจเอกชน สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน ในการน้อมนำแนวพระราชดำริไปสู่การปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในพื้นที่ต้นแบบปิดทองหลังพระฯ ๕ จังหวัด



การดำเนินงานในปี ๒๕๕๗ อันเป็นปีที่ ๕ นับแต่มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ เริ่มดำเนินงานพัฒนาเป็นต้นมา มีความต่อเนื่องและก้าวหน้าเป็นอันมาก สามารถสร้าง “ความอยู่รอด” ให้กับประชาชนในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างชัดเจน บางพื้นที่ก้าวพ้นจากความยากลำบาก เข้าสู่ “ความพอเพียง” และ “ความยั่งยืน” ด้วย การมีอาหารเพียงพอ สามารถสร้างรายได้เสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างรายได้ อื่นๆ ลดหนี้ได้ มีเงินออม มีผลผลิตที่สร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ และเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่ ปรากฏผลการดำเนินงาน ในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ จังหวัดน่าน

การดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนา พื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ปฏิบัติการ ในพื้นที่มากกว่า ๕ ปี นับตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๒ ปรากฏผลการพัฒนา ที่ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ต้นแบบ ๒๑ หมู่บ้าน ๓ อำเภอ พันจากระยะ “อยู่รอด” “พอเพียง” และกำลังก้าวเข้าสู่ “ความยั่งยืน” และจังหวัดน่านได้กำหนด เป็นนโยบายที่จะขยายผลการดำเนินงานตามแนวทางของปิดทองหลังพระฯ ออกไปอย่างกว้างขวางทั่วทั้งจังหวัด โดยมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ถ่ายทอด ความรู้ในกระบวนการเข้าใจ เข้าถึง แก่ทีมปฏิบัติงานระดับจังหวัด และอำเภอ





ผลการดำเนินงานปี ๒๕๕๗

คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ มีการอนุมัติแผนปฏิบัติการและงบประมาณดำเนินการปี ๒๕๕๗ ในกรอบวงเงิน ๗,๘๒๗,๑๘๙ บาท ผลการดำเนินงาน มีการใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๕,๐๑๘,๘๐๕ บาท จำแนกเป็นการพัฒนาในมิติต่างๆ ได้ดังนี้

มีติน้ำ

เป้าหมายพื้นที่รับน้ำ ๑,๑๗๐ ไร่ ผู้รับประโยชน์ ๒๑๔ ราย ใน ๑๐ หมู่บ้าน ๓ อำเภอ ใช้งบประมาณ ๒,๒๒๘,๔๗๙ บาท เป็นการพัฒนาในพื้นที่ต้นแบบเดิม วงเงิน ๗๐๓,๔๕๙ บาท ประกอบด้วย การสร้างฝายเกษตร ๙ ตัว ซ่อมแซม ฝายเดิม ๑ ตัว บ่อพวงสันเขาพร้อมระบบกักน้ำ ๘ บ่อ ทำระบบส่งน้ำรวม ระยะทาง ๓,๕๑๐ เมตร ซ่อมแซมระบบเก็บกักน้ำ (บ่อพวงและถังเก็บน้ำ) และ ท่อส่งน้ำ ๒ หมู่บ้าน ระยะทาง ๒๐๐ เมตร การพัฒนาระบบน้ำ สามารถดำเนินการได้ครบตามเป้าหมายพื้นที่รับน้ำ ๑,๑๗๐ ไร่ เมื่อรวมกับการดำเนินงานตั้งแต่ ปี ๒๕๕๒ ทำให้มีพื้นที่รับน้ำรวม ๑๐,๒๘๒ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด ใน ๓ อำเภอ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖ ของพื้นที่ทำกิน

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาระบบน้ำในพื้นที่บ้านกัวจันทร์ และบ้านบวกหญ้า ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ที่เพิ่งเข้าร่วมโครงการในปี ๒๕๕๗ ด้วยงบประมาณรวม ๑,๕๒๕,๐๒๐ บาท ประกอบด้วย ระบบน้ำสร้างฝายเกษตรรวม ๑๒ ตัว บ่อพวงสันเขา ๑๑ บ่อและท่อส่งน้ำ ๑๕,๙๒๐ เมตร ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ดี

ปัตตานี

ขุดนาใหม่ ๒๐ ไร่ ตามความต้องการของเจ้าของแปลง ๑๐ ราย ใน ๕ หมู่บ้าน ๒ อำเภอ ซึ่งลงทุนค่าน้ำมันรถขุด รวมทั้งแรงงานเอง สถานีพัฒนาที่ดิน สนับสนุนสารปรับปรุงดินโดโลไมท์ และปรับปรุงดินนาขุดใหม่โดยใช้โดโลไมท์ หว่านเมล็ดปอเทือง และปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ใช้งบประมาณรวม ๒๒,๒๔๖ บาท (เป็นค่าขนส่งและค่าอาหาร) เมื่อรวมกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ทำให้มีพื้นที่ขุดนาทั้งหมด ๔,๓๒๙ ไร่

ปัตตานี

ใช้งบประมาณดำเนินการรวม ๖๗๒,๔๙๖.๕๐ บาท เป็นการส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาและพืชผักสวนครัวในพื้นที่ ๕๗ ไร่ ๘๗ ตารางวา ครอบคลุม ๒๐ หมู่บ้านใน ๓ อำเภอ ด้วยงบประมาณ ๑๑๒,๕๓๑.๕๐ บาท มีเกษตรกรเข้าร่วม ๑๐๑ ราย พืชส่งเสริม ๓ ชนิด ได้แก่ พริกขี้หนูเปราะฮอท ตะไคร้ ข่าขาว ที่มีตลาดรองรับ โดยมูลนิธิฯ สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ และวัสดุอุปกรณ์ เช่น ถาดหลุม วัสดุเพาะ อุปกรณ์ระบบน้ำ ปุ๋ยและสารชีวภัณฑ์ รวมทั้งปรับปรุงแปลงเกษตรกรต้นแบบ สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ๓๔๔,๙๗๓ บาท เฉลี่ยรายละ ๓,๔๑๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๗ ของรายได้เฉลี่ย/ครัวเรือนในพื้นที่ต้นแบบ



พื้นที่	พริกขี้หนูเปราะฮอท				ข่าขาว			ตะไคร้			
	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผู้ปลูก (ราย)	ผลผลิต (กก.)	รายได้ (บาท)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผู้ปลูก (ราย)	ผลผลิต (กก.)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผู้ปลูก (ราย)	ผลผลิต (กก.)	รายได้ (บาท)
สองแคว	๒๑-๑-๑๕	๒๕	๘,๓๕๓	๓๒๕,๔๐๓	๗	๘	-	๑๐	๑๙	๕๐๔	๒,๐๑๖
ท่าวังผา	๕	๑๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เฉลิมพระเกียรติ	๓-๐-๒๕	๙	๗๐๐	๑๗,๕๕๔	-	-	-	๓-๓-๔๗	๒๙	-	-
รวม	๒๙-๑-๔๐	๔๕	๙,๐๕๓	๓๔๒,๙๕๗	๗	๘	-	๑๓-๓-๔๗	๔๘	๕๐๔	๒,๐๑๖
รวมพื้นที่ส่งเสริม ๕๗-๐-๘๗ ไร่ สร้างรายได้ ๓๔๔,๙๗๓ บาท											



ส่งเสริมแปลงเพาะอำเภอบัว ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรและแปลงสาธิต
ใช้งบประมาณดำเนินการรวม ๕๕๑,๑๐๔ บาท มีพืชส่งเสริมจำนวน ๕๑ ชนิด
ผลผลิตรวม ๑๒,๗๓๖ กิโลกรัม จัดการผลผลิตด้วยการนำไปขายในพื้นที่ ส่งขาย
ให้โครงการปิดทองหลังพระฯ เก็บไว้บริโภคและแจกจ่าย สร้างรายได้รวม
๑๘๖,๙๓๑ บาท

ผลการดำเนินงานกองทุนต่างๆ ใช้งบประมาณในการติดตามกองทุน
ต่างๆ ๘,๘๖๑ บาท มีกองทุนด้านการผลิตที่ชาวบ้านบริหารจัดการเอง ๑๐ กองทุน
ได้แก่ กองทุนกลุ่มผู้ใช้น้ำ กองทุนปุ๋ย กองทุนเมล็ดพันธุ์พืช กองทุนอาหารสัตว์
กองทุนยาและเวชภัณฑ์สัตว์ กองทุนแปรรูปมะแขว่น กองทุนโรงสีข้าว กองทุน
สุกร และกองทุนเครื่องบดข้าวโพด มีเงินในกองทุน ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๗
รวม ๑,๘๓๖,๕๔๒ บาท

กองทุน	อำเภอบัว	อำเภอสองแคว	อำเภอนครชัย
กองทุนปุ๋ย	๓๕,๕๖๑	๕๖๔,๙๑๘	๔๒,๑๙๕
กองทุนเมล็ดพันธุ์	๙๖๐,๗๕๐		X
กองทุนอาหารสัตว์	๘,๒๕๐	๙,๓๖๔	X
กองทุนยาและเวชภัณฑ์สัตว์	๖,๔๐๐	๒,๗๘๕	X
กองทุนแปรรูปน้ำพริกมะแขว่น	X	๑๑๔,๔๗๖	X
กองทุนโรงสีข้าว	๒๐,๘๒๘	๓,๐๐๐	๑๙,๕๐๐
กองทุนสุกร	๑๑,๖๒๕	๙,๑๗๖	X
กองทุนเครื่องบดข้าวโพด	X	X	๑๒,๕๐๐
กองทุนกลุ่มผู้ใช้น้ำ	๒๑๔	กำลังดำเนินการ ยังไม่มีเงินในกองทุน	X
กองทุนแท่ง	๑๕,๐๐๐	X	X
รวมเป็นเงิน	๑,๐๕๘,๖๒๘	๗๐๓,๗๑๙	๗๔,๑๙๕



การสนับสนุนองค์ความรู้ให้พื้นที่ขยายผลในจังหวัด รวม ๑๑๒ หมู่บ้าน ดังนี้

- โครงการต่อยอดการพัฒนาแก้ปัญหาชุมชนกับจังหวัด คณะสงฆ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อุทยานแห่งชาติ หน่วยจัดการต้นน้ำ ป่าไม้ จังหวัด น่าน ในยุทธศาสตร์จังหวัด “สร้างเมื่อน่านน่าอยู่ คู่ป่าต้นน้ำ” ราชภัฏ-รัฐ-เอกชน ๓ ประสานการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ พื้นที่เป้าหมาย ๓๖ หมู่บ้าน จัดทำ แผนพัฒนาและดำเนินงานแล้ว ๕ หมู่บ้าน อยู่ระหว่างการทำกระบวนการเข้าใจ เข้าถึง ๓๑ หมู่บ้าน ใช้งบประมาณรวม ๑,๙๙๕,๒๐๐ บาท

- โครงการขยายแนวคิดปิดทองหลังพระฯ โดยภาคประชาคมน่านฯ ๑๒ โครงการ เป้าหมาย ๓๖ หมู่บ้าน จำนวนเงิน ๑๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีงบประมาณ เหลือนำมาดำเนินงานเพิ่มอีก ๑๘ หมู่บ้าน รวมทั้งหมด ๕๔ หมู่บ้าน กำลังทำ กระบวนการเข้าใจ เข้าถึง ๑๐ หมู่บ้าน ใช้งบประมาณรวม ๘,๙๙๓,๓๓๖ บาท

- วาระนั้น “สร้างเมื่อน่านน่าอยู่คู่ป่าต้นน้ำ ภายใต้โครงการ ๑ อำเภอ ๑ กลุ่มน้ำ ๑ ธนาคารต้นไม้” เป้าหมาย ๓๕ หมู่บ้าน ร่วมจัดทำกระบวนการเข้าใจ เข้าถึง จัดทำแผนพัฒนาและดำเนินงานแล้ว ๓ หมู่บ้าน รอดำเนินการ ๓๒ หมู่บ้าน

ความร่วมมือกับภาคี และภาคส่วนต่างๆ

- ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ เช่น สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดน่าน สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปอเทือง และโดโลไมท์ ปรับปรุงดิน สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สนับสนุนวัคซีนสัตว์ สำนักงานพลังงานจังหวัด สนับสนุนองค์ความรู้การทำ ปอแก๊สชีวภาพ โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริฯ บ้าน สบขุน อำเภอท่าวังผา ร่วมพัฒนาระบบน้ำ สถานีพัฒนาเกษตรที่สูงตามพระราช ดำริฯ บ้านสะจุก-สะแกียง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ส่งเสริมองค์ความรู้การ ปลูกพืชหลังนาให้ชาวบ้านในพื้นที่ชนบ้านบน ตำบลขุนน่าน หน่วยจัดการต้นน้ำ มีด หน่วยจัดการต้นน้ำแก่น หน่วยจัดการต้นน้ำสามสบ ร่วมถ่ายทอดองค์ ความรู้การสำรวจพื้นที่รับน้ำ ในพื้นที่ขยายผล และหน่วยป้องกันรักษาป่า กรมป่าไม้ สนับสนุนข้อมูลด้านป่าไม้ และแผนที่มาตราส่วน ๑:๔,๐๐๐ และ ระบบฐานข้อมูล GIS

- ความร่วมมือกับภาคธุรกิจเพื่อสังคม ในปี ๒๕๕๙ มีหน่วยงาน ภาคธุรกิจเอกชน ๓ หน่วยงานให้ความสนใจกิจกรรมการพัฒนาและร่วมต่อยอด ระบบน้ำที่โครงการฯ ส่งเสริมพัฒนาแล้วในพื้นที่ รวมมูลค่าการสนับสนุน ๒๙๙,๙๖๐ บาท เช่น สโมสรโรตารี สนับสนุนพริกซูปเปอร์ฮอต เปิดพันธุ์ไข่





๑๖๐ ตัว และอาหารเปิด โครงการธรรมชาติปลอดภัย สนับสนุนเปิดเทศ
๒๐๐ ตัว และสมาคมการค้าเมล็ดพันธุ์แห่งประเทศไทย สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืช
ผัก ๑๗ ชนิด

ผลจากความร่วมมือกับภาคีต่างๆ ทำให้มีการส่งเสริมความรู้ ความ
ชำนาญ และทักษะใหม่ๆ ให้เกษตรกรในพื้นที่และหน่วยงานราชการ เพื่อนำ
ความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มผลผลิต ดังนี้

- ความรู้ในการปลูกข้าวโพดหลังนา ที่เน้นการปรับปรุงถั่วปุ๋ย ช่วงเวลา
การให้ปุ๋ย และระยะห่างในการหยอดเมล็ด ทำให้ใช้พื้นที่น้อยแต่ได้ผลผลิตสูง
คือไม่ต่ำกว่า ๑,๕๐๐-๑,๙๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งวิธีเดิมที่ชาวบ้านปลูกจะได้ ๗๐๐ กิโลกรัม/
ไร่ ประหยัดต้นทุนกว่าปลูกบนพื้นที่ไร่ และเป็นข้าวโพดปลอดสารพิษ ไม่ทำลาย
สุขภาพและรักษาระบบนิเวศลดการถางไร่

- ความรู้ในการปลูกข้าวต้นเดียวเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากอาจารย์
เชาว์วิศ หนูทอง จุดเด่นคือ ลดต้นทุนการผลิต เพราะพันธุ์ข้าว ๑ เมล็ด สามารถ
แตกกอได้ ๑๙-๒๑ ต้น จากปกติประมาณ ๑๒ ต้น ทำให้ ๑ ไร่ใช้เมล็ดพันธุ์
เพียง ๓๐๐ กรัม จากปกติที่ต้องใช้ถึง ๑๐ กิโลกรัม และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ชาวบ้าน
หาได้ในท้องถิ่น

- ความรู้ในการปลูกข้าวก่ำพันธุ์ลิ้มผัว เป็นพันธุ์ข้าวที่ตลาดต้องการและ
ราคาดี สามารถส่งออกตลาดต่างประเทศได้ โดยพ่อค้า คือ นายมงคล ศรียงค์
นำพันธุ์มาให้ชาวบ้านทดลองปลูก เพราะเหมาะกับสภาพภูมิประเทศในพื้นที่นา
ซึ่งปลูกได้ดีบนพื้นที่ไร่



- ความรู้ในการคัดเมล็ดพันธุ์ข้าว ในพื้นที่ต้นแบบ ๒ อำเภอ (สองแคว และท่าวังผา) จากศูนย์การเรียนรู้ไร่แก้ว ใช้งบประมาณ ๑๒,๘๐๘ บาท
- ความรู้ในการปลูกพริกซูปเปอร์ฮอท ซึ่งมีองค์ความรู้ด้านวิธีการปลูก และการบริหารจัดการให้เชื่อมโยงกับตลาด โดยพ่อค้าจากภายนอกเข้ามาดูแล คุณภาพผลผลิต ตั้งแต่การจัดหาเมล็ดพันธุ์ การเตรียมวัสดุเพาะ การปลูก การดูแลรักษาระหว่างพริกเจริญเติบโต และการรับซื้อไปส่งตลาด
- ความรู้ในการทำปอพวง โดยใช้สารโพลีเมอร์มาเป็นส่วนผสมกับปูน และดิน เพื่อฉาบผิวปอ เพิ่มความยืดหยุ่นและยืดเกาะเม็ดดิน เป็นนวัตกรรมใหม่ จากบริษัท Keen contractor นำมาทดแทนการใช้ผ้าพลาสติกปูปอ อยู่ระหว่างการทดลองที่บ้านห้วยฮูลู่ อำเภอท่าวังผา
- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูภูมิปัญญาด้านการจัดการน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ และจัดการอบรมนักพัฒนาภาคสนามให้เจ้าหน้าที่ โครงการฯ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
- การบูรณาการแผนงบประมาณกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้งบประมาณ ๙๐,๙๖๕ บาท ในการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น และประชุมทำความเข้าใจกับชาวบ้านในพื้นที่ต้นแบบ ๓ อำเภอ ผลปรากฏว่า อบต.ขุนน่าน นำโครงการก่อสร้างน้ำอุปโภคบริโภคบ้านกัวจันทร์ บรรจุในแผนงบประมาณปี ๒๕๕๘ งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท เทศบาลตำบลยอด อำเภอ สองแคว นำปัญหาและความต้องการของชาวบ้านยอด บ้านผาหลัก บ้านน้ำเกาะ บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาตำบลยอด ประจำปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ โดยกิจกรรมที่ ดำเนินการแล้วในปี ๒๕๕๗ จำนวน ๔ โครงการ งบประมาณ ๔๙๗,๔๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๒ ของยอดประมาณการงบประมาณเทศบาล ในปี ๒๕๕๗ (งบประมาณรวมทั้งหมด ๑๗,๖๕๐,๐๐๐ บาท) ดังนี้

ร.๒-	โครงการ	หมู่ที่	งบประมาณ (บาท)
๑	โครงการก่อสร้างตลาดลำเหมืองคอนกรีต คสล. เส้นกลางสุดเหมือง (เหมืองลอย) (บ้านน้ำเกาะ)	๑	๒๔๔,๔๐๐
๒	โครงการก่อสร้างฝาย คสล. น้ำบนเพื่อการอุปโภคบริโภค (บ้านผาหลัก)	๓	๑๕๓,๐๐๐
๓	โครงการก่อสร้างร้านค้าชุมชนตำบลยอด (บ้านผาหลัก)	๓	๙๕,๐๐๐
๔	สนับสนุน หิน ทราฟ ในการซ่อมแซมคลองส่งน้ำห้วยยอด จำนวน ๕ คิว (บ้านยอด)	๒	๕,๐๐๐
	รวม		๔๙๗,๔๐๐



- ความสามารถในการเชื่อมโยงเครือข่าย

บ้านผาหลัก ตำบลยอด อำเภอสองแคว สามารถเชื่อมโยงการทำงานกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้รับงบประมาณในการดำเนินงาน โครงการร่วมสร้างชุมชนให้น่าอยู่ เกษตรอินทรีย์บ้านผาหลัก จำนวน ๑๓๔,๐๐๐ บาท โดยมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นหน่วยงานสนับสนุนองค์ความรู้การทำกิจกรรม

- การพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม ใช้งบประมาณรวม ๘๔,๐๖๔ บาท จัดทำโครงการพระธรรมจาริกเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา สร้างศรัทธา และให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องความซื่อสัตย์ การพึ่งตนเอง ความขยัน รักธรรมชาติ โดยอาศัยพระธรรมจาริกและพระสงฆ์ที่จำพรรษาในพื้นที่ ครอบคลุม ๖ หมู่บ้านในตำบลขุนน่านที่มีอาศรมพระธรรมจาริก คือ บ้านเปียงก่อ บ้านห้วยฟอง บ้านน้ำช้าง บ้านเปียงซ้อ บ้านกิวจันทร์ และบ้านน้ำรี ส่วนพื้นที่อำเภอท่าวังผาและอำเภอสองแควมีกิจกรรมทุกวันพระอยู่แล้ว

ทิศทางงานดำเนินงาน ปี ๒๕๕๘

เน้นส่งเสริมองค์ความรู้ และเชื่อมโยงด้านการตลาด เพื่อต่อยอดจากการพัฒนาระบบน้ำปี ๒๕๕๒ โดยมีแนวทาง คือ จัดทำเป็นศูนย์เรียนรู้แลกเปลี่ยน เนื่องจากที่ผ่านมา มีคณะมาเยี่ยมชมพื้นที่ดำเนินการโครงการฯ รวม ๖๑ คณะ จำนวน ๓,๐๕๙ คน เฉลี่ยเดือนละ ๖ คณะ รวมทั้งเป็นศูนย์ถ่ายทอดประสบการณ์ให้นักศึกษาฝึกงานจากมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางศึกษา เรียนรู้งานด้านการพัฒนาชุมชน

ด้านการพัฒนา ในมิติเกษตร จะส่งเสริมองค์ความรู้เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว โดยมีเป้าหมายไม่ต่ำกว่า ๗๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ในพื้นที่อำเภอท่าวังผา และอำเภอสองแคว และไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ในพื้นที่ตำบลขุนน่าน ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา พืชเศรษฐกิจ ด้วยวิธีการผลิตที่ปลอดภัยเพื่อลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิต โดยชาวบ้านเป็นผู้ลงทุนและโครงการฯ จัดหาตลาด พืชที่ส่งเสริมจำนวน ได้แก่ พริก ทับทิม พริกไทย ข้าวโพดฝักอ่อน กระเจี๊ยบแดง และถั่วฝักยาว เป็นต้น ซึ่งเป็นพืชที่มีตลาดรองรับแล้ว และเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรให้ตรงกับความต้องการของตลาด เช่น ข้าวเก่า พันธุ์ลิ้มผัว พริกซูปเปอร์ฮอท เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่ต้นแบบ โดยเน้นตลาดกลุ่มสินค้าสุขภาพระดับจังหวัดและระดับประเทศ

มิติพลังงานและสิ่งแวดล้อม จะมีการริเริ่มพัฒนามิติพลังงาน ได้แก่ บ่อแก๊สชีวภาพ และพลังงานแสงอาทิตย์ และส่งเสริมการพัฒนามิติสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะชุมชน



นอกจากนี้ ยังจะมีการส่งเสริมให้มีแหล่งรวบรวมและกระจายผลผลิตทางการเกษตร ทั้งระดับชุมชนและระดับจังหวัด เพื่อให้มีสินค้าทางการเกษตรส่งถึงตลาดและผู้บริโภค โดยมีเป้าหมายมีผลผลิตส่งวันละ ๑ คันรถปิกอัพ ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการทำวิสาหกิจชุมชนที่ชาวบ้านมีส่วนร่วมถือหุ้นบริหารจัดการเอง ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เช่น ตำบลขุนน่าน ส่งเสริมการพัฒนาคนและจิตใจของคนในชุมชน พัฒนาความเข้มแข็งของกองทุนต่างๆ ในชุมชน ให้มีการบริหารจัดการที่โปร่งใส ทัวถึงและเป็นธรรม มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จัดทำระบบข้อมูลผู้รับประโยชน์รายแปลง และการสำรวจข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเปรียบเทียบผลการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนา และขับเคลื่อนงานพื้นที่ขยายผลโครงการขยายแนวคิดปิดทองหลังพระฯ โดยภาคประชาคม จังหวัดน่าน

ในปี ๒๕๕๗ จังหวัดน่าน ยังมีการประชุมหารือทุกภาคส่วนในพื้นที่ และจัดทำแผนซ่อมแซม ปรับปรุง เสริมฝาย อ่างเก็บน้ำตามยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท โดยการประชุมทีมปฏิบัติการระดับอำเภอ เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ประกอบด้วย นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบ ข้าราชการปกครองส่วน



ท้องถิ่น ครูภูมิปัญญา (แก่เหมือนแก่ฝ่าย) เจ้าหน้าที่โครงการชลประทาน จังหวัดน่าน มูลนิธิฮักเมืองน่าน เครือข่ายคนน่านจัดการตนเอง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ เพื่อนำเสนอผลการสำรวจสภาพปัญหาของฝาย อ่างเก็บน้ำ คลองส่งน้ำ และการส่งน้ำด้วยระบบท่อ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา กลั่นกรองแนวทางการซ่อมแซมหรือปรับปรุง รวมทั้งการจัดลำดับความเร่งด่วน ของโครงการที่จะซ่อมแซมหรือปรับปรุง

ทั้งนี้ จังหวัดน่านได้ขออนุมัติในหลักการให้กระทรวงมหาดไทยสนับสนุนงบประมาณค่าวัสดุ อุปกรณ์ในการซ่อมแซม ปรับปรุง เสริมฝาย อ่างเก็บน้ำ และการส่งน้ำด้วยระบบท่อ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยนำเสนอรายละเอียดในการประชุม คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ซึ่งที่ประชุมมีมติอนุมัติโครงการ ซ่อมแซม ปรับปรุง เสริมฝาย อ่างเก็บน้ำ การส่งน้ำด้วยระบบท่อในจังหวัดน่าน ตามยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาค การเกษตรและชนบท ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ สำหรับดำเนินโครงการ ที่มีความพร้อมและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในวงเงิน ๒๐๐ ล้านบาท ขณะที่ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จะสนับสนุนงบประมาณ เป็นค่าวัสดุ อุปกรณ์การซ่อมแซม ปรับปรุง เสริมฝาย อ่างเก็บน้ำ และการส่งน้ำด้วยระบบท่อ ทั้งนี้ จังหวัดน่านได้พิจารณากลั่นกรอง โครงการที่ประชาชนในพื้นที่จัดทำบนพื้นฐานของการ “ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมลงมือปฏิบัติ” โดยโครงการที่ได้รับการอนุมัติ จังหวัดน่านจะดำเนินการให้ แล้วเสร็จ ภายใน ๑๒๐ วัน (เดือนธันวาคม ๒๕๕๗ - มีนาคม ๒๕๕๘)





โครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนอ่างเก็บน้ำห้วยคล้าย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดอุดรธานี

โครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านโคกล่ามและบ้านแสงอร่าม ตำบลลูกตุมหากไฟ อำเภอนองวัวหอ จังหวัดอุดรธานี เริ่มดำเนินการเมื่อปี ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน มีครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการรวม ๒๓๔ ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ จำนวน ๔๐ ครัวเรือน

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๗

มีต้นน้ำ

ในช่วง ๒ ปีแรก ปิดทองหลังพระฯ เข้ามาดำเนินการพัฒนาระบบน้ำ ด้วยการเสริม Spillway ทำให้เพิ่มความจุกักเก็บน้ำของอ่างห้วยคล้ายฯ จากเดิม ๖๙๒,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็น ๙๒๒,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตร และวางแผนทอส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายฯ เข้าสู่พื้นที่รับน้ำ ๑,๒๙๗ ไร่ ๑๓๙ แปลง ๑๒๙ ราย ความยาวทอส่งน้ำรวม ๖,๒๙๐ เมตร รวมทั้งมีการบูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี สนับสนุนเครื่องจักร องค์การบริหารส่วนตำบลลูกตุมหากไฟสนับสนุนค่าน้ำมันในการขุดลอกและทำคันคู ทำให้บ่อพวง ๓ บ่อ จุน้ำได้ ๑๐๐,๐๐๐ ลบ.ม. จากที่ก่อนหน้านี้ใช้งานไม่ได้ เนื่องจากพื้นน้ำต่ำกว่าระดับแปลงนาของชาวบ้าน





ทั้งนี้ การพัฒนามิติน้ำในปี ๒๕๕๗ ไม่มีการต่อแนวท่อใหม่ แต่มีการสำรวจห้วยอ่าง เพื่อหาแหล่งเก็บน้ำเสริมปริมาณน้ำในอ่างห้วยคล้ายฯ พร้อมทั้งเน้นการบริหารจัดการน้ำ โดยให้กรรมการระบบน้ำทั้ง ๕ โซน ได้แก่ ห้วยคำเข ห้วยอ่าง ห้วยชีเกีย ห้วยคล้าย และกลุ่มอ่างพวง ดูแลรับผิดชอบการจัดรอบเวรส่งน้ำ รักษากฎระเบียบการใช้น้ำ และการเก็บเงินเข้ากองทุนสำหรับซ่อมแซมระบบน้ำ โดยเมื่อมีท่อชำรุดเสียหาย กรรมการและเจ้าของแปลงจะช่วยกันซ่อมแซมเอง โดยใช้ค่าวัสดุอุปกรณ์ของกองทุน

ปัตตานี มีการพัฒนาด้วย ๕ โครงการ คือ

- โครงการเพิ่มผลผลิตข้าว เป้าหมายโครงการ คือ ช่วยให้ชาวบ้านมีข้าวพอกิน กล่าวคือ มีผลผลิตข้าว ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๓ ซึ่งมีผลผลิตข้าวเพียง ๓๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นเป็น ๔๓๗ กิโลกรัมต่อไร่ ในปี ๒๕๕๖

ในปี ๒๕๕๗ มีการตรวจดินของเกษตรกรที่ร่วมโครงการผู้ปลูกข้าวปลอดภัย รวมทั้งมีโครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการผลิตข้าวอินทรีย์แบบครบวงจร ปีที่ ๒ โดยการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุดรธานี และเวทีถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว ๒ ครั้ง จากสำนักงานเกษตรอำเภอศูนย์วิจัยและศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว



- **โครงการปรับปรุงบำรุงดิน** เป็นความร่วมมือกับโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และสำนักงานพัฒนาที่ดินอุดรธานี ในการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใช้ โสน ปอเทือง ไคโลไมท์ ปุ๋ยพืชสด รวมทั้ง ตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อหาปริมาณธาตุอาหารในดินและให้คำแนะนำในการใช้ปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน

ขณะที่สำนักงานเกษตรจังหวัด ถ่ายทอดความรู้ในการทำเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อนำมาปรับใช้ ทำเอง และเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมฯ ทำการสาธิต และถ่ายทอดการทำปุ๋ยหมักพร้อมใช้ ให้กับเกษตรกรในแปลงตัวอย่าง เมื่อใช้ได้ผล สามารถขยายผลไปในแปลงอื่นๆ ได้

- **โครงการปลูกพืชหลังนา** ในปี ๒๕๕๗ มีเกษตรกรผู้เข้าร่วม ๔๑ ราย พื้นที่ ๕๓.๒๕ ไร่ สามารถช่วยลดรายจ่ายค่าอาหารและปรับปรุงบำรุงดิน โดยมีรายได้จากพืชหลังนา หลังหักต้นทุนทั้งหมด ๑๖๐,๒๔๙ บาท เฉลี่ย ๓,๐๐๙ บาทต่อไร่ เปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๕ มีเกษตรกรปลูกพืชหลังนา ๔๕ ราย พื้นที่ ๓๕ ไร่ รายได้ ๑๗๓,๑๕๐ บาท เฉลี่ย ๔,๙๔๓ บาทต่อไร่ และปี ๒๕๕๖ มีเกษตรกรปลูกพืชหลังนา ๔๓ ราย พื้นที่ ๗๗.๒ ไร่ มีรายได้ ๒๑๕,๐๑๔ บาท เฉลี่ย ๒,๒๗๔ บาทต่อไร่

- **โครงการเลี้ยงหมูเหมยซาน** ปี ๒๕๕๗ เริ่มมีกลุ่มการแปรรูปหมูเหมยซาน ทำเป็นหมูหัน ไส้กรอกอีสาน แหนม นำไปขายที่ตลาดร่มหิ้ว เป็นการสร้างรายได้เสริมเพิ่มจากการเลี้ยงหมูเหมยซาน เพื่อเป็นอาหารและลดรายจ่าย



- กองทุนโรงสีข้าว มีการจัดซื้อที่ดินราคา ๒๐๐,๐๐๐ บาท ในปี ๒๕๕๗ เพื่อสร้างโรงสี โดยการสนับสนุนเงินจากกองทุนศึกษาดูงาน อำเภอและเทศบาล สนับสนุน ไม้ สังกะสีและค่าใช้จ่ายในการต่อระบบไฟ โดยใช้แรงงานชาวบ้าน รวมทั้งสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ สนับสนุน อีฐ หิน ปูน ทราย และเครื่องสีข้าวแบบ ๓ ลูกหิน มูลนิธิพระดาบส สนับสนุนเครื่องสีข้าวขนาดเล็ก ปัจจุบันเริ่มดำเนินการสีข้าวแล้ว และมีการบริหารจัดการ โดยคณะกรรมการกองทุน รวมทั้งมีการระดมทุนโดยการขายหุ้นให้แก่สมาชิก ในหมู่บ้าน ปัจจุบันมีสมาชิก ๘๓ คน

นอกจากนี้ ยังร่วมกับสถาบันการศึกษา โดยวิทยาลัยสารพัดช่าง แผนกอาหารและขนม ถ่ายทอดการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหมู เช่น แหนมหมู ไส้กรอก ไส้ฉั่ว และสาकुไส้หมู สูตรมาตรฐาน การตวง การแพ็กผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สาขาเทคโนโลยีอาหาร ถ่ายทอดความรู้ในการแปรรูปกล้วยฉาบ กล้วยอบเนย และฟักทองฉาบให้กับกลุ่มแม่บ้านการตลาด เพื่อเพิ่มความรู้และการทำสูตรผสมที่ได้มาตรฐาน รสชาติคงที่และเหมือนเดิม รวมทั้งถ่ายทอดความรู้การบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ความรู้ในการคำนวณ ต้นทุนผลิตภัณฑ์ เพื่อกำหนดราคาสินค้า

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ถ่ายทอดความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินให้กับอาสาพัฒนา (อสพ.) ๓ ราย จนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้มาใช้ในพื้นที่ โดยเก็บตัวอย่างดินของเกษตรกรในพื้นที่ที่ต้องการตรวจ เพื่อทราบค่าของดินในแปลงของตนเองได้ทันที ไม่ต้องรอหน่วยงานมาเก็บดินไปตรวจ ซึ่งจะทราบผลได้ช้า ไม่ทันฤดูเพาะปลูก





โครงการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริบ้านโป่งลึก-บางกลอย จังหวัดเพชรบุรี

ปิดทองหลังพระฯ เข้าดำเนินงานในพื้นที่บ้านโป่งลึกและบ้านบางกลอย ตำบลห้วยแม่เพรียง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งราษฎรเกือบทั้งหมดเป็นชาวปกาเกอะญอ ที่อาศัยอยู่กลางป่าแก่งกระจานด้วยความยากลำบากเมื่อปี ๒๕๕๔ ต่อมาในปี ๒๕๕๕ มีการบูรณาการงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาช่วยสนับสนุนกิจกรรม ภายใต้ชื่อแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ทำการพัฒนาระบบน้ำและเกษตร จนถึงปัจจุบัน มีความก้าวหน้าในการดำเนินงานมาโดยลำดับ มีครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการแล้ว ๑๒๓ ครัวเรือน (เป็นราษฎรบ้านโป่งลึก ๖๓ ครัวเรือน บ้านบางกลอย ๖๐ ครัวเรือน) จากจำนวนครอบครัวอยู่ในพื้นที่ทั้งหมด ๑๘๑ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๙๕ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๖ ถึง ๓๗ ครัวเรือน



ผลการพัฒนา ปี ๒๕๕๓

การพัฒนาในปี ๒๕๕๓ ส่งผลให้ชาวปกากะญอในพื้นที่ มีผลผลิตที่สามารถสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นได้อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ประชากรในหมู่บ้านรอดพ้นจากความอดอยาก สามารถ “อยู่รอด” ได้ ด้วยการพัฒนาในมิติต่างๆ ดังนี้

คัตน้ำ

ก่อสร้างฝายเกษตรห้วยโป่งลึกแล้วเสร็จ สามารถกักเก็บน้ำได้ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ เป็นต้นมา และส่งน้ำด้วยระบบท่อ PVC ขนาด ๖ นิ้ว ลดได้สันฝาย ลดขนาด ๔ นิ้ว เป็นแนวท่อส่งน้ำเข้าสระเก็บน้ำที่บ้านบางกลอย ซึ่งชาวบ้านและ อสพ.ร่วมกันเดินสำรวจแนวท่อแล้ว คาดว่าจะสามารถวางแนวท่อได้ในเดือนมกราคม ๒๕๕๔

ฝายห้วยโป่งลึก มีระดับความสูง ๒๔๐ เมตร หน้าฝายสูง ๗.๕ เมตร ความลาดเอียงหน้าฝาย ๘ เมตร หลังฝายสูง ๗.๕ เมตร ความลาดเอียงหลังฝาย ๑๖ เมตร Spillway สูง ๕.๕ เมตร จากพื้นฝาย กว้าง ๖ เมตร ยาว ๖๐ เมตร สันฝายกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๓๘ เมตร ส่วนสระเก็บน้ำความจุ ๑,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร ที่บ้านบางกลอย อยู่ทีระดับความสูง ๑๘๕ เมตร ห่างจากฝาย ๔.๐๘ กิโลเมตร ความต่างระดับ ๕๕ เมตร





ข้อมูลฝ่ายห้วยโป่งลึกนี้ อสพ.ใช้ GPS จับพิกัดระดับความสูงต่างของพื้นที่ สังเกตภูมิประเทศที่จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการวางแนวท่อส่งน้ำ โดยเปิด track ตลอดแนว และปรับค่าแนวท่อใน Program Excel แสดงผลเป็นกราฟให้ง่ายต่อการวางแนวท่อจริง โดยเส้นกราฟจะแสดงจุดสูงที่สุดเพื่อใส่แอร์วาล์ว และจุดต่ำที่สุดเพื่อใส่ที่ระบายตะกอน ซึ่งเป็นการประยุกต์ประสบการณ์ในการสำรวจแนวท่อฝ่ายบางยายโป่ง ระยะทาง ๑๔ กิโลเมตร ร่วมกับโครงการชลประทานเพชรบุรี และกรมการทหารช่าง เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๕-มกราคม ๒๕๕๖

นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้มีการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) ซึ่งจะเปลี่ยนพลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานไฟฟ้าขนาด ๑๕,๓๖๐ วัตต์ หรือ ๑๕ กิโลวัตต์ ผ่านตัวอุปกรณ์ตัดต่อ (เบรกเกอร์) ส่งไปยังตัวชุดควบคุมการทำงานเครื่องสูบน้ำขนาด ๑๕,๐๐๐ วัตต์ ติดตั้งไว้ทั้งที่บ้านบางกลอยและบ้านโป่งลึก สามารถสูบน้ำได้เครื่องละ ๒๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ทำให้มีน้ำในสระเก็บน้ำทั้งสองหมู่บ้านรวมกัน ๕๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน แล้วจึงกระจายน้ำสู่แปลงเกษตรของชาวบ้าน

ระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ที่ผ่านมามักพบปัญหาเรื่องหัวกะโหลกเครื่องสูบน้ำอุดตันทรายในแม่น้ำเพชรบุรีขึ้นมาด้วย และมีทรายตกค้างในจุดที่แนวท่อส่งน้ำต่ำที่สุดหรือตกท้องช้าง ทำให้น้ำไม่ไหลเข้าสระเก็บน้ำ มีการแก้ไขปัญหาด้วยการทำฐานรองเครื่องสูบน้ำและหัวกะโหลกติดกันให้สูงกว่าเดิมประมาณ ๕๐ เซนติเมตร หรือทำเป็นบ่อครอบเครื่องสูบน้ำเพื่อป้องกันทรายกับเศษวัสดุ



นอกจากนี้ การเสริมประสิทธิภาพระบบกักเก็บน้ำและกระจายน้ำสู่แปลงเกษตรชาวบ้าน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการเชื่อมโยงการทำงานของมูลนิธิรากแก้ว ได้ศึกษาพื้นที่ตั้งแต่ช่วงปี ๒๕๕๖ แล้วเสนอโครงการเสริมประสิทธิภาพแหล่งกักเก็บน้ำ เพื่อให้มีปริมาณน้ำอุปโภคบริโภคและการเกษตรเพียงพอสำหรับโครงการฯ ในระยะยาว การคำนวณปริมาณการใช้น้ำที่เหมาะสมด้านเกษตร ปศุสัตว์ อุปโภค เพื่อสร้างความสมดุลน้ำ ด้วยการพัฒนาด้านเกษตรที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำ การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน รวมทั้งอยู่ระหว่างการทดลองระบบตะบันน้ำและเครื่องสูบน้ำให้สามารถขึ้นที่สูงได้โดยไม่เสียค่าน้ำมัน

รวมทั้ง มีการพัฒนาและปรับปรุงแผนที่การจัดการน้ำทั้งระบบ ได้แก่ ฝ่ายเกษตรห้วยโป่งลึก แนวท่อส่งน้ำจากฝายไปยังสระเก็บน้ำ ระบบส่งน้ำที่กระจายสู่แปลงเกษตร เพื่อวางแผนเพิ่มระบบน้ำทุกกลุ่มเป้าหมายและสอดคล้องกับสมดุลน้ำ เช่น การเพิ่มสระพักน้ำขนาดเล็ก รวม ๕ บ่อ ในพื้นที่บ้านบางกลอย ๓ บ่อ บ้านโป่งลึก ๒ บ่อ และบ่อดักตะกอนขนาดเล็กตามแปลงชาวบ้าน ให้รองรับปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น จากการที่ระบบไฮดรอลิกส์มีประสิทธิภาพการทำงานสูงในช่วงฤดูแล้ง





ปัตตานี

มีการส่งเสริมการปลูกข้าวไร่ โดยปัจจุบันมีผู้ปลูกข้าวไร่ ๖๑ ราย (ทั้งแบบขึ้นบันได และแบบดั้งเดิม) พื้นที่ ๑๒๔ ไร่ โดยการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการปลูกข้าวไร่ขึ้นบันได จากครูภูมิปัญญา ๔ คนที่เข้ามาส่งเสริมเมื่อปี ๒๕๕๖ ให้มีกระบวนการและขั้นตอน ดังนี้

เตรียมพื้นที่ก่อนการปลูกข้าว ประมาณปลายเดือนเมษายน เริ่มหว่านเมล็ดปอเทืองเพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน ประมาณ ๔๕ วัน แล้วตัดต้นปอเทืองไถกลบทิ้งไว้ ๗ วัน เพื่อให้ย่อยสลาย ตรวจดิน ก่อนการปรับปรุงดินทุกครั้ง เพื่อใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมกับชนิดพืชและช่วงเวลาการเจริญเติบโต คัดเมล็ดพันธุ์ เพื่อแยกข้าวพันธุ์ปนออก เพื่อให้ได้ผลผลิตเต็มที่

เตรียมเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก ด้วยการนำเมล็ดพันธุ์ที่คัดแล้วมาแช่น้ำ คัดเมล็ดพันธุ์ลอยน้ำที่ไม่สมบูรณ์ ล้างออก หยอดเมล็ดพันธุ์หลุมละ ๓-๕ เมล็ด เพื่อไม่ให้ต้นข้าวเบียดกัน จนต้นตรงกลางอ่อนแอไม่ออกรวง เกิดโรคแมลง หนอน ง่าย เป็นต้น โดยมีระยะปลูกที่เหมาะสม คือห่างกันหลุมละ ๒๐-๓๐ ซม. แล้วห่มดิน โดยนำฟางมาคลุมหน้าดิน เพื่อเก็บรักษาความชื้นในดิน หลังจากหยอดเมล็ดข้าวแล้ว

ดูแลต้นข้าว และใส่ปุ๋ย ๓ ระยะ คือระยะ ๓๐ วัน เพื่อบำรุงต้น ระยะ ๖๐ วัน เพื่อบำรุงต้น เร่งการเจริญเติบโต และระยะ ๙๐ วัน เพื่อเตรียมตัวตั้งท้อง ออกรวง การฉีดพ่นสมุนไพรไล่แมลงและกำจัดศัตรูพืชเน้นใช้พืชสมุนไพรที่หาได้ในพื้นที่ เช่น เมล็ดสะเดาใบด ยาสูบ รากหางไหล ผักคูน หัวกลอย พริก ต้นสาบเสือ บอระเพ็ด ตะไคร้ ผักการอง มะรุม เป็นต้น ในอัตราส่วนน้ำหมัก





สารควบคุมแมลง พด.๗ จำนวน ๗ ข้อนโต๊ะ ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นให้ทั่วแปลง เน้นบริเวณที่มีแมลงศัตรูพืชรบกวน ฉีดทุก ๓-๕ วัน และต่อเนื่องอย่างน้อย ๓ ครั้ง ขึ้นอยู่กับการระบาดของหนอนและเพลี้ย ควรเก็บเกี่ยวในระยะที่รวงข้าวมีสีเหลืองพลับพลึง ใบธง และรวงข้าวยังไม่แห้ง ถ้าเก็บเกี่ยวช้าเกินไปจะทำให้เมล็ดหลุดร่วงและหักได้ง่าย

ทั้งนี้ ทีมพื้นที่ตั้งเป้าหมายการพัฒนาผลผลิตข้าวไร่ขั้นบันได ในปี ๒๕๕๗ ให้เป็น ๓๐๐-๓๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มจากเดิม ๑๖๐ กิโลกรัมต่อไร่

รวมถึงมีการพัฒนารูปแบบการเกษตรในสภาพพื้นที่ลาดเอียง มีผู้รับกล้าไม้ผลที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรอำเภอแก่งกระจาน ๗๕ ราย ทั้งทุเรียน เงาะ มังคุด ลำไย ลองกอง ส้มโอ มะขาม ละมุด ฯลฯ เพื่อปลูกแซมต้นกล้วยบริเวณคันนา และบริเวณที่ไม่ได้เปิดเป็นนาขั้นบันได

ขณะที่การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ มีชาวบ้านได้รับการสนับสนุนสัตว์เลี้ยงเป็น หมู ๒๔ ราย เป็ด ๒๐ ราย ไก่ ๒๐ ราย โดยก่อนสนับสนุน มีการตรวจความพร้อมด้านคอก สถานที่เลี้ยง อาหาร และเตรียมอาสาพัฒนาให้มีความรู้ในการดูแลสุขภาพสัตว์เลี้ยง การเลี้ยงหมูจะทำในรูปแบบกองทุน เมื่อออกลูกแล้วชาวบ้านจะนำลูกหมู ๒ ตัว คืนให้กับกองทุน เพื่อนำไปให้ชาวบ้านรายอื่นเลี้ยงต่อไป ส่วนเป็ดและไก่เริ่มออกไข่แล้ว ซึ่งต่อไปอาสาพัฒนาจะเก็บข้อมูลการลดรายจ่ายครัวเรือนจากการนำไปบริโภค



นอกจากนี้ สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี ยังเข้ามาถ่ายทอดความรู้การทำปุ๋ยหมักแก่ชาวบ้านให้สามารถทำปุ๋ยใช้เองได้ในช่วงการปลูกพืชหลังนา ปี ๒๕๕๗ ซึ่งจะสนับสนุนมูลไก่จำนวน ๒,๐๐๐ กระสอบๆ ละ ๓๐ กิโลกรัม รวมเป็น ๖๐,๐๐๐ กิโลกรัม ทั้งนี้ ทีมปฏิบัติการพื้นที่มีแผนที่จะปรับปรุงดินใหม่ทั้งระบบ โดยเริ่มนำร่องในพื้นที่ที่มีการทำเกษตรอยู่แล้ว ประมาณ ๓๐๐ ไร่ ด้วยการให้ปุ๋ยรองพื้น ๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยที่ใช้มาจากปุ๋ยพืชสด เช่น ปอเทือง และปุ๋ยหมักเศษวัชพืช คิดเป็นปุ๋ยหมักที่จะต้องทำเพิ่มประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ กิโลกรัม ใช้ควบคู่กับการใช้ปูนโดโลไมท์ และเนื่องจากบ้านโป่งลึก-บางกลอย มีหญ้าจำนวนมาก สามารถนำมาเป็นวัตถุดิบหมักผสมกับมูลสัตว์ได้

ทิศทางงานดำเนินงาน ปี ๒๕๕๘

มีการเตรียมความพร้อมด้านการตลาด สำหรับผลผลิตของชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการแล้ว โดยประสานกับตลาดกลางหนองบัวท่ายาง และตลาดบ้านลาด ซึ่งทั้งสองแห่งแจ้งว่ารับผลผลิตได้ทั้งหมด แต่ต้องมีการประมาณการผลผลิตต่างๆ คือ พักทอง พริก แผลง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรแต่ละรายว่ามีปริมาณเท่าใดก่อนล่วงหน้า

ขณะที่ในปี ๒๕๕๗ มีผลผลิตกล้วยน้ำว้า (ท่ายาง) ที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อที่โครงการเข้าไปส่งเสริมอยู่ ๓ ช่วง คือ ช่วงที่ ๑ กลางเดือนตุลาคม จำนวน ๑๒,๒๕๐ หวี ช่วงที่ ๒ เดือนพฤศจิกายน จำนวน ๒๔,๕๐๐ หวี และช่วงที่ ๓ เดือนธันวาคม จำนวน ๑๒,๒๕๐ หวี นำส่งขายที่ตลาดไท ราคาเฉลี่ยหวีละ ๒๐ บาท



การจัดทำแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ฯ ปี ๒๕๕๘ ทีมปฏิบัติงานอำเภอจะร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงานตามกิจกรรม/โครงการตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ฯ ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ แล้วกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาและผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในปี ๒๕๕๘ ร่วมกับชาวบ้าน โดยกิจกรรม/โครงการต้องระบุประโยชน์ที่ชาวบ้านจะได้รับด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะชาวบ้านร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมเห็นประโยชน์ ลงมือทำและเป็นเจ้าของ หน่วยงานราชการปรับแผนตามที่ชาวบ้านเสนอแนะ ด้วยเหตุผลทางภูมิสังคมและประโยชน์ที่จะได้รับ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเทคนิคความรู้และหลักวิชาการ

นอกจากนี้ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ซึ่งเป็นหนึ่งในกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ แจ้งว่า มีแผนงานที่จะประสานกับชุมชน เรื่องโครงการบ้านมั่นคงชนบท คัดเลือกผู้ที่เดือดร้อนที่สุดก่อนเป็นอันดับแรก โดยการเอาแรงกันหรือใช้ช่างชุมชน ส่วนวัสดุอุปกรณ์จะรวมกันซื้อเพื่อต่อรองราคา ซึ่งจะมีการหารือกับหัวหน้าสำนักงานจังหวัดเพชรบุรี เพื่อบรรจุในแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ฯ ปี ๒๕๕๘ ต่อไป





โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเป้อย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาฬสินธุ์

คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ อนุมัติกรอบความร่วมมือกับกองทัพบก ในพื้นที่โครงการพระราชดำริ จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็น แก้มลิง โดยเริ่มโครงการแรก คือ โครงการขุดลอกแก้มลิงหนองเล็งเป้อยอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ และดำเนินการขุดลอก แก้มลิงหนองเล็งเป้อยฯ แล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗ โดยพื้นที่ ดำเนินการระยะแรก (พื้นที่ถมดิน และพื้นที่รับน้ำ) ประกอบด้วย อำเภอ กมลาไสย ตำบลโพนงาม ๔ หมู่บ้าน ๑,๐๑๑ ครัวเรือน อำเภอร่องคำ ตำบล สามัคคี ๙ หมู่บ้าน ๗๗๕ ครัวเรือน ตำบลเหล่าอ้อย ๓ หมู่บ้าน ๑๙๙ ครัวเรือน ตำบลร่องคำ ๖ หมู่บ้าน ๖๓๕ ครัวเรือน และครัวเรือนต้นแบบ ๔ ตำบล ๕๓๒ ครัวเรือน



พื้นที่ดำเนินการระยะแรก (พื้นที่ถมดิน และพื้นที่รับน้ำ)

อำเภอ	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	
			ทะเบียนราษฎร์	อยู่จริง
กมลาไสย	โพนงาม	๘	๑,๒๑๕	๑,๐๑๑
ร่องคำ	สามัคคี	๙	๙๓๖	๗๗๕
	เหล่าอ้อย	๓	๒๒๓	๑๙๙
	ร่องคำ	๖	๙๓๐	๖๓๕
รวม		๒๖	๓,๓๐๔	๒,๖๒๐

เดิมหนองเลิงเปือย มีสภาพตื้นเขิน เนื่องจากมีดินตะกอนทับถมเป็นจำนวนมาก จนน้ำได้เพียง ๑.๐๖๔ ล้านลูกบาศก์เมตร หลังจากการพัฒนา ระบบน้ำโดยกองทัพอากาศที่ ๒ และกรมการทหารช่าง ๘ กองพัน ดำเนินการ ขุดลอกแก้มลิงหนองเลิงเปือยฯ ตามแบบแปลนที่กรมชลประทานเป็นผู้ออกแบบ และนำดินไปถมในแปลงนาของชาวบ้านรอบหนอง ๑,๗๒๕ ไร่ ได้ดินออกจาก หนอง ๕,๘๓๗,๗๗๘ ลูกบาศก์เมตร ส่งผลให้หนองเลิงเปือย สามารถจุน้ำได้ เป็น ๕.๑๘๔ ล้านลูกบาศก์เมตร

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๓

มัติน้ำ

มีระบบกระจายน้ำ โดยสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ๓ สถานี ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร ๕,๙๓๘ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา ของชาวบ้าน ๕๓๐ ราย โดยสถานีสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้าโพนงาม มีผู้รับประโยชน์ ๒๕๗ ราย พื้นที่ ๒,๙๕๒.๖๒ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา สถานีสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้านาเรียง ๑ มีผู้รับประโยชน์ ๙๓ ราย พื้นที่ ๑,๐๙๒.๔๑ ไร่ ๑ งาน ๕๐ ตารางวา และสถานีสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้านาเรียง ๒ มีผู้รับประโยชน์ ๑๘๐ ราย พื้นที่ ๑,๘๙๓.๖๔ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา

หลังฤดูเก็บเกี่ยวเดือนธันวาคม ๒๕๕๗-มกราคม ๒๕๕๘ จะทำการ ขุดลอกแก้มลิงหนองเลิงเปือยฯเพิ่มอีกประมาณ ๑๔๐ ไร่ และนำดินที่ได้จากการขุดลอกไปใช้ประโยชน์ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการขุดลอกหนองในระยะที่ ๑ ก่อน เพื่อเรียกความเชื่อมั่น ศรัทธาจากชาวบ้าน จากนั้นจะนำไปซ่อมแซมขอบหนองให้สมบูรณ์ ให้สามารถสัญจรไปมารอบหนองได้ โดยทำเป็นแนวป้องกันการบุกรุก หรือถนน ให้สอดคล้องกับแผนชลประทานที่จะวางท่อระบายน้ำ ๒๕ จุด เพื่อป้องกันดินสไลด์

ปกติ

ดินจากการขุดลอกหนองเลิงเปือยที่นำมาถมในแปลงนาของชาวบ้าน
สถานีพัฒนาที่ดินทำการเจาะและวิเคราะห์ดินในหนองเลิงเปือยแล้ว แบ่งเป็น
๓ ประเภท ได้แก่ **หินทรายแป้งสีแดง** ซึ่งเมื่อสัมผัสกับน้ำและอากาศ หินทราย
แป้งจะค่อยๆ ผุกร่อนและย่อยสลายกลายเป็นทรายแป้งในภายหลัง
มีความเป็นด่างสูง ระบายน้ำได้ดี **ดินตะกอนทราย** ที่พบในพื้นที่เกิดจากน้ำ
พัดพาและน้ำท่วมขัง มีความต้านทานการกัดเซาะต่ำ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
ไม่อุ้มน้ำและตะกอนดินเหนียว โครงสร้างดินแน่นทึบ มีความอุดมสมบูรณ์
สภาพดินแห้ง แข็ง และแตกกระแหง ไถพรวนลำบากเมื่อดินแห้ง แต่เมื่อเปียกน้ำ
จะเหนียวติดเครื่องมือ น้ำจะท่วมขังในฤดูฝน เกิดความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบ
น้ำท่วม

ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก
โดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน หมอดินในพื้นที่
จัดกิจกรรมส่งเสริมและสาธิตการทำปุ๋ยหมักรองพื้นเพื่อปรับสภาพดินใน
๓ ลักษณะ ได้แก่ ปุ๋ยหมักฟางข้าว ปุ๋ยหมักจากแกลบ ปุ๋ยหมักจากใบไม้ ให้กับ
ชาวบ้านในเขตพื้นที่ถมดิน ๒๙๔ แปลง ๒๒๙ ราย ซึ่งการติดตามผลการทำปุ๋ย



หมักรองพื้น โดยอาสาพัฒนา สรุปข้อมูลได้ว่ามี ๑๙๘ แปลง พื้นที่ ๑,๔๔๔.๖๖ ไร่ ทำปุ๋ยแล้ว โดยทำจากฟางข้าว ๑๐๖ แปลง ทำจากแกลบ ๔๘ แปลง และ ทำจากใบไม้ ๔๔ แปลง ส่วนชาวบ้านที่ยังไม่ทำปุ๋ย มี ๙๖ แปลง พื้นที่ ๕๕๖ ไร่ เนื่องจากหลายสาเหตุ ได้แก่ ขาดแรงงาน ไม่มีวัตถุดิบ ทำงานประจำ รับราชการ และขาดงบประมาณ

มติที่ประชุม

- การปลูกผักในโรงเรียน โดยเชื่อมโยงความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ส่งเสริมการปลูกผักในโรงเรียน ยกแปลงสูงจากพื้นประมาณ ๒๐ ซม. ให้สามารถปลูกผักได้ตลอดปี มีการรวมกลุ่มเกษตรกรที่สนใจนำร่อง ๖ คน และร่วมกันวางแผนการปลูกพืชโดยเน้นพืชที่มีราคาแพง แต่ในพื้นที่ ไม่นิยมปลูก โดยมีการเตรียมความพร้อม ด้วยการวางแผนการปลูกผักในแต่ละ แปลง ไม่ให้ผลผลิตซ้ำและแย่งตลาดกันเอง วางแผนกระต่ายก่อนการลงแปลง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และความคุ้มค่า ส่งเสริมการทำสารไล่แมลงและ สอร์โมนไป สำหรับใช้ในแปลงแทนสารเคมี สำรวจตลาดรองรับผลผลิต โดยเปิด ตลาดระดับชุมชนที่ตลาดบ้านโพรงงาม ในวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

- กองทุนกล้วย ดำเนินงานในรูปแบบกองทุน ซึ่งสมาชิกที่รับหน่อกล้วย ต้องเสียค่าบริการจัดการหน่อละ ๑๐ บาท เพื่อใช้บริหารกองทุน และต้องส่งหน่อ กล้วยคืนกองทุนในอัตรา ๑:๒ เพื่อขยายต่อให้คนอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้ มีการสนับสนุน หน่อกล้วยให้สมาชิกกองทุนแล้ว เป็นกล้วยหอมทอง ๔,๖๖๕ หน่อ สมาชิก ๒๑๒ ราย และกล้วยน้ำว้า ๑,๘๙๑ หน่อ สมาชิก ๘๖ ราย

- กองทุนโรงงานหลวง ส่งเสริมการปลูกพืชเพื่อส่งผลผลิตให้กับ โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปที่ ๓ (เต่างอย) โดยรับประกันพื้นที่เพาะปลูกและ ราคา ดำเนินงานในลักษณะกองทุน โดยให้ชาวบ้านยืมกล้าหรือเมล็ดพันธุ์ไปปลูก และส่งคืนเข้ากองทุนเท่ากับมูลค่าที่ยืม โดยพืชที่ส่งเสริมประกอบด้วย มะเขือเทศ มัลเบอร์รี่ เสาวรส ฝรั่งสีชมพู กระเจี๊ยบแดง และมะม่วงแก้ว

ช่วงปลูกพืชหลังนาปี ๒๕๕๗ มีการส่งเสริมและทดลองปลูกมะเขือเทศ นำร่อง ซึ่งประสบผลสำเร็จ ทำให้มีชาวบ้านสมัครใจปลูกมะเขือเทศแล้ว ๕๑ ราย ในพื้นที่ ๕๐ ไร่ ๑ งาน

- **ประมง** ส่งเสริมอาชีพเลี้ยงปลาและเลี้ยงกบ เพื่อเป็นแหล่งอาหาร และขายเป็นรายได้ ดำเนินการในรูปแบบกองทุน ให้สมาชิกยืมพันธุ์ปลาไปเลี้ยงก่อน เมื่อขายผลผลิตแล้วจึงคืนเข้ากองทุน มีการดำเนินงาน ๒ ลักษณะ คือ **เชิงพอเพียง** สมาชิกรับพันธุ์สัตว์น้ำ มูลค่ารายละไม่เกิน ๕๐๐ บาท จ่ายเข้ากองทุนรายละ ๒๕ บาท คืนทุนรายละ ๕๐๐ บาท หลังจากได้ผลผลิต และ ไม่สนับสนุนการซื้อขายอาหารปลา แต่เน้นการลดต้นทุน เช่น ใช้ไรแดง แพลงก์ตอน ถ้าเป็น**เชิงพาณิชย์** สมาชิกที่เลี้ยงแบบธุรกิจ เน้นคุณภาพของผลผลิต จะมีการรับปัจจัยทั้งสัตว์และอาหารที่ได้คุณภาพ การคืนเข้ากองทุนจะคืนเป็นเงิน เพื่อใช้บริหารจัดการกลุ่ม จาก ๒ ส่วน คือ ต้นทุนที่หน่วยงานลงให้เข้ากองทุนทั้งหมด และหักผลกำไรที่ขายได้จริงร้อยละ ๒๐ เข้ากองทุน

ปัจจุบันประมงจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการสนับสนุนพันธุ์ปลาให้กับสมาชิกกองทุนประมง ดังนี้

ตำบล	จำนวน (คน)			ปลาหมอ (ตัว)			ปลานิล (ตัว)			ปลาดตะเพียน (ตัว)			ปลาดุก (ตัว)		
	ทั้งหมด	รับแล้ว	เหลือ	ทั้งหมด	รับแล้ว	เหลือ	ทั้งหมด	รับแล้ว	เหลือ	ทั้งหมด	รับแล้ว	เหลือ	ทั้งหมด	รับแล้ว	เหลือ
โพนงาม	48	42	6	1,300	1,300	-	5,100	4,500	600	11,100	11,100	-	3,400	3,400	-
สามัคคี	45	34	11	600	600	-	2,100	2,100	-	14,400	12,900	1,500	3,900	2,900	1,000
เหล่าอ้อย	2	2	-	-	-	-	200	-	200	900	900	-	100	100	-
รวม	95	78	17	1,900	1,900	-	7,400	6,600	800	26,400	24,900	1,500	7,400	6,400	1,000



- **ปศุสัตว์** ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในลักษณะกองทุน เพื่อให้ขยายผลให้คนอื่นต่อไปได้ ดังนั้น **กองทุนหมู** ส่งเสริมการเลี้ยงหมูหลุมโดยประยุกต์ลักษณะคอกและวัสดุรองกันหลุมตามสภาพพื้นที่ มีวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงเพื่อผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ สำหรับใช้ในการปรับปรุงดินและการเกษตร บนฐานคิดที่ว่า หมู ๔ ตัวสามารถผลิตปุ๋ยได้ ๑ ตันต่อเดือน ปัจจุบันสนับสนุนหมูให้ชาวบ้านแล้ว ๖๒ ราย ๑๖๘ ตัว

กองทุนสัตว์ปีก ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ และเป็ด โดยมีระเบียบกองทุน คือ **กรณีไก่ไข่** มีสมาชิกรับไก่ไข่แล้ว ๑๐ ราย ๑๐๐ ตัว สมาชิก ๑ คนรับไก่ไข่อายุ ๑๙-๑๘ สัปดาห์ ได้ ๑๐ ตัว คืนกองทุน ๒๐๐ บาทต่อเดือนเป็นเวลา ๑๑ เดือน เป็นเงิน ๒,๒๐๐ บาท ผู้รับจะต้องสมทบเงินเข้ากองทุนตัวละ ๑๐ บาท เพื่อเป็นค่าขนส่งและใช้จ่ายในกองทุน **กรณีไก่พื้นเมือง** มีสมาชิกรับไก่พื้นเมืองแล้ว ๘ ราย ๔๘ ตัว รับไก่พื้นเมือง ๖ ตัว อายุ ๔ เดือน โดยเป็นไก่เพศผู้ ๒ ตัว ไก่เพศเมีย ๒ ตัว พร้อมทำวัคซีนทุกตัว ก่อนการส่งมอบให้กับสมาชิกกองทุน คืนกองทุนเป็นไก่อายุเท่ากัน โดยเป็นเพศผู้ ๒ ตัว และเป็นเพศเมีย ๔ ตัว (คืนลูกรุ่นแรก) กรณีคืนกองทุน ๑๐ ตัว กองทุนจะหักเข้ากองทุน ๒ ตัว เพื่อขายเป็นรายได้เข้ากองทุน และ ๘ ตัวจะขยายผลสู่สมาชิกกองทุนคนอื่น ๆ ต่อไป สมทบเงินเข้ากองทุน โดยคิดเงินจากไก่ที่รับในอัตราตัวละ ๑๐ บาท เพื่อเป็นค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายในกองทุน การรักษาโรค (ยาและเวชกรรม) คณะกรรมการร่วมกับปศุสัตว์และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะลงทำการรักษาหรือฉีดวัคซีนกับชาวบ้านในช่วงแรก จากนั้นชาวบ้านต้องทำด้วยตนเอง **กรณีเป็ด** สมาชิกต้องเตรียมความพร้อมสร้าง



คอกกันแดดกันฝนให้มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนสัตว์ปีก ภายในต้องมีรางน้ำ และรางอาหารให้พร้อม ก่อนรับเปิด การคืนกองทุนสัตว์ปีก รับ ๑ คิน ๑ ส่งคืน สัตว์ปีกเมื่อมีอายุครบ ๑๕ วัน (รุ่นแรก) ภายในระยะเวลา ๑ ปี หลังจากที่ได้รับ สัตว์ การทำวัคซีนในแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการ อสพ. และสมาชิกทำร่วมกัน

กองทุนโค-กระบือ เป็นการให้สมาชิกยืมโค-กระบือ จากธนาคาร โคกระบือไปเลี้ยง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผลิตปุ๋ยคอกสำหรับใช้ในการปรับปรุง ดินและใช้ในการเกษตร ซึ่งสมาชิกกองทุนต้องคืนลูกตัวแรกเมื่ออายุครบ ๑๔ เดือน และเมื่อเลี้ยงครบ ๕ ปี พ่อ-แม่พันธุ์และลูกที่เหลือ ถือเป็นสมบัติของชาว บ้าน ปัจจุบันมีชาวบ้านได้รับโค ๘ ราย ๘ ตัว และกระบือ ๒ ราย ๒ ตัว

กองทุนหญ้าแพงโกล่า ส่งเสริมการทำนาหญ้าแพงโกล่าเพื่ออัดฟ่อนขาย เป็นอาหารสัตว์ ซึ่งต้องอยู่ในพื้นที่ที่มีน้ำตลอดปี แต่ใช้น้ำน้อยกว่าการปลูกข้าว นาปรัง ขายได้ฟ่อนละ ๑๐๐ บาท ขณะที่ต้นทุนเพียง ๓๐ บาท โดยปศุสัตว์จังหวัด กาฬสินธุ์สนับสนุนเครื่องอัดฟ่อนฟางและจัดหาตลาดรองรับผลผลิตให้ ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการทำความเข้าใจกับชาวบ้านและรับสมัครสมาชิกเข้าร่วม ปัจจุบัน มีชาวบ้านลงชื่อเข้าร่วมแล้ว ๑๒ ราย เนื้อที่ประมาณ ๔๐ ไร่

ทิศทางงานดำเนินงาน ปี ๒๕๕๘

การจัดทำแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ กำหนด ทิศทางการพัฒนาในปี ๒๕๕๘ ไว้ดังนี้

ปศุสัตว์

จะขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการจัดการชลประทาน โครงการ พัฒนาแก้มลิงหนองเลิงเปือยฯ ที่มีนายอำเภอกรมลาไสยเป็นประธาน และนาย อำเภอร่องคำเป็นรองประธาน โดยมีคณะกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำเดิมของสถานี สูบน้ำทั้ง ๓ สถานีเป็นกรรมการร่วม ตามคำสั่งจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ ๒๒๔๕/๒๕๕๗ เพื่อบริหารจัดการและจัดสรรการแบ่งน้ำอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

พัฒนาระบบกระจายน้ำให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น โดยศึกษาความเป็น ไปได้และความคุ้มค่าในการเพิ่มสถานีสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้าแห่งที่ ๔ และสูบน้ำ ขึ้นไปยังจุดที่สูงที่สุดในพื้นที่และปล่อยน้ำลงบ่อ/สระเก็บน้ำของชาวบ้าน โดยใช้ระบบ Gravity





มติดิบ

ปรับปรุงดินในพื้นที่การพัฒนาระยะแรก ๗,๒๑๔ ไร่ ให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก บนฐานคิดว่าพื้นที่ ๑ ไร่ ต้องใช้ปุ๋ยรองพื้น ๒,๐๐๐ กิโลกรัม ดังนั้น ต้องใช้ปุ๋ยทั้งหมด ๑๔,๖๐๐,๐๐๐ กิโลกรัม โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ๒ ลักษณะ คือ ๑. ปุ๋ยรองพื้นเพื่อ “เตรียมความพร้อมของดิน” ใช้ปุ๋ยหมักในอัตราส่วน ๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ จากแนวทางของปราชญ์ชาวบ้านเสนอให้ใช้วัสดุคดที่มีอยู่ในหมู่บ้านในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยหมักในแปลงนาเพื่อไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่ง กล่าวคือ

จากปริมาณปุ๋ยที่ต้องการ ๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ๕๐๐ กิโลกรัมควรมาจากตอซังข้าวและฟางข้าว ที่เหลือจากการเก็บเกี่ยว ซึ่งจากข้อมูลทางวิชาการจะได้ ๖๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยต้องทำความเข้าใจกับชาวบ้าน ไม่ให้เผาตอซังข้าวอีก ๑,๐๐๐ กิโลกรัมมาจากปุ๋ยพืชสด เช่น ปอเทือง อายุประมาณ ๔๕-๕๐ วัน แล้วไถกลบ อีก ๕๐๐ กิโลกรัมมาจากปุ๋ยหมักที่ชาวบ้านต้องช่วยกันทำ ๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยใช้เศษวัสดุที่มีอยู่ในหมู่บ้านตามที่ปราชญ์ชาวบ้านแนะนำ เช่น ผักตบชวา เศษวัชพืชในหมู่บ้าน ดินจาวปลวก เศษใบไม้ เศษหญ้าตัด โดยแผนการทำปุ๋ยรองพื้นเพื่อเตรียมความพร้อมของดินจะปรับให้สอดคล้องกับปฏิทินการเพาะปลูกของชาวบ้านด้วย

๒. ปุ๋ยสั่งตัดตามลักษณะที่พืชต้องการ มี ๒ แบบ คือ ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยอินทรีย์เคมีสั่งตัด ซึ่งจะให้ชาวบ้านเลือกตามความต้องการแบบค่อยเป็นค่อยไป ใช้โรงปุ๋ยที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้ง ๕ โรงเป็นผู้ผลิต ปัจจุบันมีสูตรปุ๋ยในพื้นที่



อยู่แล้ว และนำความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านมาปรับปรุงสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น บนพื้นฐานที่ต้นทุนต้องลดลง และมีประสิทธิภาพในการเพิ่มผลผลิตเหมาะสมกับดินและพืชที่ชาวบ้านปลูก

ทั้งนี้ จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนงาน เพื่อพูดคุยในระดับหมู่บ้าน และจัดเวทีระดับตำบลเพื่อรณรงค์เรื่องการเก็บเศษวัสดุจากหนองไม่เผาตอซังข้าว และทำความเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น

Discussion

ส่งเสริมการทำข้าวอินทรีย์ เพื่อลดปัญหาสุขภาพและเพิ่มมูลค่าของผลผลิตที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาด โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ศูนย์บริหารศัตรูพืช ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ฯลฯ เป็นการดำเนินการต่อยอดและพัฒนาศักยภาพกลุ่มข้าวอินทรีย์ที่มีอยู่ในพื้นที่ ซึ่งมีสมาชิกเดิมอยู่แล้วประมาณ ๑๐๐ คน

ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาปี โดยศูนย์ประสานงานโครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเปื่อยฯ ร่วมกับ เกษตรอำเภอร่องคำและอำเภอกมลาไสย เตรียมความพร้อมการปลูกพืชหลังนาปี โดยใช้วิธีการเรียนรู้ร่วมกับชาวบ้าน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับชาวบ้านในเขตพื้นที่ถมดิน ๘๑ คน เพื่อเป็นกรณีตัวอย่าง โดยเปิดโอกาสให้ชาวบ้านแสดงความคิดเห็นสิ่งที่ตนเองต้องการก่อนแล้วหาข้อสรุปพืชหลังนาที่ต้องการปลูก ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

ชนิดพืช	ปริมาณน้ำ : ไร่	อายุการเก็บเกี่ยว	ต้นทุน : ไร่ (บาท)	รายได้			กำไร (บาท)	ปริมาณพื้นที่ต่อแรงงาน ๑ คน
				ผลผลิต : ไร่ (กก.)	ราคา : หน่วย (บาท)	รวม (บาท)		
ถั่วลิสง	๔๐๐-๖๐๐ ลิป.ม.	๑๐๐-๑๑๐ วัน	๔,๗๒๐	๓๐๐	๒๕	๗,๕๐๐	๒,๗๘๐	๑ งาน
ฟักทอง	๓๓๐-๒๕๐ ลิป.ม.	๑๒๐-๑๕๐ วัน	๔,๐๐๐	๔,๐๐๐	๖.๖๐	๒๖,๔๐๐	๒๒,๔๐๐	๑ ไร่
ข้าวโพดหวาน	๔๕๐-๕๐๐ ลิป.ม.	๗๐-๘๕ วัน	๓,๗๕๐	๑,๘๐๐	๔	๗,๒๐๐	๓,๔๕๐	๑ งาน
มะเขือต่างๆ (ยกเว้นมะเขือเทศ)	๔๐๐-๖๐๐ ลิป.ม.	๖๐-๙๐ วัน	๘,๔๕๐	๘,๐๐๐	๔.๗๐	๓๗,๖๐๐	๒๙,๑๕๐	๐.๕ งาน
ถั่วฝักยาว	๔๐๐-๔๒๐ ลิป.ม.	๕๐-๗๕ วัน	๒,๐๐๐	๘๐๐	๑๕	๑๒,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๐.๕ งาน
พริกหัวเรือ	๕๐๐-๖๕๐ ลิป.ม.	๗๐-๙๐ วัน	๘,๐๐๐	๑,๕๐๐	๒๐	๓๐,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๐.๕ งาน
มะละกอ			๒,๐๐๐	๔,๐๐๐	๔	๑๖,๐๐๐	๑๔,๐๐๐	๑ ไร่
ผักบุ้งจีน	๒๐๐-๒๑๐ ลิป.ม.	๓๐-๓๕ วัน						๐.๕ งาน
ตะไคร้			๒,๕๘๕	๒,๐๐๐	๕	๑๐,๐๐๐	๗,๔๑๕	๑ ไร่



ทั้งนี้ อำเภอร่องคำและอำเภอกมลาไสยจะประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้ชาวบ้านเห็นถึงประโยชน์และผลที่ได้รับ ซึ่งอาจดีกว่าการทำนาปรังแล้วหันมาปลูกพืชหลังนาแทน

ในปี ๒๕๕๘ จะขยายพื้นที่ต้นแบบการพัฒนา โดยเริ่มต้นที่ครัวเรือนต้นแบบ ๕๒๑ ราย เพื่อดำเนินการพัฒนาด้านอย่างเข้มข้นให้ประสบความสำเร็จเป็นต้นแบบขยายผลสู่แปลงใกล้เคียงจนเต็มพื้นที่การพัฒนาระยะแรก บนพื้นฐานความพร้อม ความต้องการ และศักยภาพเดิมของเกษตรกร

ด้านประมงและปศุสัตว์ จะมีการพัฒนาสูตรอาหารแบบลดต้นทุนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ปศุสัตว์จังหวัด ประมงจังหวัด ฯลฯ บนพื้นฐานการใช้ประโยชน์จากวัสดุที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด วิธีการง่ายไม่ยุ่งยาก ชาวบ้านสามารถทำได้และลดต้นทุนได้จริง โดยได้ผลผลิตเท่าเดิมหรือมากกว่า





โครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ตามแนวพระราชดำริ

ปิดทองหลังพระฯ ร่วมกับจังหวัดอุทัยธานีและสำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ สาขานครสวรรค์ จัดทำโครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานีตามแนวพระราชดำริ ในปี ๒๕๕๗ เมื่อกรมป่าไม้อนุมัติโครงการและอนุญาตให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยสนับสนุนส่งเสริมให้หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมรอยต่อระหว่างป่าสงวนแห่งชาติห้วยขาแข้งกับป่าสงวนแห่งชาติป่าห้วยท่ากวย และป่าห้วยกระเวน ๔ หมู่บ้าน คือ บ้านไต้ บ้านคลองเสลา บ้านใหม่คลองอ้งวะ บ้านอีมาดอีทราย ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี พื้นที่ ๒๑,๖๐๐ ไร่





โครงการนี้จะเป็นต้นแบบการดำเนินงานในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ สอนองแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐาน “คนอยู่กับป่า” โดยน้อมนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริมาปรับใช้ ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับภูมิสังคม เพื่อสามารถควบคุม ดูแล รักษา บำรุง ป่าสงวนแห่งชาติ ให้ได้รับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ป้องกันการลักลอบ ตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกขยายพื้นที่ป่าไม้ ควบคู่กับการแก้ปัญหาความยากจน พัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น สร้างงานและอาชีพให้กับราษฎร เชื่อมโยง ในทุกมิติอย่างครบวงจร

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๗

หลังจากปิดทองหลังพระฯ ดำเนินกระบวนการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ แล้ว จังหวัดอุทัยธานีมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการ แก้ไขปัญหาพัฒนาพื้นที่ ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ตามแนวพระราชดำริ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าคณะทำงาน พร้อม แต่งตั้งคณะทำงาน ๔ คณะ ประกอบด้วย คณะทำงานด้านการกำหนดแนว เขตที่ดิน คณะทำงานด้านบริหารจัดการน้ำ คณะทำงานด้านการเกษตรและ



พัฒนาอาชีพ และทบทวนปฏิบัติงานระดับพื้นที่ เพื่อลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลกายภาพ

งานพัฒนาในปี ๒๕๕๗ เริ่มต้นด้วยการสร้างความเข้าใจกับชาวบ้าน โดยคณะทำงานด้านการสำรวจแนวเขตที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ป่าไม้ อุทยาน ทหารพราน ท้องที่ ท้องถิ่น ชาวบ้านเจ้าของแปลง และแปลงข้างเคียง โดยการจับพิกัดรายแปลงทั้ง ๔ หมู่บ้าน พื้นที่ ๑๔,๘๗๕ ไร่ ๗๔๐ ราย ๑,๐๘๗ แปลง ในเขตโครงการฯ ๒๑,๖๐๐ ไร่

พัฒนาระบบน้ำ ด้วยการซ่อมแซมอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ตีน้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และระบบท่อส่งน้ำที่ชำรุดเสียหายจากการใช้งานให้กลับอยู่ในสภาพเดิม มีพื้นที่รับประโยชน์ ๕๐๐ ไร่ ก่อสร้างฝายเพื่อการเกษตรและฝายเพื่อการอุปโภคบริโภค พร้อมทั้งต่อท่อส่งน้ำและปรับปรุงระบบกักเก็บน้ำที่มีอยู่เดิมรวมทั้งก่อสร้างฝายชะลอน้ำ ปลูกป่า และปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์

ปัจจุบันมีการก่อสร้างฝาย โดยหลักประชาอาสา คือ ใช้แรงงานชาวบ้าน หน่วยราชการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เสร็จแล้ว ๕ ตัว คือ ฝายห้วยถ้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ขนาดฝายกว้าง ๔.๕ เมตร สูง ๑ เมตร ก่อสร้างวันที่ ๑๐-๑๓ มีนาคม ๒๕๕๗ เวลาก่อสร้าง ๔ วัน แรงงาน ๑๘๗ แรง ค่าวัสดุอุปกรณ์ ๑๐,๗๔๓ บาท ฝายห้วยต้นผึ้งเพื่อการอุปโภคบริโภค ขนาดฝายกว้าง ๔.๕ เมตร สูง ๑ เมตร ก่อสร้างวันที่ ๑๗-๒๒ มีนาคม ๒๕๕๗ เวลาก่อสร้าง ๖ วัน แรงงาน ๒๐๗ แรง ค่าวัสดุอุปกรณ์ ๘,๖๘๑ บาท



ฝายห้วยเสลาเพื่อการเกษตร ขนาดฝายกว้าง ๕.๕ เมตร สูง ๑ เมตร ก่อสร้างวันที่ ๒-๖ เมษายน ๒๕๕๗ เวลาก่อสร้าง ๕ วัน แรงงาน ๑๔๔ แรง ค่าวัสดุอุปกรณ์ ๑๒,๓๘๕ บาท พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๗๕ ไร่ และขุดสระเก็บน้ำ ฝายห้วยเท่าเคี้ยะ (บ่อพวงสันเขา) ขนาดฝายกว้าง ๗ เมตร สูง ๑ เมตร ก่อสร้างวันที่ ๗-๑๐ เมษายน ๒๕๕๗ เวลาก่อสร้าง ๔ วัน แรงงาน ๑๐๘ แรง ค่าวัสดุอุปกรณ์ ๑๓,๒๘๒ บาท พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๒๐๘ ไร่ และฝายห้วยคลองอ้งวะเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค ขนาดฝายกว้าง ๙.๙ เมตร สูง ๐.๙ เมตร ก่อสร้างวันที่ ๑๔-๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลาก่อสร้าง ๖ วัน แรงงาน ๒๒๓ แรง ค่าวัสดุอุปกรณ์ ๔๖,๘๕๓ บาท พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๒๕๒ ไร่ รวมทั้งก่อสร้างฝายอนุรักษ์ ๒๓ แห่ง

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ โครงการชลประทานอุทัยธานี จะดำเนินการขุดลอก ก่อสร้างอาคารท่อน้ำ ระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ดิน้อยฯ ให้สามารถส่งน้ำเข้าพื้นที่การเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๑,๐๐๐ ไร่

หลังจากพัฒนาระบบน้ำ การพัฒนาด้านการเกษตรและส่งเสริมอาชีพก็ตามมา ด้วยการเสนอรูปแบบการเกษตรทางเลือกให้ชาวบ้านที่พร้อมและสมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ โดยมีหลักเกณฑ์ว่า ต้องมี ความขยัน ซื่อสัตย์ และปลูกพืชแบบหลากหลายอยู่เดิมหรือต้องการปรับเปลี่ยนจากพืชเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสาน ตามงบประมาณแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ปี ๒๕๕๗ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์





มีการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลแปลงเกษตรกรรมรวม ๒๐ ราย ที่คัดเลือกเป็นรายแปลง ประวัติการใช้ประโยชน์ที่ดิน การวางแผนระบบน้ำเพื่อการเพาะปลูกพืชที่ปลูกเดิม ต้นทุน-รายได้ ปัญหาอุปสรรคในพื้นที่ จากนั้นหน่วยงานด้านพืชปศุสัตว์ ประมง และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระร่วมกับเกษตรกรวิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบรูปแบบการผลิตที่เหมาะสม รวม ๓ รูปแบบ ๑๐ ทางเลือก ให้เกษตรกรกลับไปพิจารณาชนิดพันธุ์ไม้ แรงงาน ความเหมาะสมของพื้นที่ ปริมาณน้ำเพื่อการเกษตรร่วมกับข้อมูลด้านกายภาพ ความสูงของพื้นที่และข้อมูลแหล่งน้ำ

รูปแบบหลักของการเกษตร ประกอบด้วย ๓ ทางเลือก

รูปแบบที่ ๑ การทำเกษตรในพื้นที่ลาดชันอาศัยน้ำฝน (พื้นที่ประมาณ ๒๐ ไร่) โดยการปลูกพืชเชิงเดี่ยวร่วมกับไม้ผล ไม้ยืนต้นและจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำตามระดับความลาดชัน (สูงจากระดับทะเล ๔๕๐-๕๖๐ เมตร) มีการปลูกพืชป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน พืชที่ให้ความชุ่มชื้นกับดิน ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชบริโภคในครัวเรือน และพืชไร่

รูปแบบที่ ๒ เกษตรประณีตปลูกพืชผสมผสาน (พื้นที่ ๕ ไร่) ในพื้นที่ลาดชันน้อย มีแหล่งน้ำกระจายถึง (สูงจากระดับทะเล ๓๗๐-๔๑๐ เมตร) โดยปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชแซมไม้ผล สมุนไพรและพืชผักเมืองหนาว



รูปแบบที่ ๓ เกษตรประณีตปลูกพืชผสมผสาน ร่วมกับการเลี้ยงสัตว์ (พื้นที่ ๕ ไร่) ในพื้นที่ลาดชันน้อย มีแหล่งน้ำกระจายถึง (สูงจากระดับทะเล ๓๗๐-๔๑๐ เมตร) โดยชนิดพืชที่ปลูกประกอบด้วย ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชแซม ไม้ผล สมุนไพร พืชผักเมืองหนาว และเลี้ยงสัตว์

หลังจากพิจารณารูปแบบการเกษตรทางเลือกแล้ว เกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรบนพื้นที่สูงตำบลแก่นมะกรูด ตัดสินใจที่จะปลูกพืชเมืองหนาว เช่น สตรอว์เบอร์รี โอโคโนิ ฯลฯ ซึ่งได้รับความรู้ก่อนแล้วว่าการปลูกสตรอว์เบอร์รีให้ได้คุณภาพต้องมีการเตรียมแปลง และดูแลเป็นอย่างดี รวมทั้งการเตรียมความพร้อมต่างๆ และการเสริมองค์ความรู้การปลูกสตรอว์เบอร์รีและไม้ผลอื่นๆ ที่ยังขาดอยู่

จนถึงขณะนี้เกษตรกรได้รับการสนับสนุนการปลูกสตรอว์เบอร์รี ๑๘ คน ได้รับกล้าสตรอว์เบอร์รีรวม ๔๑,๐๐๐ กล้า พื้นที่ปลูกรวม ๕ ไร่ ซึ่งทั้งหมดมีการเตรียมแปลงเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมีการรวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสตรอว์เบอร์รีแล้ว





สตอร์วเบอร์รี่ที่ส่งเสริมให้ปลูกในพื้นที่แก่งมะกรูด มี ๒ สายพันธุ์ คือ พันธุ์พระราชทาน ๘๐ ให้ผลผลิตที่ระดับ ๖๐๐ เมตร เหนือระดับทะเลปานกลาง รสชาติหวาน คนนิยมรับประทานสด และพันธุ์ยิว ๓๒๙ ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง ในพื้นที่ต่ำ ระดับ ๔๐๐ เมตร เหนือระดับทะเลปานกลาง รสชาติหวานอมเปรี้ยว ทั้ง ๒ พันธุ์ มีราคาขายหน้าบ้านอยู่ที่กิโลกรัมละ ๒๐๐ บาท คาดหมายว่าจะมีผลผลิตต่อไร่อยู่ที่ประมาณ ๑-๑.๘ ตัน

ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ให้การสนับสนุนกล้าพันธุ์ไม้ผล ตามหลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมเห็นประโยชน์ นำชาวบ้านศึกษาเรียนรู้เกษตรผสมผสานที่ประสบความสำเร็จภายในจังหวัดอุทัยธานีและจังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อให้เห็นประโยชน์ของป่าเศรษฐกิจ ก่อนสนับสนุนตามความต้องการของชาวบ้าน ซึ่งในปี ๒๕๕๗ มีการสนับสนุนกล้าพันธุ์ไม้ทุเรียนที่พร้อมปลูกแก่ชาวบ้าน ๕๕ ราย พร้อมกับเสริมความรู้การปลูก การดูแลรักษา มีการจัดอบรมวิธีการปลูก การดูแลรักษาผลไม้เศรษฐกิจ โดยความร่วมมือกับเกษตรตำบล



ทิศทางการดำเนินงาน ปี ๒๕๕๘

ผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๗ มีความก้าวหน้ามาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว (เดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์) พื้นที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ มีอากาศหนาวเย็น พืชผักเมืองหนาวบนพื้นที่สูงที่ได้รับการส่งเสริม เช่น สตรอว์เบอร์รี่ ไม้ดอกเมืองหนาว ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางมาเยี่ยมชม

เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ตำบลแก่นมะกรูด เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับชุมชน จังหวัดอุทัยธานีจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนโครงการพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ตามแนวพระราชดำริ โดยมีที่ปรึกษาประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี ผู้บัญชาการกองกำลังรักษาความสงบ มณฑลทหารบกที่ ๓๑ พื้นที่จังหวัดอุทัยธานี รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี ที่ได้รับมอบหมาย และรองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดอุทัยธานี มีนายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีเป็นหัวหน้าคณะทำงานฯ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงาน เพื่อเป็นกลไกร่วมบูรณาการการทำงานในพื้นที่ต่อไป ตามยุทธศาสตร์จังหวัด ภายใต้วิสัยทัศน์ การพัฒนา “เมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกษตรปลอดภัย สังคมอุทัยสาสุข”



ผลการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์

ผลการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของแผนกสื่อสารสาธารณะ และภาคีสัมพันธ์ ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์และเว็บไซต์ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ได้รับความสนใจและถูกเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งสิ้น ๕๑ สื่อ ๒๖๓ ข่าว มีจำนวนการรับรู้ ๖๙๘,๑๖๙,๑๒๘ ครั้ง ดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ เผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ๑๘ สำนักพิมพ์ ๑๙๓ ข่าว ๑๓,๙๔๔.๗๙ คอลัมน์นิ้ว ๑๕๑,๙๕๓,๑๘๐ ฉบับ มีการรับรู้ ๖๐๗,๘๑๒,๗๒๐ ครั้ง

สื่อโทรทัศน์ เผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์ ๑๐ สถานี ๓๑ ข่าว ๑๙๘.๖๒ นาที มีการรับรู้ ๙๐,๓๔๓,๓๐๐ ครั้ง

สื่อเว็บไซต์ เผยแพร่ผ่านสื่อเว็บไซต์ ๒๓ เว็บไซต์ ๓๙ ข่าว มีการรับรู้ ๑๓,๑๐๘ ครั้ง

การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ได้สร้างการรับรู้ให้แก่ ประชาชน หน่วยงานรัฐ เอกชน องค์กร และภาคส่วนต่างๆ ผ่านกิจกรรมของ สถาบันฯ เช่น การนำคณะสื่อมวลชนเดินทางศึกษาเรียนรู้การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ การนำสื่อมวลชนเยี่ยมชมพื้นที่ปฏิบัติการปิดทองหลังพระฯ รวมทั้งเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนสัมผัสกับชีวิตของชาวบ้านและชุมชนในชนบท

นอกจากนี้ แผนกสื่อสารสาธารณะฯ ยังให้ความสำคัญการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ Social media อื่นๆ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ในการติดตาม เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถาบันฯ ซึ่งทำให้เกิดกระแสการติดตามการดำเนินงานของสถาบันฯ อย่างต่อเนื่อง

สรุปภาพรวมการประชาสัมพันธ์ข่าวผ่านสื่อมวลชนประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗

(เดือนตุลาคม ๒๕๕๖ – กันยายน ๒๕๕๗)

ลำดับ	ประเภทสื่อ	จำนวนสื่อ	จำนวนข่าว	การรับรู้ (ครั้ง)
๑	สื่อสิ่งพิมพ์	๑๘	๑๙๓	๖๐๗,๘๑๒,๗๒๐
๒	สื่อโทรทัศน์	๑๐	๓๑	๙๐,๓๔๓,๓๐๐
๓	สื่อเว็บไซต์	๒๓	๓๙	๑๓,๑๐๘
รวม		๕๑	๒๖๓	๖๙๘,๑๖๙,๑๒๘





งบการเงิน ปี ๒๕๕๓

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

งบการเงิน

วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอ คณะกรรมการของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ และงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญและหมายเหตุเรื่องอื่นๆ

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่องบการเงิน

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและการนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบในการแสดงความเห็นต่องบการเงินดังกล่าวจากผลการตรวจสอบของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ซึ่งกำหนดให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณรวมถึงวางแผนและปฏิบัติตามตรวจสอบเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่



การตรวจสอบรวมถึงการใช้วิธีการตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีเกี่ยวกับจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน วิธีการตรวจสอบที่เลือกใช้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอบบัญชี ซึ่งรวมถึงการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบการเงินไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ในการประเมินความเสี่ยงดังกล่าว ผู้สอบบัญชีพิจารณาการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการนำเสนองบการเงินโดยถูกต้องตามที่ควรของกิจการ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกิจการ การตรวจสอบรวมถึงการประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีที่จัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร รวมทั้งการประเมินการนำเสนองบการเงินโดยรวม

ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ความเห็น

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

สุพมาภรณ์ วงศ์อริยาพร

สุพมาภรณ์ วงศ์อริยาพร

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ ๔๘๔๓

บริษัท ไพร์ชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอส จำกัด

กรุงเทพมหานคร

๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗



มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

		พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๖
	หมายเหตุ	บาท	บาท
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	๓	๒๕,๘๐๘,๑๖๘	๓๑,๗๐๘,๑๘๑
เงินลงทุนชั่วคราว	๔	๗๐๒,๑๒๐,๔๖๑	๗๕๕,๐๕๙,๙๗๔
ลูกหนี้	๕	๕,๗๓๑,๐๓๒	๑๒,๘๕๗,๒๙๔
เงินสำรองจ่าย	๖	๙,๒๗๓,๐๖๙	๙๒๔,๘๗๒
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		๑๙,๘๓๘	๑๓,๒๔๗
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		๗๔๒,๙๕๒,๕๖๘	๘๐๐,๕๖๓,๕๖๘
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนระยะยาว	๗	๒๑๕,๖๐๔,๓๖๘	๓๒๒,๐๐๐,๐๐๐
อุปกรณ์ - สุทธิ	๘	๑๔,๗๙๓,๑๔๗	๑๙,๗๗๒,๘๕๙
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	๙	๓๔,๙๐๙	๖๙,๘๘๙
เงินมัดจำระยะยาว		๑,๑๗๒,๗๔๖	๑,๑๗๑,๐๔๖
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		๒๖๐,๕๑๔,๒๗๐	๓๕๓,๐๑๓,๗๙๔
รวมสินทรัพย์		๙๙๔,๔๖๖,๘๓๘	๑,๑๕๓,๕๗๗,๓๖๒

(นาย วรวิทย์)

ประธานกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการงบการเงินนี้

มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๖
	บาท	บาท
หนี้สินและส่วนของทุน		
หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้	๒๒๐,๐๑๒	๑,๒๑๒,๙๙๙
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	๒,๙๓๖,๘๐๕	๙๘๖,๕๓๙
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	๒๙๓,๔๙๑	๒,๘๘๐,๔๙๘
รวมหนี้สินหมุนเวียน	๓,๕๔๐,๓๐๘	๕,๐๘๐,๐๓๕
รวมหนี้สิน	๓,๕๔๐,๓๐๘	๕,๐๘๐,๐๓๕
ส่วนของทุน		
ทุนจดทะเบียน	๒๐๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	๙๙๐,๖๘๘,๔๙๐	๑,๑๓๘,๒๒๙,๕๔๓
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย	๔๑๘,๙๔๐	๒๖๙,๘๐๕
รวมส่วนของทุน	๙๙๑,๓๐๗,๔๓๐	๑,๑๓๘,๖๙๙,๘๔๘
รวมหนี้สินและส่วนของทุน	๔,๕๓๑,๖๑๕,๗๓๘	๖,๒๑๘,๗๓๔,๘๘๓

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้



มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
 งบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

		พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๖
	หมายเหตุ	บาท	บาท
รายได้			
เงินจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน		๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐
รายรับจากเงินบริจาค	๑๐	๔๐,๖๕๐	๒๓,๐๕๔,๕๐๐
ดอกเบี้ยรับ		๓๑,๖๔๑,๔๓๘	๔๓,๔๙๑,๔๑๕
กำไรที่เกิดขึ้นจากการจำหน่ายเงินลงทุนเพื่อขาย		๓,๓๖๖,๓๐๒	๑,๒๒๓,๑๖๙
รายได้อื่น		๑๐๔,๓๔๓	๒๐,๒๘๘,๙๖๓
รวมรายได้		๓๓๕,๑๕๒,๙๓๓	๓๘๘,๐๕๗,๘๘๘
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร		๓๓,๘๒๙,๙๑๗	๒๙,๘๓๔,๔๐๖
ค่าตอบแทนบุคคลภายนอก		๑๓,๙๘๖,๙๙๓	๑๑,๔๖๒,๐๒๒
ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ		๑๒๑,๖๕๑	๑๒๑,๘๘๕
ค่าใช้จ่ายการเดินทาง		๑๑,๓๘๘,๓๐๕	๘,๖๘๕,๔๗๐
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง		๑๖,๙๔๖,๓๐๘	๙,๒๕๓,๙๐๕
ค่าเช่าอาคารและอุปกรณ์		๔,๕๑๔,๙๔๕	๔,๓๔๒,๑๖๑
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาอุปกรณ์		๑,๓๙๘,๒๙๖	๑,๓๐๔,๐๙๙
ค่าเสื่อมราคา	๘	๖,๔๒๙,๕๒๗	๕,๔๐๘,๙๑๔
ค่าตัดจำหน่าย	๙	๓๔,๙๘๐	๓๔,๙๘๐
ค่าสาธารณูปโภค		๑,๘๒๒,๘๖๙	๑,๗๒๕,๖๒๕
ค่ารับรอง		๖,๙๗๖,๒๗๒	๖,๙๖๓,๔๐๔
ค่าประกันภัย		๒๔๒,๙๙๖	๒๑๐,๕๕๕
ค่าประชาสัมพันธ์และจัดนิทรรศการ		๙,๖๖๐,๓๙๔	๑๐,๔๙๙,๙๒๗
เงินอุดหนุน		๓๙๔,๓๙๘,๓๙๐	๑๒,๓๐๖,๙๖๐
ค่าขนส่ง		๙๒,๐๓๗	๙๓,๕๖๘
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ		๑,๐๙๐,๓๔๖	๘๕๘,๖๙๗
รวมค่าใช้จ่าย		๕๐๒,๖๙๓,๙๘๖	๑๐๒,๙๒๖,๑๓๘
รายได้สูงกว่า(ต่ำกว่า)ค่าใช้จ่ายสุทธิสำหรับปี		(๑๖๗,๕๔๑,๐๕๓)	๒๘๕,๑๓๑,๗๕๐

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้



มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของคุณ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

	ผลกำไร(ขาดทุน) ที่ยังไม่เกิดขึ้น			
	รายได้สูงกว่า(ต่ำกว่า)		จากการวัดมูลค่า	
	ทุนจดทะเบียน	ค่าใช้จ่ายสะสม	เงินลงทุนเผื่อขาย	รวม
	บาท	บาท	บาท	บาท
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕	๒๐๐,๐๐๐	๘๕๓,๐๙๙,๘๓๔	๒๙๘,๖๘๐	๘๕๓,๕๙๘,๕๑๔
การวัดมูลค่าเงินลงทุนเผื่อขาย	-	-	(๓๐,๘๙๕)	(๓๐,๘๙๕)
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิสำหรับปี	-	๒๘๕,๑๓๑,๙๐๙	-	๒๘๕,๑๓๑,๙๐๙
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖	๒๐๐,๐๐๐	๑,๑๓๘,๒๒๙,๕๔๓	๒๖๗,๘๐๕	๑,๑๓๘,๖๙๗,๓๔๘
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖	๒๐๐,๐๐๐	๑,๑๓๘,๒๒๙,๕๔๓	๒๖๗,๘๐๕	๑,๑๓๘,๖๙๗,๓๔๘
การวัดมูลค่าเงินลงทุนเผื่อขาย	-	-	๑๕๑,๑๓๕	๑๕๑,๑๓๕
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิสำหรับปี	-	(๑๖๙,๕๔๑,๐๕๓)	-	(๑๖๙,๕๔๑,๐๕๓)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗	๒๐๐,๐๐๐	๙๖๘,๖๘๘,๔๙๐	๔๑๘,๙๔๐	๙๖๙,๓๐๗,๔๓๐

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้



มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๑ ข้อมูลทั่วไป

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (“มูลนิธิ”) ได้จดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อนายทะเบียนมูลนิธิกรุงเทพมหานคร เลขทะเบียนลำดับที่ กท ๑๙๑๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยมีที่อยู่ที่ได้จดทะเบียนดังนี้

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เลขที่ ๑ ถนนนครปฐม แขวงจตุจักร เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

มูลนิธิเป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) ให้จัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติของมูลนิธิ ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งการจัดตั้ง
- ๒) ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิ สนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้
 - ก) สนับสนุนส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาแก่องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ ในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมิติการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชนมีวิถีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงส่งผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ข) สนับสนุนการจัดการความรู้ตามแนวพระราชดำริโดยประสานความร่วมมือกับศูนย์ศึกษาการพัฒนา โครงการส่วนพระองค์ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้เกิดคลังความรู้ การยกระดับความรู้ การต่อยอดชุดความรู้ใหม่ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในและนอกระบบ ตลอดจนการขยายผลเชื่อมโยงสู่การนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง

มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๑ ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

มูลนิธิเป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนี้ (ต่อ)

- ๒) ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิ สนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (ต่อ)
 - ค) ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ ภารกิจและกิจกรรมของสถาบัน กับแผนชุมชน แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และนโยบายรัฐบาล
 - ง) สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำ และช่วยเหลือ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้หันมามองแนวพระราชดำริไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาทุกระดับของประเทศ
 - จ) สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือดำเนินการตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง
- ๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ และขยายผลสู่ชุมชน
- ๔) เพื่อส่งเสริมการประสานการดำเนินงานร่วมกับองค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อกิจกรรมพัฒนาและกิจกรรมสาธารณประโยชน์
- ๕) ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการมูลนิธิเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗



๒ นโยบายการบัญชี

นโยบายการบัญชีที่สำคัญซึ่งใช้ในการจัดทำงบการเงินมีดังต่อไปนี้

๒.๑ เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นภายใต้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี

งบการเงินได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้นเงินลงทุนเผื่อขายที่แสดงมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรม

งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษจัดทำขึ้นจากงบการเงินตามกฎหมายที่เป็นภาษาไทย ในกรณีที่มีเนื้อความขัดแย้งกันหรือมีการตีความในสองภาษาแตกต่างกัน ให้ใช้งบการเงินตามกฎหมายฉบับภาษาไทยเป็นหลัก

๒.๒ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ และเงินฝากธนาคารทุกประเภท แต่ไม่รวมเงินฝากธนาคารประเภทที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนด (เงินฝากประจำ) และบัตรเงินฝากที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่น และไม่รวมเงินฝากธนาคารที่มีข้อจำกัดในการเบิกถอน และรายการเทียบเท่าเงินสด รวมถึงเงินลงทุนระยะสั้นอื่นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งมีอายุไม่เกินสามเดือนนับจากวันที่ได้มา

๒.๓ เงินลงทุนชั่วคราว

เงินลงทุนชั่วคราว หมายถึง

เงินฝากประจำ

เงินฝากประจำที่เป็นเงินลงทุนชั่วคราว คือ เงินฝากประจำที่มีอายุตั้งแต่วันฝากจนถึงวันครบกำหนดอยู่ระหว่าง ๓ ถึง ๑๒ เดือน และเงินฝากประจำที่มีอายุตั้งแต่วันฝากจนถึงวันครบกำหนดมากกว่า ๑๒ เดือน แต่จะครบกำหนดในอีก ๑๒ เดือนข้างหน้า สำหรับเงินฝากประจำที่จะครบกำหนดมากกว่า ๑๒ เดือน ณ วันสิ้นงวดจะแสดงเป็นเงินลงทุนระยะยาว

เงินฝากประจำ วัดมูลค่าด้วยวิธีราคาทุน

๒๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๓ เงินลงทุนชั่วคราว (ต่อ)

เงินลงทุนเพื่อขาย

เงินลงทุนเพื่อขาย คือ เงินลงทุนที่จะถือไว้โดยไม่ระบุช่วงเวลาและอาจขายเพื่อเสริมสภาพคล่องหรือเมื่ออัตราผลตอบแทนเปลี่ยนแปลง โดยได้แสดงไว้ในสินทรัพย์หมุนเวียน ฝ่ายบริหารแสดงเจตจำนงที่จะถือไว้ในช่วงเวลาน้อยกว่า ๑๒ เดือนนับแต่วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน เงินลงทุนเพื่อขายแสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรม รายการกำไรและขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงของเงินลงทุนเพื่อขายรับรู้ในส่วนของทุน จนกระทั่งมูลนิธิจำหน่ายเงินลงทุนดังกล่าว จึงบันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่านั้นในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย

๒.๔ เงินสำรองจ่าย

เงินสำรองจ่ายเป็นเงินที่สำรองจ่ายให้แก่พนักงานและหน่วยงานต่างๆ เพื่อใช้สำหรับการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิ ซึ่งรับรู้เริ่มแรกด้วยมูลค่าตามจำนวนเงินที่ตรงที่จ่ายจริง และจะวัดมูลค่าต่อมาด้วยจำนวนเงินที่เหลือหลังหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างงวด

๒.๕ อุปกรณ์

อุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการลดลงของมูลค่า (ถ้ามี)

ราคาทุนของอุปกรณ์ รวมถึง ราคาซื้อ อกรขาเข้า ภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้ (หลังหักส่วนลดการค้า และจำนวนที่ได้รับคืนจากผู้ขาย) และต้นทุนทางตรงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร รวมทั้งต้นทุนที่ประมาณที่ดีที่สุดสำหรับการรื้อ การขนย้าย และการบูรณะสถานที่ตั้งของสินทรัพย์ ซึ่งเป็นภาระผูกพันของกิจการที่เกิดขึ้นเมื่อกิจการได้สินทรัพย์นั้นมาหรือเป็นผลจากการใช้สินทรัพย์นั้นในช่วงเวลาหนึ่ง



๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๕ อุปกรณ์ (ต่อ)

มูลนิธิจะรับรู้ต้นทุนในการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบของสินทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องเมื่อต้นทุนนั้นเกิดขึ้นและคาดว่าจะให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตแก่มูลนิธิ และจะตัดมูลค่าตามบัญชีของชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแทนออกจากรายการสินทรัพย์ สำหรับค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาอื่นๆ มูลนิธิจะรับรู้ต้นทุนดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น

ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรง เพื่อลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละชนิดตลอดอายุการให้ประโยชน์ที่ประมาณการไว้ของสินทรัพย์ ดังต่อไปนี้:

เครื่องตกแต่งและติดตั้ง	๕ ปี
ยานพาหนะ	๕ ปี
เครื่องจักร	๑๐ ปี
อุปกรณ์สำนักงาน	๓ - ๕ ปี

มูลนิธิมีการทบทวนมูลค่าคงเหลือ อายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาอย่างสม่ำเสมอ

รายการกำไรและขาดทุนจากการจำหน่ายคำนวณโดยเปรียบเทียบจากสิ่งตอบแทนที่ได้รับกับราคาตามบัญชี และจะรวมไว้ในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย

ในกรณีที่มิชอบซึ่งว่า อุปกรณ์มีมูลค่าลดลงอย่างถาวรและราคาตามบัญชีสูงกว่าราคาขายหักต้นทุนในการขาย ราคาตามบัญชีจะถูกปรับลดให้เท่ากับราคาขายหักต้นทุนในการขายทันที และจะรับรู้ผลขาดทุนจากการลดมูลค่าของอุปกรณ์ในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย

๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๖ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สิทธิการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยที่ซื้อมามีลักษณะเฉพาะบันทึกเป็นสินทรัพย์โดยคำนวณจากต้นทุนในการได้มาและการดำเนินการให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นสามารถนำมาใช้งานได้ตามประสงค์ โดยจะตัดจำหน่ายตลอดอายุประมาณการให้ประโยชน์ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓ - ๕ ปี

ต้นทุนที่ใช้ในการพัฒนาและบำรุงรักษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น ต้นทุนโดยตรงในการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มูลนิธิเป็นผู้ดูแลและมีลักษณะเฉพาะเจาะจงซึ่งอาจให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่มากกว่าต้นทุนเป็นเวลาเกินกว่าหนึ่งปีจึงจะบันทึกเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ต้นทุนโดยตรงรวมถึงต้นทุนพนักงานที่ทำงานในทีมพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในจำนวนเงินที่เหมาะสม

๒.๗ ประมาณการหนี้สิน

มูลนิธิจะบันทึกประมาณการหนี้สินซึ่งเป็นภาระผูกพันในปัจจุบันตามกฎหมายหรือตามข้อตกลงที่จัดทำไว้ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้นมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าจะส่งผลให้มูลนิธิต้องสูญเสียทรัพยากรออกไป และตามประมาณการที่น่าเชื่อถือของจำนวนที่ต้องจ่าย

๒.๘ การรับรู้รายได้

เงินจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน รายรับจากเงินบริจาค และรายได้ดอกเบี๋ยรับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง



มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๓ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๖
	บาท	บาท
เงินสดในมือ	๑๗๙,๗๖๒	๑๘๘,๘๘๘
เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	๒๕,๖๒๘,๔๐๖	๓๑,๕๑๙,๓๔๓
	<u>๒๕,๘๐๘,๑๖๘</u>	<u>๓๑,๗๐๘,๒๓๑</u>

เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถามมีอัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๐.๕๐ ต่อปี และร้อยละ ๑.๑๓ ต่อปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ : ร้อยละ ๐.๗๕ ต่อปี)

๔ เงินลงทุนชั่วคราว

เงินลงทุนชั่วคราวมีรายละเอียดดังนี้

	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๖
	บาท	บาท
เงินฝากประจำ	๖๗๕,๓๔๙,๘๑๑	๗๐๒,๕๖๙,๐๐๐
เงินลงทุนเพื่อขาย	๒๖,๗๗๐,๖๕๐	๕๒,๔๙๐,๙๗๔
รวม	<u>๗๐๒,๑๒๐,๔๖๑</u>	<u>๗๕๕,๐๕๙,๙๗๔</u>

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ เงินลงทุนชั่วคราวที่เป็นเงินฝากประจำกับธนาคารที่จะครบกำหนดภายใน ๑๒ เดือน มีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ ๒.๕๕ - ๓.๕๕ ต่อปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ : ร้อยละ ๓.๒๐ - ๓.๖๕ ต่อปี)

มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๔ เงินลงทุนชั่วคราว (ต่อ)

เงินลงทุนเพื่อขายเป็นเงินลงทุนในกองทุนเปิดไทยพาณิชย์ตราสารรัฐตลาดเงินและกองทุนเปิดธนาชาติบริหารเงิน ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มูลนิธิได้จำหน่ายเงินลงทุนในกองทุนเปิดไทยพาณิชย์ตราสารรัฐตลาดเงินทั้งจำนวน มูลนิธิวัดมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนเพื่อขายโดยใช้ราคาปิดของราคาหน่วยลงทุนของกองทุนดังกล่าว ณ วันสิ้นปี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

	เงินลงทุนเพื่อขาย
	บาท
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗	
ราคาตามบัญชีต้นงวด - สุทธิ	๕๒,๔๙๐,๙๗๔
เพิ่มขึ้นระหว่างปี	๔๖๑,๖๐๙,๑๒๔
ลดลงระหว่างปี	(๔๘๗,๔๘๐,๕๘๓)
การปรับมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน	๑๕๑,๑๓๕
ราคาตามบัญชีปลายงวด - สุทธิ	๒๖,๗๗๐,๖๕๐

๕ ลูกหนี้อื่น

	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๖
	บาท	บาท
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	๑,๖๕๙,๐๖๐	๒,๒๗๖,๒๑๗
ดอกเบียค้างรับ	๔,๐๗๑,๙๗๒	๑๐,๕๘๑,๐๗๗
	๕,๗๓๑,๐๓๒	๑๒,๘๕๗,๒๙๔



มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๖ เงินสำรองจ่าย

	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๖
	บาท	บาท
เงินสำรองจ่ายแก่พนักงาน	๑,๑๖๔,๒๙๕	๗๐๓,๖๓๗
เงินสำรองจ่ายแก่มูลนิธิรากแก้ว	๒๒,๙๓๔	๑๐๐,๐๐๐
เงินสำรองจ่ายโครงการในพื้นที่จังหวัดน่าน	-	๙๒,๖๐๐
เงินสำรองจ่ายโครงการในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี	๑๐,๖๗๖	๒๘,๖๓๕
เงินสำรองจ่ายโครงการในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี	๗๓๘,๔๑๑	-
เงินสำรองจ่ายโครงการในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์	๖,๙๘๐,๗๕๓	-
เงินสำรองจ่ายโครงการในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี	๓๕๖,๐๐๐	-
	<u>๙,๒๗๓,๐๖๙</u>	<u>๙๒๔,๘๗๒</u>

๗ เงินลงทุนระยะยาว

เงินลงทุนระยะยาวมีรายละเอียดดังนี้

	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๖
	บาท	บาท
เงินฝากประจำ	<u>๒๑๕,๖๐๔,๓๖๘</u>	<u>๓๒๒,๐๐๐,๐๐๐</u>

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ เงินลงทุนระยะยาวเป็นเงินฝากประจำกับธนาคารประเภท ๑๔ เดือน และครบกำหนดเกิน ๑๒ เดือน ณ วันสิ้นงวด มีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ ๓.๔๐ ต่อปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ : ร้อยละ ๓.๕๐-๓.๕๕ ต่อปี)



มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๘ อุปกรณ์ - สุทธิ

	เครื่องตกแต่ง และติดตั้ง	ยานพาหนะ	เครื่องจักร	อุปกรณ์ สำนักงาน	รวม
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖					
ราคาทุน	๑๑,๕๙๓,๓๑๘	๑๒,๗๘๕,๓๖๐	๔๙๒,๕๔๐	๗,๒๒๒,๑๘๖	๓๒,๐๙๓,๔๐๔
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(๕,๙๙๔,๒๑๗)	(๒,๖๑๙,๖๑๓)	(๒๗,๒๒๔)	(๓,๖๗๙,๔๙๑)	(๑๒,๓๒๐,๕๔๕)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	๕,๕๙๙,๑๐๑	๑๐,๑๖๕,๗๔๗	๔๖๕,๓๑๖	๓,๕๔๒,๖๙๕	๑๙,๗๗๒,๘๕๙

สำหรับปีสิ้นสุด

วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	๕,๕๙๙,๑๐๑	๑๐,๑๖๕,๗๔๗	๔๖๕,๓๑๖	๓,๕๔๒,๖๙๕	๑๙,๗๗๒,๘๕๙
ซื้อสินทรัพย์	-	๗๒,๐๐๐	๑๐๘,๕๓๖	๑,๓๓๐,๓๗๘	๑,๕๑๐,๙๑๔
จำหน่ายสินทรัพย์ - สุทธิ	-	-	(๑๓,๗๓๖)	(๔๗,๓๖๓)	(๖๑,๐๙๙)
ค่าเสื่อมราคา	(๒,๒๘๔,๒๗๕)	(๒,๕๖๔,๓๘๒)	(๕๖,๓๘๒)	(๑,๕๒๔,๔๘๘)	(๖,๔๒๙,๕๒๗)
ราคาตามบัญชีปลายปี - สุทธิ	๓,๓๑๔,๘๒๖	๗,๖๐๑,๓๖๕	๔๐๘,๖๐๔	๓,๐๐๑,๒๒๒	๑๔,๙๒๕,๐๑๗

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ราคาทุน	๑๑,๕๙๓,๓๑๘	๑๒,๘๕๗,๓๖๐	๕๘๕,๐๒๖	๘,๓๐๒,๒๘๕	๓๓,๓๓๗,๙๔๙
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(๘,๒๗๘,๔๙๒)	(๕,๑๘๓,๙๙๕)	(๘๑,๒๙๒)	(๕,๐๐๑,๐๖๓)	(๑๘,๕๔๔,๘๔๒)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	๓,๓๑๔,๘๒๖	๗,๖๗๓,๓๖๕	๕๐๓,๗๓๔	๓,๓๐๑,๒๒๒	๑๔,๗๙๓,๑๕๗



มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๙ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

	บาท
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖	
ราคาทุน	๑๗๔,๙๐๐
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(๑๐๕,๐๑๑)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	๖๙,๘๘๙
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗	
ราคาตามบัญชีต้นปี - สุทธิ	๖๙,๘๘๙
ค่าตัดจำหน่าย	(๓๔,๙๘๐)
ราคาตามบัญชีปลายปี - สุทธิ	๓๔,๙๐๙
ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗	
ราคาทุน	๑๗๔,๙๐๐
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(๑๓๙,๙๙๑)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	๓๔,๙๐๙

๑๐ รายรับจากเงินบริจาค

	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๖
	บาท	บาท
สมทบทุนมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ	๔๐,๖๕๐	๑๐๔,๕๐๐
สมทบทุนโครงการทุนเศรษฐกิจพอเพียงฯ	-	๒๒,๙๕๐,๐๐๐
	๔๐,๖๕๐	๒๓,๐๕๔,๕๐๐



มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๑๑ การผูกพัน

มูลนิธิได้ทำสัญญาเช่าอาคาร ยานพาหนะและอุปกรณ์ เป็นระยะเวลา ๑ - ๕ ปี สัญญานี้ถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานที่ยกเลิกไม่ได้ ยอดรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้มีดังนี้

	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๖
	บาท	บาท
ภายใน ๑ ปี	๔,๗๘๖,๒๑๔	๔,๘๙๘,๑๕๐
เกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี	๒,๑๒๑,๘๔๓	๖,๙๑๖,๐๕๖
	<u>๖,๙๐๘,๐๕๗</u>	<u>๑๑,๘๑๔,๒๐๖</u>



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
ด้านการจัดการความรู้			
๑. งานสนับสนุนการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ๑๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๑.๑ ขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริในพื้นที่ - งานมหกรรม เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๑ ครั้ง	๔,๐๐๐,๐๐๐	จังหวัดอุดรธานี
๑.๒ แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการพัฒนาตามแนวทางปิดทองหลังพระฯ	๓ ครั้ง	๓,๐๐๐,๐๐๐	มีผู้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ขยายผล ประมาณ ๕๐๐ คน • คณะทำงานในพื้นที่ขยายผล • สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่
๑.๓ โครงการอบรมเพื่อพัฒนาคนที่ทำงานด้านการพัฒนา โดยครอบคลุม ๓ มิติ คือ ๑) เป็นความต้องการของประเทศ ๒) ความชำนาญของคน ๓) ตัวอย่างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น (มูลนิธิอื่น)		๑,๐๐๐,๐๐๐	ผู้ทำงานด้านการพัฒนาในพื้นที่ปิดทองหลังพระฯ (ชาวบ้าน ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด)
๑.๔ เชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนในพื้นที่ต้นแบบ และพื้นที่ขยายผล (ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานสืบสานแนวพระราชดำริ)	๑๐ ครั้ง	๙๐๐,๐๐๐	พื้นที่ขยายผล ๑๐ จังหวัด • ชุมชนในพื้นที่ขยายผล • คณะทำงานปิดทองหลังพระในจังหวัดขยายผล พื้นที่ต้นแบบ ๒ พื้นที่
๑.๕ ถอดความรู้จากการปฏิบัติในพื้นที่ต้นแบบ และพื้นที่ขยายผล (ทำร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา	๓๐ เรื่อง	๑,๐๐๐,๐๐๐	• พื้นที่ต้นแบบน่าน อุดรธานี เพชรบุรี กาฬสินธุ์ อุทัยธานี • ชุมชนในพื้นที่ขยายผล
๑.๖ ปรับปรุง และเพิ่มเติมข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ต้นแบบ และพื้นที่ขยายผล	๔ พื้นที่	๕๐๐,๐๐๐	• พื้นที่ต้นแบบ • พื้นที่ขยายผล



วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) ขยายพื้นที่การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๒) นำเสนอผลการพัฒนาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ๓) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์	๑) มีพื้นที่พัฒนาตามแนวพระราชดำริเพิ่มขึ้น ๒) เกิดเครือข่ายความรู้เพิ่มขึ้น ๓) มีชุดความรู้จากการพัฒนาในพื้นที่
๑) เพื่อสรุปปัจจัยความสำเร็จและปัญหาในกระบวนการการสร้างความเข้าใจ เข้าถึง ๒) เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและสถานการณ์ของพื้นที่ขยายผล	๑) เกิดเครือข่ายการทำงานสืบสานแนวพระราชดำริ ๒) ได้บทเรียนความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรค ที่จะนำไปปรับใช้ในพื้นที่ขยายผลแต่ละแห่ง
๑) เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๒) เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ในการพัฒนางานของตนเองตามแนวพระราชดำริ ๓) เพื่อเชื่อมโยงความรู้และความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น (รวมถึงมูลนิธิอื่นๆ)	๑) ได้ผู้ปฏิบัติงานพัฒนา (ชาวบ้าน ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด) ที่มีความรู้ ความเข้าใจตามแนวพระราชดำริ และนำการพัฒนาไปสู่การพัฒนาประเทศ ๒) ผู้ปฏิบัติงานพัฒนามีความชำนาญ ความเชื่อมั่น และทักษะในงานของตนเองมากขึ้น ๓) เพิ่มเครือข่ายด้านการพัฒนาความรู้ ๔) เกิดสถาบันฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนา
๑) เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ และเกิดความเชื่อมั่นว่าแนวพระราชดำริสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชุมชนได้	๑) ชุมชนในพื้นที่ขยายผล และคณะทำงานเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีข้อมูลเพียงพอต่อการนำไปจัดทำแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ
๑) เพื่อสืบค้นองค์ความรู้จากการปฏิบัติในพื้นที่ ด้านกระบวนการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ๒) เพื่อสกัดความรู้ใหม่จากการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้	๑) ได้ชุดความรู้จากการปฏิบัติจริงในด้านกระบวนการ และองค์ความรู้ทั้ง ๖ มิติ ๒) ทำสื่อการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา
๑) เพื่อให้ข้อมูลถูกต้อง เป็นจริงและนำมาวิเคราะห์เสนออย่างเป็นระบบ ๒) เพื่อนำไปต่อยอดการพัฒนา	๑) ได้ชุดข้อมูลที่นำมาเสนอให้เห็นผลการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนา



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
๑.๗ ติดตามประเมินผลการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ขยายผลทั้งด้านเศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ และองค์ความรู้ (ทำร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา และสถาบันทางวิชาการ)	๕ พื้นที่	๓,๖๐๐,๐๐๐	พื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ขยายผล
๒. งานบริการเชื่อมโยงองค์ความรู้ ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๒.๑ เชื่อมโยงความรู้ให้แก่ อบต. เทศบาล อบจ. และชุมชนอื่นๆ ที่เสนอขอองค์ความรู้ (ทำร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)	๖๐ แห่ง	๓,๐๐๐,๐๐๐	• อบต.เทศบาล ในโครงการพระดาบสสัญจร • อบต.ที่เสนอเพิ่ม • เทศบาล เสนอเพิ่ม • ชุมชนอื่นๆ ที่เสนอขอมา
๒.๒ ติดตามผลการเชื่อมโยงความรู้ให้แก่ อบต. เทศบาล อบจ. และชุมชนอื่น (ทำร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)	๖๐ แห่ง	๓,๐๐๐,๐๐๐	• อบต.ในโครงการพระดาบสสัญจร • อบต.ที่เสนอเพิ่ม • เทศบาล เสนอเพิ่ม • ชุมชนอื่นๆ ที่เสนอขอมา
๒.๓ ประชุมวิชาการด้านการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ (ทำร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)	๑ ครั้ง	๒,๐๐๐,๐๐๐	• นักวิชาการที่มีงานวิจัยหรือทำงานเกี่ยวข้องกับการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ • ภาควิชาการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
๓. สนับสนุนการนำองค์ความรู้เข้าไปใช้ในสถาบันการศึกษา ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๓.๑ ให้ความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา	๑๐ แห่ง	๕,๐๐๐,๐๐๐	• สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดพื้นที่ต้นแบบและขยายผล • สถาบันการศึกษาอื่นๆ • โครงการรากแก้ว • วิทยาลัยชุมชน



วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) เพื่อติดตามผลการพัฒนาทั้งในเชิงเศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ องค์ความรู้ไปใช้ในพื้นที่ องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นรวมถึงข้อเสนอแนะด้านต่างๆ ๒) เพื่อประเมินความคุ้มค่าของโครงการและผลที่ชาวบ้านและสังคมได้รับ	๑) สามารถติดตามการพัฒนาและรายงานผลเพื่อนำไปสู่การปรับแผนระยะต่อไป ๒) เกิดโมเดลตัวอย่างและนำมาเป็นแนวทางการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมได้
๑) เพื่อเผยแพร่แนวพระราชดำริสู่การปรับใช้ของชุมชนท้องถิ่น ๒) สร้างความรู้จากการประยุกต์ใช้	๑) เครือข่ายท้องถิ่นปิดทองหลังพระฯ ๒) เกิดเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ ๓) เกิดความรู้ใหม่จากการประยุกต์ใช้ของชุมชน
๑) เพื่อติดตามผลลัพธ์ที่ชาวบ้านในพื้นที่ได้รับการนำองค์ความรู้ไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน ๒) เพื่อสร้างความรู้จากการประยุกต์ใช้ในพื้นที่	๑) สรุปความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริงของชุมชน ๒) เกิด อปท.ต้นแบบที่นำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้สำเร็จ ๓) เกิดชุดความรู้พร้อมใช้ของ อปท.
๑) เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้และเพิ่มพูนความรู้แนวพระราชดำรินิเทศต่างๆ ๒) เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญที่สนับสนุนการเชื่อมโยงองค์ความรู้	๑) ได้ฐานข้อมูลนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญการนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติในมิติต่างๆ ๒) ได้ชุดความรู้แนวพระราชดำริ ๖ มิติที่ผ่านการรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญ
๑) เพื่อขยายเครือข่ายความเข้าใจแนวพระราชดำริ สู่การปรับใช้ของนักเรียน นักศึกษา ๒) เพื่อให้อาจารย์ และนักศึกษา ได้มีโอกาสเรียนรู้ชุมชนที่นำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติ	๑) เกิดความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ที่ทำหน้าที่เป็น node ในการบริการเชื่อมโยงความรู้และถอดบทเรียนการนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติ



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
๓.๒ สนับสนุนทุนการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และภาคินิพนธ์ ให้นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีหัวข้อเรื่องการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ	๑๐๐ ทุน	๒,๐๐๐,๐๐๐	สารนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ ๑๐๐ เรื่อง • สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ • เน้นสถาบันอุดมศึกษา ในจังหวัดพื้นที่ขยายผล ๑๐ แห่ง
๓.๓ การทำสื่อการเรียนการสอน e-learning	๖ เรื่อง	๒,๐๐๐,๐๐๐	โรงเรียนในพื้นที่ต้นแบบและขยายผล
๔. การสร้างฐานข้อมูลและคลังความรู้ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๔.๑ การรวบรวมเอกสารองค์ความรู้ที่ เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านมิติ น้ำ มิติดิน และเกษตร	๓ มิติ	๑,๕๐๐,๐๐๐	• ชุมชนในพื้นที่โครงการ • คณะทำงานโครงการ • หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง
๔.๒ ถอดความรู้จากครุภูมิปัญญา และศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ	๓๐ เรื่อง	๕๐๐,๐๐๐	ครุภูมิปัญญา ๓๐ ราย • ครุภูมิปัญญาที่อยู่นอก พื้นที่ของโครงการ • ศูนย์สิทธิธรรมธรรมชาติ • ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
๔.๓ การเผยแพร่ฐานข้อมูล และองค์ความรู้ • ตลาดนัดความรู้ออนไลน์ • จัดระบบเผยแพร่ทางเว็บไซต์ • จัดพิมพ์เอกสารชุดความรู้ พร้อมใช้	๓ รูปแบบ	๑,๐๐๐,๐๐๐	• ชุมชนในพื้นที่ต้นแบบ และพื้นที่ขยายผล • นักเรียน นักศึกษา • ชุมชนที่เป็นนักปฏิบัติจริง
๕. งานนวัตกรรม ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๕.๑ International conference (จัดร่วมกับภาคีสืบสานแนวพระราชดำริ)	๑ ครั้ง	๗,๐๐๐,๐๐๐	ผู้เข้าร่วมงานประมาณ ๑,๐๐๐ คน • บุคคล องค์กร ทั้งในและ ต่างประเทศ ที่มีประสบการณ์ การพัฒนาตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง • ภาคีสืบสานแนวพระราชดำริ
๖. งานสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมเฉพาะกิจ ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๖.๑ กิจกรรมสนับสนุนการพัฒนา ข้อมูลและระบบรายงาน	๔ พื้นที่	๑,๐๐๐,๐๐๐	• พื้นที่ต้นแบบ • พื้นที่ขยายผล



วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) เพื่อเผยแพร่แนวพระราชดำริ สู่การปรับใช้ของนักศึกษา ๒) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แนว พระราชดำริจากประสบการณ์จริง ในภูมิสังคมต่างๆ	๑) ได้วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และภาคินพนธ์ ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติ
๑) เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนแนว พระราชดำริ	๑) ได้สื่อสำหรับการเรียนการสอน
๑) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ในเชิง การประมวลและวิเคราะห์ให้เกิดเป็น โมเดลตัวอย่างที่เหมาะสม	๑) ได้เอกสารความรู้ด้านการบริหารจัดการน้ำ ดิน เกษตร สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่
๑) รวบรวมข้อมูลสำหรับใส่ในระบบ คลังความรู้ และบริการความรู้ ๒) จัดทำฐานข้อมูลครุภูมิปัญญา และผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน ๓) นำไปจัดทำชุดความรู้พร้อมใช้	๑) ได้ข้อมูลสำหรับนำขึ้นระบบจัดการความรู้ และเว็บไซต์ ของสถาบันฯ รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลสำหรับให้บริการ ความรู้ได้
๑) เพื่อนำฐานข้อมูลและองค์ความรู้ ตามแนวพระราชดำริที่มีการนำไปใช้ แล้วสำเร็จ มาเผยแพร่	๑) ได้เอกสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่รวบรวมชุดความรู้ พร้อมใช้สำหรับเผยแพร่ให้ผู้สนใจ
๑) เพื่อเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ จากการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ที่ได้ผล ให้แก่นานาชาติ ๒) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ จากกรณีศึกษาในต่างประเทศ	๑) เกิดเครือข่ายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับนานาชาติ ๒) ยกระดับความรู้ของชุมชนสู่ระดับนานาชาติ
๑) เพื่อจัดระบบข้อมูลสำหรับนำเสนอ การรายงานผลและพัฒนาต่อยอด งานในพื้นที่	๑) ได้ระบบข้อมูลและการรายงานผลที่นำสู่การตัดสินใจ พัฒนางาน



๙. พบและจบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
๖.๒ กิจกรรมจัดการความรู้ เช่น เชื่อมโยงความรู้ ถอดความรู้ สรุปรบทเรียน การศึกษาดูงาน อบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๔ ครั้ง	๒,๐๐๐,๐๐๐	- ชาวบ้าน อสพ.ครูภูมิปัญญา - ภาคีสืบสานแนวพระราชดำริ - หน่วยงานรัฐ ท้องถิ่น
๖.๓ กิจกรรมงานพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกันบูรณาการตามแนวพระราชดำริ	๓ ครั้ง	๒,๐๐๐,๐๐๐	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - หน่วยงานราชการ
๖.๔ สนับสนุนการนำโครงการไปปฏิบัติ และการติดตามความก้าวหน้างาน	๔ พื้นที่	๑,๐๐๐,๐๐๐	- พื้นที่ต้นแบบ - พื้นที่ขยายผล
๖.๕ งานสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และนโยบายรัฐบาล	๕ พื้นที่	๒,๐๐๐,๐๐๐	- พื้นที่ต้นแบบ - พื้นที่ขยายผล - พื้นที่ตามนโยบายรัฐบาล
๗. ค่าใช้จ่ายสำหรับบริหารจัดการ		๑,๐๐๐,๐๐๐	
รวมงบประมาณ		๕๐,๐๐๐,๐๐๐	
ด้านการส่งเสริมการพัฒนา			
๑. การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๑.๑ โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ ๑.๑.๑ โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริ ต้นแบบ : การพัฒนาแบบองค์รวมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑.๑.๒ โครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน อ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต้นแบบ : การบริหารจัดการแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (Fully use)	๑๙ หมู่บ้าน ๑,๒๐๐ ครัวครัว ๒ หมู่บ้าน ๒๐๐ ครัวครัว	๒๐,๐๐๐,๐๐๐ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐	- ชาวบ้านพื้นที่ ๑๙ หมู่บ้าน ๑,๒๐๐ ครัวครัว ๓ หมู่บ้าน อ.สองแคว ๓ หมู่บ้าน อ.ท่าวังผา ๑๓ หมู่บ้าน อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.น่าน - ชาวบ้านพื้นที่ ๒ หมู่บ้าน ๒๐๐ ครัวครัว บ้านโคกลำม-บ้านแสงอร่าม อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี



วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และสกัด ความรู้ใหม่จากการปฏิบัติจริง ๒) เพื่อขยายองค์ความรู้แนว พระราชดำริ	๑) เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๒) เกิดการขยายผลแนวพระราชดำริไปสู่การปฏิบัติจริง
๑) เพื่อสร้างเครือข่ายการทำงาน สืบสานแนวพระราชดำริ และเชื่อมโยงแผนงานกับภาคี	๑) เกิดเครือข่ายการทำงานสืบสานแนวพระราชดำริ
๑) เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาและปรับปรุง การทำงานให้ดียิ่งขึ้น	๑) เกิดผลการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนงาน และข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงงาน
๑) เพื่อนำองค์ความรู้จากการทำงาน ตามแนวทางของปิดทองหลังพระฯ ขยายผลให้หน่วยงานในภาคส่วน ต่างๆ นำไปประยุกต์ใช้	๑) เกิดการรับรู้และนำแนวทางปิดทองหลังพระฯ สู่การปฏิบัติในพื้นที่ที่หลากหลาย สอดคล้องนโยบายรัฐบาล
๑) เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเชิงพื้นที่ แบบองค์รวม โดยยึดหลักคิด ความ ต้องการ ศักยภาพ ประชาชนเป็นที่ตั้ง ๒) เพื่อสร้างพื้นที่ต้นแบบการพัฒนา เชิงพื้นที่ทางเลือกที่ยั่งยืน	๑) เกิดการบริหารจัดการน้ำและที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ๒) เกิดกลุ่มกองทุนในการที่ชาวบ้านสามารถดำเนินการด้วย ตนเองได้ อย่างเปิดเผยโปร่งใส ๓) เกิดการบูรณาการและประสานความร่วมมือกับองค์กร พัฒนาต่างๆ เพื่อต่อยอดและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ในหมู่บ้าน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน อย่างยั่งยืน



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
๑.๒ การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบขยายผลความร่วมมือกับภาคีที่เกี่ยวข้อง ๑.๒.๑ โครงการบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ความร่วมมือ : องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้นแบบ : การพัฒนาคุณภาพชีวิต ควบคู่กับลดการบุกรุกป่าเพื่อสร้างแนวกันชน (Buffer zone) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ๑.๒.๒ โครงการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ บ้านบางกลอยบ้านโป่งลึก ต.ห้วยแม่เพรียง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี ความร่วมมือ ก.มหาดไทย, ก.เกษตรฯ, ก.ทรัพยากรฯ ต้นแบบ : การแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ๑.๒.๓ โครงการพัฒนาแก้มลิงหนองเล็งเปื้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ความร่วมมือ สนง.กปร., กองทัพบก, มูลนิธิอุทกพัฒน์ฯ ต้นแบบ : บริหารจัดการน้ำทั้งระบบแก้มลิง ควบคู่กับการพัฒนาจิตใจคน รองรับกิจกรรมต่อเนื่องด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	๔ หมู่บ้าน ๕๐๐ ครอบครัว ๒ หมู่บ้าน ๒๐๐ ครอบครัว ๕๓ หมู่บ้าน	๑๓,๐๐๐,๐๐๐ ๗,๐๐๐,๐๐๐ ๓๐,๐๐๐,๐๐๐	• ชาวบ้านพื้นที่ ๔ หมู่บ้าน ๕๐๐ ครอบครัว บ้านไต้ บ้านใหม่คลองอ้งวะ บ้านคลองเสลา บ้านอีมาด อีทราย ต.แก่นมะกรูด อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี • ชาวบ้าน ๒ หมู่บ้าน ๒๐๐ ครอบครัว บ้านบางกลอย บ้านโป่งลึก ต.ห้วยแม่เพรียง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี • ชาวบ้าน ๕๓ หมู่บ้าน ต.โพงาม อ.กมลาไสย, ต.ร่องคำ ต.เหล่าอ้อย ต.สามัคคี อ.ร่องคำ จ.กาฬสินธุ์
กิจกรรมดำเนินงาน (๑) ส่งเสริมกิจกรรมเติมเต็มการพัฒนาด้านกายภาพ เช่น การพัฒนาระบบน้ำ การพัฒนาโครงสร้างการใช้ประโยชน์ที่ดิน (๒) ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับท้องถิ่นให้ได้ประโยชน์สูงสุด (๓) ส่งเสริมการสร้างความสำเร็จ เข้าถึง โดยตั้งสำนักงานเป็นศูนย์ประสานงานในพื้นที่ทำงาน อยู่กับชาวบ้านตลอด ๒๔ ชั่วโมง			

วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเชิงพื้นที่แบบองค์รวม โดยยึดหลักคิด ความต้องการ ศักยภาพประชาชนเป็นที่ตั้ง ๒) เพื่อสร้างพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ทางเลือกที่ยั่งยืนอย่างมีชีวิตชีวา ๓) เพื่อสร้างระบบพัฒนาภูมิภาคยึดพื้นที่ (Area based Development Approach) มุ่งเน้นที่ชุมชน	๑) เกิดการบริหารจัดการน้ำและที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ๒) เกิดกลุ่มกองทุนในการที่ชาวบ้านสามารถดำเนินการด้วยตนเองได้อย่างเปิดเผยโปร่งใส ๓) เกิดการบูรณาการและประสานความร่วมมือกับองค์กรพัฒนาต่างๆ เพื่อต่อยอดและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ในหมู่บ้าน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านอย่างยั่งยืน ๔) เกิดพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ทางเลือกที่ยั่งยืนสามารถเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้
การพัฒนากิจกรรมทางการเกษตร ได้แก่ การปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกข้าว ปลูกพืชหลังนา การปศุสัตว์ การประมง ฯลฯ	



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
๒. โครงการขยายผลแนวคิดปิดทองหลังพระฯ ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
กิจกรรมดำเนินงาน (๑)ลงพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายเพื่อรู้จักและเห็นสภาพพื้นที่ภูมิสังคมเบื้องต้น (๒)จัดประชุมประชาคมหมู่บ้านจนกว่าประเมินว่าชาวบ้านมีความเข้าใจ (๓)หลังจากชาวบ้านเข้าใจหลักการและพร้อมที่จะร่วมโครงการก็จะเริ่มเก็บข้อมูล (๔)การแบ่งกลุ่มระดมปัญหาและความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเองจากข้อมูลทั่วเคระห์ได้มาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามองค์ความรู้ ๖ มิติ และให้ชาวบ้านตรวจทานความถูกต้องของข้อมูล (๕)นิมนต์พระสงฆ์ในโครงการพัฒนาด้านจิตใจ ให้ข้อคิดกับชาวบ้านเพื่อปรับทัศนคติ ขัดเกลาจิตใจและร่วมมือในการพัฒนา (๖)บูรณาการแผนพัฒนาชุมชน ที่เป็นความต้องการของชาวบ้านโดยวัดผลลัพธ์ที่ “ชาวบ้านได้อะไร” ปฏิบัติการตามแผนพัฒนา	๓๐ หมู่บ้าน	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	การขยายผลในพื้นที่ต้นแบบ ๓๐ หมู่บ้าน
๓. โครงการขยายผลแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ (เสริมการทำงาน) ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
กิจกรรมดำเนินงาน ดำเนินงานสร้างความเข้าใจ เข้าถึง และการจัดทำแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ ได้แก่ (๑)การสร้าง ความเข้าใจ (๒)การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ในทุกมิติ (๓)การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการชาวบ้าน	๑๐ จังหวัด	๕,๐๐๐,๐๐๐	เสริมการทำงานแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ฯ ๑๐ จังหวัด



วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) เพื่อขยายแนวคิดโครงการปิดทองหลังพระฯ แก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวบ้าน ๒) เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาคุณภาพชีวิตชาวบ้าน ควบคู่กับการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ๓) เพื่อเป็นการขยายผลในพื้นที่ ก่อให้เกิดความรู้ใหม่เพื่อสร้างความรู้ที่สมบูรณ์แบบ	๑) เกิดพื้นที่ขยายผลแนวคิดโครงการปิดทองหลังพระ ในการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน เป็นองค์ความรู้ใหม่ในมิติการพัฒนา
๑) เพื่อให้ชาวบ้านมีความเข้าใจข้อมูลที่เป็นจริงของหมู่บ้าน รู้ปัญหาและความต้องการของตนเองในทุกมิติ ๒) เพื่อให้ชาวบ้านมีองค์ความรู้และพร้อมที่จะลุกขึ้นมาทำงานด้วยตนเองทุกกระบวนการ (เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา) ๓) การทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้าน และข้าราชการอย่างบูรณาการ	๑) เกิดการพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ที่เป็นการบูรณาการการทำงานทุกภาคส่วน และสอดคล้องกับหลักการองค์ความรู้ ๖ มิติ ๒) ข้าราชการและชาวบ้านได้รับรู้เชิงกระบวนการ และสามารถถ่ายทอดต่อการขยายผลได้



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
(๔) การจัดทำแผน/โครงการ/ กิจกรรม (๕) การทำแผนชีวิตชุมชน (๖) การบูรณาการแผนหน่วยงาน และแผนชาวบ้าน (๗) การจัดทำแผนพัฒนาชนบทเชิง พื้นที่ประยุกต์ตามพระราชดำริ			
๔. โครงการเสริมประสิทธิภาพงานพัฒนาเชิงพื้นที่ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๔.๑ โครงการประเมินความคุ้มค่า ที่ได้รับกับชาวบ้านและสังคม จากการพัฒนาเชิงพื้นที่	๕ พื้นที่	๖,๐๐๐,๐๐๐	พื้นที่ต้นแบบ ๕ พื้นที่
๔.๒ โครงการพัฒนามิติด้าน จิตวิญญาณเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	๕ พื้นที่	๖,๐๐๐,๐๐๐	พื้นที่ต้นแบบ ๕ พื้นที่
๕. โครงการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๕.๑ การส่งเสริมและพัฒนาอาสาสมัคร พัฒนาหมู่บ้าน (อสพ.)		๑๐,๐๐๐,๐๐๐	พื้นที่ต้นแบบ ๕ พื้นที่ และพื้นที่ขยายผล
๕.๒ การส่งเสริมการเรียนรู้พื้นที่สืบสาน แนวพระราชดำริ		๖,๐๐๐,๐๐๐	หน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น
รวมงบประมาณ		๑๔๓,๐๐๐,๐๐๐	



วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๔) การขยายผลการพัฒนาสืบสานแนวพระราชดำริ สู่พื้นที่ชุมชนครอบคลุมทั้งจังหวัด	
๑) เพื่อประเมินความคุ้มค่าจากการลงทุนในการดำเนินงานโครงการ ๒) เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ที่ชาวบ้านและสังคม ๑) เพื่อให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง ตั้งอยู่บนหลักสติปัญญา เหตุผล คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ๒) เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้านจิตใจที่จะรองรับความท้าทายใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นเมื่อฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ท่ามกลางสภาวะแวดล้อมที่ผันผวนที่สูงขึ้นในทุกมิติของการดำรงชีวิต	๑) ได้รับรู้ เข้าใจ เข้าถึง แนวทางในการบริหารจัดการงานและความคุ้มค่าที่เกิดขึ้นจากการทำงานในพื้นที่ ๒) เกิดความรู้ในการขยายผลต่อ ๓) เกิดการประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ๑) เกิดการพัฒนาต้นแบบเชิงพื้นที่ที่สมบูรณ์แบบ ที่ให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างแท้จริง บนพื้นฐานความรู้ และคุณธรรม
๑) เพื่อเป็นข้อต่อในการพัฒนาสื่อสารและการทำงานระหว่างส่วนราชการ/หน่วยงาน/องค์กรเอกชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/และชุมชน ๒) เพื่อปฏิบัติงานเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาพื้นที่ต้นแบบและขยายผล ๑) เพื่อนำกลุ่มเป้าหมายไปศึกษาดูงานโครงการพระราชดำริ	๑) เกิดการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานสืบสานแนวพระราชดำริ และสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาชาวบ้านได้อย่างเต็มที่ ๑) เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาสืบสานแนวพระราชดำริ นำไปสู่การปฏิบัติการจริงในพื้นที่



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
ด้านสื่อสารสาธารณะและภาคีสัมพันธ์			
๑. งานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
- เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามพระราชดำริ - เผยแพร่ศักยภาพของชุมชนให้ก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน - เผยแพร่ความรู้จากการทำงานพัฒนาในพื้นที่ และองค์ความรู้อื่นๆ - ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ร่วมกับสื่อมวลชนและภาคีเครือข่ายปิดทอง ๑.๑ จัดหมายข่าวปิดทองรายเดือน ๑.๒ ข่าวปิดทองหลังพระฯ (press release) ๑.๓ การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ เช่น ทีวี วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สื่อมัลติมีเดีย Social Media เป็นต้น		๘,๐๐๐,๐๐๐	• กรม. สำนักงานงบประมาณ - กรมการงบประมาณฯ - หน่วยงานภาครัฐ - เอกชน สื่อมวลชน - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ภาคีเครือข่าย สถาบันการศึกษา - ผู้นำเยาวชน เยาวชนคนรุ่นใหม่ - ประชาชนทั่วไป
๒. งานผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ (งานผลิต) ๑๔,๕๑๐,๐๐๐ บาท			
๒.๑ จัดหมายข่าวปิดทองรายเดือน ๒.๒ งานผลิตวีดิทัศน์ ๒.๒.๑ แนะนำมูลนิธิและสถาบันฯ ๒.๒.๒ สารคดีคู่มือการทำงานแบบปิดทองหลังพระฯ ๒.๒.๓ สารคดีปิดทองหลังพระ เฉพาะพื้นที่ (๖ พื้นที่) ๒.๒.๔ สารคดีปิดทองหลังพระ สำหรับเด็กและเยาวชน ๒.๓ สารคดีวิทยุปิดทองหลังพระฯ เฉพาะพื้นที่ (๖ พื้นที่)	๑๒ ครั้ง ๑ ครั้ง ๑ ครั้ง ๖ ครั้ง ๑ ครั้ง ๖ ครั้ง	๕,๐๐๐,๐๐๐ ๓๐๐,๐๐๐ ๓๐๐,๐๐๐ ๑,๘๐๐,๐๐๐ ๓๐๐,๐๐๐ ๖๐,๐๐๐	• หน่วยงานภาครัฐ เอกชน - เยาวชน สถาบันการศึกษา - สื่อมวลชน - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ภาคีเครือข่าย ประชาชนทั่วไป



วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบผลการดำเนินงานกิจกรรมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (กิจกรรมปิดทองหลังพระฯ) ๒) กลุ่มเป้าหมายนำกิจกรรมและองค์ความรู้ปิดทองหลังพระฯ ไปปรับใช้พัฒนาต่อยอดในพื้นที่ท้องถิ่นได้ ๓) กลุ่มเป้าหมายเกิดความศรัทธาในแนวทางแก้ไขปัญาและพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๔) เกิดการรับรู้การดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ ในพื้นที่ขยายผลและพื้นที่อื่นๆ	๑) สถาบันฯ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโดยขยายผลแนวพระราชดำริให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ๒) กิจกรรมและองค์ความรู้ปิดทองหลังพระฯ เป็นทางเลือกใหม่ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ๓) เกิดพื้นที่ดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ กระจายตัวเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ ๔) แนวพระราชดำริเป็นแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ
๑) เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเผยแพร่กิจกรรมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของมูลนิธิและสถาบันฯ องค์ความรู้ปิดทองหลังพระฯ ข่าวสารและกิจกรรมความร่วมมือระหว่างภาคีปิดทองหลังพระฯ ไปยังแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยปรับเปลี่ยนตามพฤติกรรมการรับสื่อของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย (telemate)	๑) เกิดสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่กิจกรรมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของมูลนิธิและสถาบันฯ องค์ความรู้ ข่าวสาร และกิจกรรมของมูลนิธิและภาคีปิดทองหลังพระฯ ไปยังแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ๒) มูลนิธิและสถาบันฯ เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
๒.๔ ข่าวประชาสัมพันธ์ปิดทอง ส่วนกลาง (press release)	๒๔ ครั้ง	๕๐,๐๐๐	
๒.๕ ข่าวประชาสัมพันธ์ปิดทอง ท้องถิ่น ๖ พื้นที่ (press release) ๑ ข่าว/๑ เดือน/๑ พื้นที่	๗๒ ครั้ง	๑๐๐,๐๐๐	
๒.๖ รายงานประจำปี	๑ ครั้ง	๕๐๐,๐๐๐	
๒.๗ งานพัฒนาและบริหารจัดการ เว็บไซต์สถาบันฯ	๑ ครั้ง	๕๐๐,๐๐๐	
๒.๘ งานผลิตสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ		๖๐๐,๐๐๐	
๒.๘.๑ เอกสารแนะนำปิดทอง หลังพระ			
๒.๘.๒ นิทรรศการปิดทองเคลื่อนที่	๖ พื้นที่	๑,๐๐๐,๐๐๐	
๒.๘.๓ หนังสือบันทึกเรื่องราวการ ทำงานพื้นที่ปิดทอง	๖ พื้นที่	๓,๐๐๐,๐๐๐	
๒.๘.๔ สมุดบันทึก ของขำร่วย เสื้อ ถุงผ้า และอื่นๆ		๑,๐๐๐,๐๐๐	
๓. สื่อมวลชนสัมพันธ์ (สื่อส่วนกลาง) ๕,๕๔๐,๐๐๐ บาท			- กรมประชาสัมพันธ์ - หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ - เคเบิลทีวี - สมาคมผู้สื่อข่าวส่วนกลาง
๓.๑ แลกข่าวพบปะและแลกเปลี่ยน - ความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหาร และสื่อมวลชนส่วนกลาง (press conference)	๑ ครั้ง	๖๐๐,๐๐๐	
๓.๒ จัดกิจกรรมพบปะและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกลุ่มย่อย (press meeting)	๔ ครั้ง	๔๐,๐๐๐	
๓.๓ นำสื่อมวลชนเดินทางลงพื้นที่ ดำเนินการปิดทองหลังพระฯ (press tour)	๒ ครั้ง	๖๐๐,๐๐๐	
๓.๔ เชิญสื่อมวลชนลงพื้นที่ดำเนินการ ปิดทองหลังพระฯ (exclusive trip)	๓ ครั้ง	๓๐๐,๐๐๐	
๓.๕ เชิญผู้บริหารสื่อมวลชนลงพื้นที่ ดำเนินการปิดทองหลังพระฯ (VIP trip)	๒ ครั้ง	๖๐๐,๐๐๐	



วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) สื่อมวลชนมีความเข้าใจการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของมูลนิธิและสถาบันฯ ๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริ	๑) สื่อมวลชนเป็นสื่อกลางเผยแพร่แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๒) เกิดความร่วมมือระหว่างสื่อมวลชนทุกแขนงในการช่วยเผยแพรกิจกรรมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของมูลนิธิและสถาบันฯ ๓) องค์ความรู้และแนวทางพัฒนาตามแนวพระราชดำริกระจายสู่ทุกชุมชนทั่วประเทศ



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
๓.๖ นำสื่อมวลชนศึกษาดูงานโครงการพระราชดำรินี้ ๓.๗ กิจกรรมร่วมกับชมรมสื่อบ้านนอก ๓.๘ เดินทางเข้าพบสื่อมวลชนในโอกาสพิเศษ	๑ ครั้ง ๑ ชมรม ๕ ครั้ง	๓๐๐,๐๐๐ ๓,๐๐๐,๐๐๐ ๑๐๐,๐๐๐	
๔. สื่อมวลชนสัมพันธ์ (สื่อท้องถิ่น) ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท			
๔.๑ เดินทางสร้างความสัมพันธ์กับประชาสัมพันธ์จังหวัดและสื่อมวลชนท้องถิ่น (press meeting) ๔.๒ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและสื่อมวลชนท้องถิ่น (press conference) ๔.๓ นำสื่อมวลชนท้องถิ่นเดินทางลงพื้นที่ดำเนินการปิดทองหลังพระฯ (press tour) ๖ พื้นที่ ๔.๔ สนับสนุนสื่อท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการเผยแพร่การดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ ในพื้นที่ ๖ พื้นที่	๖ พื้นที่ ๒ ครั้ง ๖ ครั้ง ๑๒ สื่อ	๓๐๐,๐๐๐ ๖๐๐,๐๐๐ ๖๐๐,๐๐๐ ๑,๐๐๐,๐๐๐	• ประชาสัมพันธ์จังหวัดสื่อมวลชนท้องถิ่น (วิทยุชุมชน เคเบิลทีวี หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น)
๕. ภาคีสัมพันธ์ (ภาคีเครือข่ายปิดทองหลังพระฯ) ๑๔,๑๐๐,๐๐๐ บาท			
๕.๑ การนำฝ่ายประชาสัมพันธ์/CSR ของหน่วยงานภาคีศึกษาดูงานในพื้นที่ปฏิบัติการปิดทองหลังพระฯ ๕.๒ จัดกิจกรรมพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารและหน่วยงานภาคี ๕.๓ นิทรรศการร่วมกับหน่วยงานภาคี ๕.๔ รายการ Reality	๑ ครั้ง ๑ ครั้ง ๒ ครั้ง ๑ ครั้ง	๕๐๐,๐๐๐ ๖๐๐,๐๐๐ ๓,๐๐๐,๐๐๐ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐	• หน่วยงานสืบสานแนวพระราชดำริ สื่อมวลชน สถาบันการศึกษา สถาบันเยาวชน หน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สมาคมบริษัทจดทะเบียน CSR Club บริษัทเอกชน



วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) เพื่อประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากพัฒนาตามพระราชดำริ และการดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ ที่เกี่ยวข้อง ๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ ประชาสัมพันธ์จังหวัด สื่อมวลชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมกับมูลนิธิและสถาบันฯ ๓) สื่อมวลชนท้องถิ่นมีความศรัทธา ในการดำเนินงานของสถาบันฯ และ ประชาสัมพันธ์งานปิดทองหลังพระฯ อย่างต่อเนื่อง	๑) ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นตามแนวพระราชดำริเป็นที่รู้จัก และศรัทธาในเชิงกว้าง ๒) พื้นที่ดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ เป็นที่ศึกษาดูงานของ ชุมชน สถาบันการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓) ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายเกิดความตื่นตัวในการเข้าร่วม กับปิดทองหลังพระฯ ๔) เกิดโครงการขยายผลปิดทองหลังพระฯ ในพื้นที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
๑) เพื่อสร้างกระบวนการบูรณาการร่วมกันระหว่างมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และกลุ่มเป้าหมายในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่ ๒) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนการ ดำเนินงานปิดทองหลังพระ โดยความร่วมมือของท้องถิ่น/ชุมชน	๑) ภาควิชาเครือข่ายปิดทองหลังพระ เกิดความศรัทธาในการนำ แนวทางพัฒนาตามพระแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการ ดำเนินงานของหน่วยงาน ๒) เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาควิชาเครือข่าย ปิดทองหลังพระฯ ๓) เกิดการพื้นที่ขยายผลปิดทองหลังพระฯ ในพื้นที่ดำเนินการของหน่วยงานภาควิ



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
๖. งานกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๖.๑ กิจกรรมเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๑ ครั้ง	๕,๐๐๐,๐๐๐	• หน่วยงานสืบสานแนวพระราชดำริ ชุมชนที่นำแนวพระราชดำริ ไปใช้พัฒนาตนเอง สถาบันการศึกษา เด็กและเยาวชน เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชน
๖.๒ กิจกรรมเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	๑ ครั้ง	๕,๐๐๐,๐๐๐	
๖.๓ กิจกรรมเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	๑ ครั้ง	๕,๐๐๐,๐๐๐	
๗. งานประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท			
๗.๑ การประเมินผลการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์ของสถาบันส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ	๑ ครั้ง	๒,๐๐๐,๐๐๐	• ชุมชน ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่/ โครงการดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ สื่อมวลชนส่วนกลางและท้องถิ่น หน่วยงานภาคีปิดทองหลังพระฯ หน่วยงานสืบสานแนวพระราชดำริ สถาบันการศึกษา ตลาดหลักทรัพย์ฯ สมาคมบริษัทจดทะเบียน CSR Club กรรมการมูลนิธิ/ สถาบันฯ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ
๗.๒ การสำรวจทัศนคติและการรับรู้ ของประชาชนและหน่วยงานภาคี ในพื้นที่ดำเนินงานปิดทอง หลังพระฯ ๖ พื้นที่	๖ ครั้ง	๖,๐๐๐,๐๐๐	
๘. แผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานด้านการสื่อสารฯ ๕๐๐,๐๐๐ บาท			
๘.๑ พัฒนาศักยภาพในการ ผลิตสื่อ social media	๑ ครั้ง ๑ ครั้ง	๒๐๐,๐๐๐ ๒๐๐,๐๐๐	• มูลนิธิรากแก้ว และสื่อมวลชน
๘.๒ อบรมการเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ การหาประเด็นในพื้นที่ดำเนินการ ปิดทองหลังพระฯ การเขียน รายงานประจำวัน การถ่ายรูป การบริหารจัดการเฟซบุ๊ก (admin facebook)			
๙. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ		๑,๙๕๐,๐๐๐	
รวมงบประมาณทั้งสิ้น		๗๐,๐๐๐,๐๐๐	

วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) เพื่อเผยแพร่ให้สังคมรับทราบพระราชดำริสามารถแก้ไขปัญหาชุมชนได้ ๒) เพื่อสร้างกระบวนการบูรณาการร่วมกันระหว่างมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และหน่วยงานสืบสานแนวพระราชดำริ ๓) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ โดยความร่วมมือของท้องถิ่น/ชุมชน	๑) ประชาชนเกิดความศรัทธาต่อแนวพระราชดำริ ๒) ประชาชนนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเอง ๓) พระราชดำริเป็นแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาของชุมชนชนบทและชุมชนเมือง
ประเมินผลการรับรู้และพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ โดยมีเป้าหมายให้เกิดความรับรู้และพึงพอใจเกินร้อยละ ๗๕	๑) มูลนิธิและสถาบันฯ รับทราบความพึงพอใจและประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานขององค์กร ๒) มูลนิธิและสถาบันฯ มีแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ โดยนำเสนอต่อคณะกรรมการมูลนิธิและสถาบันฯ ต่อไป
๑) เพื่อพัฒนาบุคลากรของสถาบันฯ ให้มีความรู้ด้านการผลิตและบริหารจัดการสื่อ social media ของแต่ละพื้นที่ ๒) เพื่อเพิ่มศักยภาพของเจ้าหน้าที่สถาบันฯ ในด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ดำเนินการปิดทองหลังพระฯ	๑) บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการสร้างสื่อ social media ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน ๒) บุคลากรสามารถค้นหาประเด็นสำคัญในพื้นที่ได้ และสื่อสารออกมาในรูปแบบต่างๆ



แผนและงบประมาณประจำปี ๒๕๕๘ มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ (ต่อ)

แผนงาน	งบประมาณ		กลุ่มเป้าหมาย
	หน่วย	บาท	
ด้านบริหารสำนักงาน			
๑. ค่าใช้จ่ายบุคลากร เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าบริการวิชาชีพและการพัฒนา บุคลากร		๑๙,๕๐๐,๐๐๐	เจ้าหน้าที่ ลูกจ้างโครงการ ลูกจ้างชั่วคราว ที่ปรึกษา
๒. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ค่าเช่าพื้นที่สำนักงาน/ค่าครุภัณฑ์/ ค่าวัสดุอุปกรณ์/ค่าซ่อมแซมบำรุง รักษา/ค่าระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต/ค่าสาธารณูปโภค (น้ำ ไฟ โทรศัพท์)/วัสดุสิ้นเปลือง/ ค่าใช้จ่ายเดินทางและค่าพาหนะ/ อื่นๆ		๑๗,๕๐๐,๐๐๐	เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง กรรมการ ที่ปรึกษา ภาควิชาเครือข่าย ผู้ให้บริการสำนักงาน บุคคลทั่วไป หน่วยงานที่ติดต่อประสานงาน
รวมงบประมาณ		๓๗,๐๐๐,๐๐๐	



วัตถุประสงค์	ผลผลิต
๑) เพื่อเพิ่มศักยภาพบุคลากรให้สอดคล้องกับการพัฒนาองค์กร ๒) เพื่อเพิ่มขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่	๑) บุคลากรมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและมีระเบียบวินัย ๒) บุคลากรมีการพัฒนา ๓) สถาบันฯ ได้รับการบริการที่ดี
๑) เพื่อความคล่องตัว รวดเร็วในการปฏิบัติงาน ๒) เพื่อปรับปรุงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโทรศัพท์ ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ๓) เพื่อสนับสนุนภารกิจงานของสถาบันฯ	๑) องค์กรมีระบบและวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมและพอเพียงต่อการใช้งาน ๒) มีระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต มีเครื่องมือสื่อสารของสถาบันฯ ทำให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร ได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/บุคคลทั่วไป ได้รับการบริการที่ดี







มูลนิธิปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ

และ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ

อาคารสยามทาวเวอร์ ชั้น ๒๒ เลขที่ ๙๘๙ ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

โทรศัพท์ ๐-๒๖๑๑๑-๕๐๐๐ โทรสาร ๐-๒๖๑๕๕-๑๔๑๓

www.pidthong.org